

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

**INFORMACE
O PROBLEMATICE EXTREMISMU NA ÚZEMÍ
ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2007**

Praha 2008

**INFORMACE
O PROBLEMATICE EXTREMISMU NA ÚZEMÍ
ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2007**

Informace o problematice extremismu na území České republiky v roce 2007 byla předložena vládě ČR jako samostatná příloha č. 2 *Zprávy o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2007*, kterou vzala vláda ČR na vědomí usnesením č. 549 ze dne 14. května 2008. Předkládaná Informace o problematice extremismu na území České republiky v roce 2007 kontinuálně navazuje na předchozí vládní zprávy zabývající se problematikou extremismu.
Text neprošel jazykovou a stylistickou úpravou.

OBSAH

I. Úvod	1
II. Problematika extremismu v České republice v roce 2007	2
2.1 Stručná charakteristika extremistické scény	2
2.1.1 Pravicový extremismus	2
2.1.1.1 Neonacistická scéna	2
2.1.1.2 Krajně nacionalistické skupiny	3
2.1.2 Levicový extremismus	4
2.1.2.1 Anarchoautonomní hnutí	4
2.1.2.2 Marxisticko – leninské skupiny a trockistické skupiny	5
2.2 Trestná činnost s extremistickým podtextem	6
2.2.1 Situace v ČR a v jednotlivých krajích	6
2.2.1.1 Celková situace	6
2.2.1.2 Skladba trestných činů	7
2.2.1.3 Pachatelé	8
2.2.1.4 Nejzatíženější kraje trestnou činností s extremistickým podtextem	9
2.2.1.5 Trestná činnost policistů s extremistickým podtextem	11
2.2.2 Nejzávažnější případy z hlediska Policie ČR	11
2.2.3 Problematika antisemitismu a činů s antiislámským podtextem	11
2.2.4 Problematika koncertů pravicově extremistických hudebních skupin a pravicově extremistických demonstrací	12
2.2.4.1 Problematika koncertů white power hudby	12
2.2.4.2 Demonstrace pravicových extremistů	14
2.2.4.3 Účast českých neonacistů na akcích v zahraničí	14
2.2.5 Zneužívání Internetu	15
2.2.6 Trestná činnost spjatá s diváckým násilím	15
2.2.7 Bezpečnostní rizika a předpoklady možného vývoje z hlediska Policie ČR	16
III. Nejvýznamnější aktivity státních orgánů v roce 2007	17
3.1 Vláda ČR	17
3.1.1 Návrh antidiskriminačního zákona	17
3.1.2 Projednání Šesté a sedmé periodické zprávy o plnění Mezinárodní úmluvy o odstranění všech forem rasové diskriminace Výborem OSN pro odstranění rasové diskriminace	17
3.1.3 Zpráva o stavu lidských práv v České republice	18
3.1.4 Rekodifikace trestního práva	18
3.2 Ministerstvo vnitra a Policie ČR	20
3.2.1 Zabezpečení mezinárodní spolupráce v boji proti extremismu	20
3.2.2 Poradní orgány působící v rámci Ministerstva vnitra	20
3.2.2.1 Meziřesortní komise pro boj s extremismem, rasismem a xenofobií	20
3.2.2.2 Pracovní skupina Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity pro oblast vnitra a Policie ČR	20
3.2.3 Ostatní	21
3.2.3.1 Pracovní skupina k problematice pravicově extremistických hudebních produkcí	21
3.2.3.2 Uplatňování státní moci na úseku práva shromažďovacího a práva sdružovacího	21
3.2.3.3 Prevence radikalizace osob z přistěhovaleckých komunit	22
3.2.3.4 Strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám pro léta 2006 – 2007	23
3.2.4 Problém extremismu v systému prevence Ministerstva vnitra	24
3.2.4.1 Preventivní programy na místní úrovni	24
3.2.4.2 Preventivní programy v Policii ČR	24

3.2.4.3 Výzkumná činnost	24
3.2.5 Oblast vzdělávání	25
3.2.5.1 Výuka extremismu v rámci základní odborné přípravy	25
3.2.5.2 Středisko pro výchovu k lidským právům	25
3.2.6 Mediální aktivity	25
3.2.7 Divácké násilí	26
3.2.8 Zabezpečení problematiky extremismu v rámci Policie ČR	27
3.3 Ministerstvo spravedlnosti a Nejvyšší státní zastupitelství	27
3.3.1 Ministerstvo spravedlnosti	27
3.3.1.1 Soudní statistiky	27
3.3.1.2 Aktivity Ministerstva spravedlnosti	28
3.3.1.3 Probační a mediační služba	28
3.3.2 Nejvyšší státní zastupitelství	30
3.4 Ministerstvo obrany	31
3.5 Preventivní aktivity	33
3.5.1 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	33
3.5.1.1 Oblast legislativní	33
3.5.1.2 Oblast kurikulární	33
3.5.1.3 Oblast vzdělávání učitelů	34
3.5.1.4 Integrace cizinců	34
3.5.1.5 Ochrana dětí a mládeže před sociálně patologickými jevy	34
3.5.1.6 Dotační programy MŠMT	35
3.5.2 Ministerstvo kultury	35
3.5.2.1 Oblast regionální a národnostní kultury	35
3.5.2.2 Oblast církví a náboženských společností	36
3.5.2.3 Oblast médií a audiovize	36
3.5.2.4 Oblast umění a knihoven	36
3.5.2.5 Oblast ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií	37
3.5.2.6 Nejvýznamnější akce v roce 2007	37
3.5.3 Ministerstvo práce a sociálních věcí	37
3.5.3.1 Komise ministra práce a sociálních věcí pro integraci cizinců	37
3.5.3.2 Koncepce integrace cizinců	37
3.5.3.3 Podpora projektů NNO	38
IV. Hodnocení ČR na mezinárodním fóru v roce 2007 z hlediska potírání extremismu, rasismu a antisemitismu	38
4.1 Aktivity Ministerstva zahraničních věcí	38
4.2 Hodnocení České republiky mezinárodními organizacemi z hlediska dodržování lidských práv	39
4.2.1 Organizace spojených národů	39
4.2.2 Organizace pro spolupráci a bezpečnost v Evropě (OBSE)	39
4.2.3 Rada Evropy	39
4.2.4 Zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA o stavu lidských práv (U.S. State Department)	39
V. Situace ve středoevropském geopolitickém regionu	40
5.1 Německo	40
5.2 Rakousko	42
5.3 Slovensko	42
5.4 Polsko	44
5.5 Maďarsko	45
VI. Závěr	47

<u>Tabulková část</u>	49
Extremistická kriminalita na území ČR v delším časovém horizontu z pohledu policejních a soudních statistik	49
Tabulka č. 1: Celkový počet trestných činů s extremistickým podtextem zaevidovaných na území ČR v letech 1996 – 2007	49
Tabulka č. 2: Přehled extremistických trestných činů, u nichž byl veden útok na národ, národnost nebo rasu či pro příslušnost k nim, anebo hlásání národnostní nebo rasové zášti – celkový nápad v letech 1996 – 2007 podle skutkových podstat	49
Tabulka č. 3: Počty případů evidovaných Probační mediační službou v jednotlivých soudních krajích v letech 2002 – 2007	50
Tabulka č. 4: Počty stíhaných a obviněných osob státními zástupci za rasově či jinak nenávistně motivované trestné činy v letech 1995 – 2007	50
Tabulka č.5: Přehled o stíhaných a obžalovaných osobách pro trestné činy spáchané z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek	51

Přílohy

Graf č. 1

Vývoj počtu zjištěných tr. činů s extremistickým podtextem a jejich pachatelů na území ČR v letech 1997 – 2007

Kriminalita s extremistickým podtextem v krajích ČR v roce 2005 – 2007 (v členění dle VÚSC)

Podíl jednotlivých krajů na zjištěné trestné činnosti s extremistickým podtextem v ČR v roce 2007 (v členění dle VÚSC)

Tabulka č.1, graf č. 2

Počet trestných činů s extremistickým podtextem v ČR v letech 2006 a 2007

Podíl jednotlivých krajů na zjištěné trestné činnosti s extremistickým podtextem v ČR v roce 2007

Tabulka č. 2, graf č. 3

Zjištěné trestné činy v ČR s antisemitským podtextem za rok 2006 a 2007

Mapka č. 1

Zjištěné trestné činy s rasovým či jiným extremistickým podtextem v ČR v roce 2007

Legenda k mapce

Legenda k trestným činům dle zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů

Seznam zkratk.

I. Úvod

Předkládaná „Informace o problematice extremismu na území České republiky v roce 2007“ (dále jen „Informace“) navazuje na předchozí výroční zprávy zabývající se vyhodnocením situace v oblasti extremismu na území ČR. Byla zpracována Ministerstvem vnitra ČR a představuje souhrnný pohled orgánů státní správy. Na její přípravě se podíleli zástupci Bezpečnostní informační služby, Úřadu pro zahraniční styky a informace, Vojenského zpravodajství, Policie ČR, resortů zahraničních věcí, spravedlnosti, obrany, školství, mládeže a tělovýchovy, kultury, práce a sociálních věcí, Nejvyššího státního zastupitelství a Rady vlády ČR pro lidská práva.

Pojetí extremismu, kriminality s extremistickým podtextem a dalších používaných pojmů je identické s vymezením pojmů tak, jak byly tyto formulovány v předchozích zprávách zabývajících se problematikou extremismu.¹

Informace je předkládána v souladu s usnesením vlády ČR ze dne 2. května 2007 č.478 a v souladu s požadavky EU Agentury pro lidská práva- EU Fundamental Rights Agency - FRA (dříve Evropské monitorovací středisko rasismu a xenofobie –EUMC), která i v r. 2007 zdůrazňovala, a nadále zdůrazňuje, problematiku tzv. zločinů z nenávisti (hate crimes) a potřebu výročních zpráv jednotlivých států EU z této oblasti.

¹ Naposledy Zpráva o problematice extremismu na území ČR v roce 2002, k níž přijala vláda ČR dne 9.července 2003 usnesení č.669. Viz <http://www.mvcr.cz>. Rubrika Dokumenty. Extremismus

II. Problematika extremismu na území ČR v roce 2007

2.1 Stručná charakteristika extremistické scény²

2.1.1 Pravicový extremismus

2.1.1.1 Neonacistická scéna

Situace v roce 2007

Zvyšující se zájem českých neonacistů o účast na veřejných akcích s politickým kontextem³, patrný na české neonacistické scéně již v minulých letech, pokračoval i v roce 2007. Ačkoliv se neonacisté i nadále snažili při svých akcích dodržovat zákonné postupy a jejich demonstrace byly většinou včas a řádně ohlášeny, nebyly jejich akce v porovnání s rokem 2006 bezproblémové. Vývoj neonacistické scény v ČR v minulém roce byl výrazně ovlivněn především událostmi spojenými s dvěma pochody neonacistů. V jejich důsledku došlo k radikalizaci a zároveň částečné profesionalizaci této části pravicově extremistického spektra. V roce 2007 rovněž došlo k posílení mezinárodní spolupráce neonacistů a byl patrný také stále rostoucí význam internetu.

Dominantní roli na neonacistické scéně stále zastává **Národní odpor (NO)**, na nějž jsou neformálně navázány i struktury autonomního nacionalismu. Právě aktivisté NO zorganizovali nejvýraznější a mediálně nejprezentovanější veřejné akce neonacistického hnutí roku 2007. Jednalo se o květnový pochod Národního odporu v **Brně** a pokus o pochod Starým židovským městem v **Praze** v den výročí tzv. „Křišťálové noci“. Ačkoliv při ohlašování a pořádání obou veřejných akcí využívali svolavatelé služeb právních zástupců, byly nakonec zrušeny a proti jejich účastníkům zasahovala policie.

Aktivity v roce 2007

Demonstrace v Brně, které se dne 1. května 2007 zúčastnilo přibližně pět set českých a slovenských pravicových extremistů, byla jednou z nejlépe připravených akcí neonacistů v posledních letech. Z rozhodnutí zástupce městského úřadu však byla krátce po svém zahájení zastavena a účastníci vyzváni k ukončení shromáždění. Protože pravicoví extremisté výzvu neuposlechli, policie proti nim zakročila, mj. i s použitím donucovacích prostředků.

Poučení z této události, zvolili organizátoři pochodu pražským židovským městem, který zamýšleli mj. jako odvetnou akci za neuskutečněný prvomájový pochod, ještě profesionálnější postup. Akci ohlásili jménem krycí organizace **Mladí národní demokraté (MND)**, kterou později nechali zaregistrovat jako občanské sdružení. Vzhledem ke společenské neúnosnosti a vysoké rizikovosti celé akce se však organizátorům nakonec, přes všechny podniknuté kroky, nepodařilo zákaz pochodu odvrátit. Rozsáhlá medializace celé kauzy způsobila, že se pro české neonacisty stala účast na tomto pochodu otázkou cti, a tak se jich do Prahy, i přes zákaz akce, sjelo několik set. Díky důkladným bezpečnostním opatřením policie se však jejich pochod neuskutečnil. Kvůli tomu, že se policie primárně zaměřovala na eliminaci pochodu neonacistů, dostali značný prostor militantní antifašisté. Ti, díky své početní převaze, několikrát v centru Prahy zaútočili nejen na pravicové radikály, ale i na policii, která proti nim musela nakonec několikrát zasahovat. **Toto shromáždění neonacistů spolu s protesty militantních antifašistů bylo jednou z největších obdobných událostí za několik posledních let.**

Průběh výše uvedených veřejných akcí a okolnosti s nimi spojené přispěly k tomu, že neonacisté získali **živé politické téma**. Více než v minulosti začali poukazovat na porušování svobody shromažďování a svobody slova v ČR. Zásah policie, která z jejich pohledu přistupuje k pravicovým a levicovým extremistům rozdílně a neobjektivně, útoky militantních antifašistů i mediální kampaň, která byla proti pravicovým extremistům vedena, v nich navíc vzbudily silné negativní emoce. **Ty mohou**

² Monitoring extremistické scény je zabezpečen v souladu se zákonem č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách ČR ve znění pozdějších předpisů. Informace za rok 2006, stejně jako Informace za rok 2005, zmiňuje v podkapitole 2.1 „*Stručná charakteristika extremistické scény*“ některé registrované subjekty. Tato podkapitola spadá do působnosti Bezpečnostní informační služby, která ji zpracovala v souladu s § 5 odst. (1) zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky.

³ Viz „Informace o problematice extremismu na území ČR v roce 2006“.

v následujícím období vést k jejich další radikalizaci, zaměřené především vůči policii a levicovým extremistům.

Vedle popsaných nejvýznamnějších pochodů se v průběhu roku 2007 uskutečnila řada menších veřejných akcí s účastí neonacistů, které nebyly zakázány. Jejich organizátoři dbali na disciplinované chování účastníků, na splnění všech podmínek zaručujících bezproblémový průběh akcí a na eliminaci důvodů pro zásah policie. K výtržnostem docházelo pouze v případě napadení ze strany antifašistů.

Akce pravicových extremistů byly zaměřené na jejich tradiční témata, jako například na odmítání pozitivní diskriminace či podporu legalizace trestu smrti. Zdánlivou tématickou výjimkou byla demonstrace pravicových extremistů dne 24. února 2007 proti plánovanému umístění americké základny na území ČR, což je téma, které využívají spíše levicoví extremisté. Odmítavý postoj k umístění základny ovšem zastává i řada představitelů ultrapravicových subjektů. Je to dáno jejich antisemitským zaměřením, přičemž nahlíží na USA a jeho současné politické představitele jako na „spojence Židů“.

V pořádání pravicově extremistických veřejných akcí byl vedle NO aktivní i **Národní korporativismus (NK)**. Ten spolupracuje s některými českými ultranacionalistickými subjekty a méně otevřeně rovněž s příznivci neonacistické ideologie. **Tím se stává spojovacím článkem mezi oběma spektry krajně pravicové scény, na jejichž rozhraní lze tento subjekt zařadit.** Fungování NK provázejí rozpory mezi jeho moravskou a českou sekcí.

Ačkoliv je patrné, že se mezi neonacisty zvýšil zájem o neonacistické demonstrace a politická témata, o vstup do politiky prozatím neusilují.

Kromě veřejných akcí docházelo na neonacistické scéně v roce 2007 i k pořádání různých společenských setkání. Jednalo se spíše o menší akce s hudební produkcí, tradičně pojímané jako oslavy narozenin, soukromé párty a sportovní turnaje. Až na výjimky se návštěvnost pohybovala od padesáti do sta osob. Tyto akce byly organizovány v utajení a byli na ně zváni zejména aktivisté z omezeného okruhu osob.

Místo pořádání velkých koncertů v ČR pokračuje na neonacistické scéně trend, který je patrný přibližně od počátku roku 2006. Jde o stále častější účast českých neonacistů na koncertech v zahraničí. Pro řadu z nich se stává přijatelnějším zaplatit vyšší finanční částku za jeden megakonzert v zahraničí, kde jim zpravidla nehrozí žádné nebezpečí ze strany represivních složek, než navštěvovat menší a nejisté akce v ČR. Tento trend potvrzuje i účast neonacistů na akci s názvem Fest Der Völker, která se uskutečnila dne 8. září 2007 v německé Jeně. Akci pořádala Nationaldemokratische Partei Deutschlands (NPD) ve spolupráci s Junge Nationaldemokraten (JN) a zúčastnilo se jí zhruba 1 400 pravicových extremistů z několika zemí Evropy, včetně desítek pravicových extremistů z ČR. V rámci festivalu proběhl koncert zahraničních neonacistických kapel, přičemž jednou z vystupujících skupin byla česká kapela Conflict 88. Uvedená tendence bude v souvislosti se vstupem ČR do Schengenského prostoru zřejmě pokračovat a pravděpodobně i nadále vzrůstat. V jejím důsledku může docházet k upevnování mezinárodní spolupráce českých a zahraničních neonacistů.

Dalším trvalým trendem, patrným i v roce 2007, bylo prohlubování spolupráce českých neonacistů s částí blackmetalové scény (zejména national socialist a pagan blackmetalové). I když ohlasy ze strany pravicových extremistů byly zpočátku různorodé, je pravděpodobné, že tento trend může postupně sílit.

V posledních letech lze pozorovat dlouhodobý růst významu internetu pro pravicové i levicové extremisty. K jeho oblíbenosti přispívá zejména relativní anonymita jeho prostředí a rostoucí dostupnost a rychlost internetového připojení. Internet využívají extremisté k celé řadě činností, k nejčastějším patří prezentace jejich myšlenek, vzájemná komunikace a prodej zboží s extremistickou tematikou. Se zvyšující se počítačovou gramotností lze v budoucnu očekávat ze strany extremistů i napadání internetových stránek jejich oponentů nebo počítačových sítí státních organizací.

2.1.1.2 Krajně nacionalistické skupiny

V roce 2007 poklesla celkově činnost ultranacionalistických subjektů, což je v mezivolebním období u těchto subjektů obvyklé. Nejvýrazněji se projevovaly především Vlastenecká fronta a Národní strana. Další ultranacionalistické subjekty se veřejně prezentovaly již méně, a soustředily se zejména na své vnitrostraní záležitosti. V rámci evropské ultranacionalistické scény byl potvrzen rozpad Evropského národního frontu.

Vlasteneckou frontu (VF) lze považovat v podstatě za jediné funkční nacionalistické občanské sdružení, které dlouhodobě působí výhradně jako podpůrná politická a osvětová organizace. V roce 2007

zorganizovala několik veřejných vystoupení. Nejkonfliktnější byla její demonstrace spoluorganizovaná politickou stranou **Národní sjednocení (NSJ)** dne 1. května 2007 v Praze „k připomenutí památky chicagských policistů zabitých dne 1. května 1886 při zásahu proti dělnické demonstraci“, proti které protestoval nečekaně velký počet anarchoautonomů a antifašistů.

Další výraznou akcí VF a NSJ byla demonstrace dne 1. září 2007 v Praze. Záminkou k jejímu svolání bylo vyjádření podpory bývalému policistovi Tomášovi Čermákovi⁴. Tato akce, až na drobný incident, proběhla bez narušení veřejného pořádku či vzájemných potyček.

Nejviditelnějším subjektem na české ultranacionalistické politické scéně byla v roce 2007 **Národní strana (NS)**. Jejím hlavním cílem bylo upoutání zájmu médií a zviditelnění strany, o což se pokusila celou řadou mnohdy kontroverzních akcí.⁵ K poslední z nich patřilo založení **Národní gardy (NG)**, ke kterému došlo dne 28. října 2007. Přestože NS svou gardu prezentovala jako funkční polovojenskou organizaci, byla na konci roku 2007 pouhým virtuálním projektem a nepředstavovala žádné výraznější bezpečnostní riziko.

Mezinárodní spolupráce ultranacionalistů byla významně ovlivněna rozpadem Evropského národního frontu (ENF)⁶ na dva nespolupracující subjekty. Přestože ENF byl od začátku koncipován jako projekt, který měl sjednotit nacionalisty z celé Evropy a zajistit jejich spolupráci, začala v něm po určité době postupně narůstat vzájemná nevráživost, která vyústila v neoficiální rozdělení ENF. K rozštěpení ENF vedly nakonec historické důvody a vzájemné nepřátelství mezi německými a polskými nacionalisty, čímž se prozatím potvrdila nemožnost jednotné spolupráce mezi evropskými pravicovými extremisty, kteří jsou příslušníky dříve nepřátelských států.

2.1.2 Levicový extremismus

2.1.2.1 Anarchoautonomní hnutí

Situace v roce 2007

V rámci anarchoautonomního hnutí se v roce 2007 projevil nástup nové generace aktivistů, kterou však více než anarchistická ideologie zajímá boj proti pravicovým extremistům. Militantní antifašismus, reagující na aktivizaci neonacistické scény v minulých letech, výrazně přispěl k oživení činnosti českých anarchoautonomů. K jejich aktivizaci docházelo v roce 2007 častěji než v předchozích letech, mimo jiné také v reakci na některé z jejich pohledu významné vnitrostátní a mezinárodní události. Na počátku roku 2007 se jevílo jako pravděpodobné, že akčnost spojená s militantním antifašismem a s metodou tzv. „přímých akcí“ přiláká nové členy do řad nejvýznamnějších anarchistických organizací, Československé anarchistické federace (ČSAF) a Federace anarchistických skupin (FAS), které v posledních letech stagnovaly. Tento trend se však nepotvrdil.

Na jaře 2007 vznikly v rámci ČSAF nové regionální skupiny, jejichž aktivisté se kromě antifašismu chtěli zaměřit především na propagaci anarchistických myšlenek. Avšak po prvotním nadšení jejich aktivity upadly. Přestože se členové ČSAF v první polovině roku zapojili do mobilizace proti summitu G8, skutečná účast českých anarchoautonomů na této mezinárodní akci byla zanedbatelná. Jednotlivé skupiny ČSAF v průběhu roku připravily řadu zejména menších akcí. Ačkoliv ČSAF začala významně podporovat i antifašistické aktivity, k nárůstu počtu jejích aktivních členů nedošlo.

Posílení členské základny nezaznamenala v roce 2007 ani druhá dlouhodobě významná anarchistická organizace FAS. Jednou z pracovních skupin této federace se před několika lety stala Antifašistická akce (AFA), jejímž úkolem bylo zasadit antifašismus do kontextu anarchistických myšlenek. Vzhledem k tomu, že zájem o militantní antifašismus postupně v rámci této federace převážil a většina jejích aktivistů se podílela na činnosti skupiny AFA, oznámila FAS koncem listopadu 2007 oficiálně ukončení své činnosti. Kromě AFA skupiny, která funguje i po rozpadu FAS, existuje v České

⁴ Policista obviněný ze zneužití pravomoci veřejného činitele za zásah proti Kateřině Jacques dne 1. května 2006 při demonstraci neonacistického Národního odporu.

⁵ Zástupci NS se také zúčastnili zakázané demonstrace proti islamizaci Evropy před Parlamentem EU dne 11. září 2007. Svůj výjezd do Bruselu nazvali členové NS spanilou jízdou, což je termín, který používají i pro označení svých výjezdů do měst, v nichž mají občané problémy s romskou komunitou.

⁶ Volné sdružení přibližně patnácti evropských ultranacionalistických a ultrapravicových politických stran a hnutí.

republice i řada regionálních AFA skupin, které jsou zcela autonomní. Tyto skupiny, v nichž se sdružuje nová mladá generace anarchoautonomů, fungují zejména ve městech, kde působí i autonomní skupiny neonacistů. Paradoxem je, že s postupným útlumem činnosti FAS se začaly objevovat tendence některých AFA skupin vyjadřovat se k různým společenským problémům. Část antifašistů i nadále zůstává na uvedených skupinách nezávislá.

Aktivity v roce 2007

Většina antifašistických akcí pořádaných v reakci na pochody pravicových extremistů byla neohlášená, nicméně postupně přibývalo předem řádně ohlášených akcí. Tato změna však nemá žádný vliv na to, že jejich účastníci jsou poměrně radikální, často ozbrojení a připravení na fyzické střety.

K nepřehlédnutelným střetům antifašistů a pravicových extremistů došlo zejména v Otrokovicích⁷, Berouně⁸, Přerově⁹, Mostě¹⁰ a Praze¹¹. Nejvýznamnější protesty se odehrály dne 10. listopadu 2007 proti pochodu neonacistů pražským židovským městem, na nichž se sešlo několik set antifašistů, včetně posil ze zahraničí. Neočekávaně vysoký počet zúčastněných antifašistů jasně ukázal velký mobilizační potenciál anarchoautonomní scény.

Při organizování protestních akcí využívají anarchoautonomové ve velké míře internet, kde s cílem přilákat co nejvíce účastníků zveřejňují tzv. „mobilizační videa“. Podobně i po skončení akce zpravidla publikují videa a fotografie dokumentující její průběh, čímž dokládají svůj úspěch. Stejně jako v předchozím roce uspořádali anarchoautonomové pod hlavičkou antifašistické kampaně „Good Night White Pride“ několik koncertů a různých společenských akcí.

Ačkoliv byl militantní antifašismus v roce 2007 dominantním tématem veřejných i neveřejných aktivit anarchoautonomů, na rozdíl od předchozího roku, nebyl tématem jediným. Činnost anarchistů a autonomů byla patrná také v souvislosti s řadou domácích a zahraničních událostí, jako byla návštěva prezidenta USA George Bushe v ČR či summit G8 v německém Heiligendammu. Impulsem k činnosti anarchoautonomů se staly také některé vnitropolitické otázky. Například do kampaně proti radarové základně se však anarchoautonomové zapojují zatím spíše sporadicky. Kromě několika vlastních menších akcí podpořili některé demonstrace Iniciativy Ne základnám (INZ), na nichž vytvořili samostatný anarchistický blok.

Mezinárodní spolupráce

Mezinárodní spolupráce českých anarchoautonomů probíhá až na výjimky s aktivisty ze Slovenska, Polska a Německa. Reálně byla tato spolupráce zřejmá zejména v souvislosti s mobilizací na protesty proti summitu G8 v Heiligendammu a 10. listopadu 2007 při antifašistické demonstraci v Praze, kterou významně podpořili němečtí aktivisté.

Prognóza

I v dalších letech bude pokračovat úbytek tradičních ideologických anarchistů sdružujících se v minulých letech v ČSAF či FAS a naopak bude přibývat mladých nevyprofilovaných antifašistů s autonomní identitou. Lze očekávat, že v důsledku průběhu střetů mezi levicovými a pravicovými extremisty v roce 2007 vzroste v příštím roce intenzita i radikalita jejich vzájemných útoků.

2.1.2.2 Marxisticko-leninské skupiny a trockistické skupiny

Mezi činnostmi jednotlivých marxisticko-leninsky orientovaných skupin, které jsou řazeny k extrémní levici, byl v roce 2007 veliký rozdíl. Zatímco některé skupiny využily aktuální společenská témata a byly velmi aktivní, jiné i nadále setrvaly v útlumu. Malá členská základna většiny těchto skupin, zejména trockistických, nutila jejich členy ke spolupráci s většími a vlivnějšími organizacemi. Osoby a organizace z levicově extremistického prostředí se v roce 2007 zapojovaly různou měrou i do aktivit odpůrců výstavby americké vojenské základny na území ČR.

⁷ 13.1.2007 v souvislosti s demonstrací Národního korporativismu a Národního odporu.

⁸ 24.2.2007 v souvislosti s demonstrací Autonomních nacionalistů střední Čechy.

⁹ 10.3.2007 v souvislosti s demonstrací Národního korporativismu a Národního odporu.

¹⁰ 19.5.2007 v souvislosti s pietní akcí pravicových extremistů k uctění památky Miloše Reha.

¹¹ 1.5.2007 v souvislosti s demonstrací Vlastenecké fronty a Národního sjednocení.

Občanské sdružení **Komunistický svaz mládeže (KSM)**, jehož rozpuštění Ministerstvem vnitra ČR potvrdil svým rozhodnutím dne 19. března 2008 pražský městský správní soud¹², bylo i v roce 2007 nejaktivnějším subjektem na této scéně. Vedle boje proti rozhodnutí MV ČR byly dominantní náplní jeho činnosti aktivity v protiradarovém hnutí. Kromě protiradarových aktivit se KSM podílel i na řadě menších veřejných akcí, např. lze uvést veřejnou červnovou protestní demonstraci proti návštěvě George Bushe v Praze.

Aktivity jak politické strany Komunistická strana Československa (KSČ), v jejímž čele stojí Miroslav Štěpán, tak neregistrované organizace Komunistická strana Československa - Československá strana práce (KSČ-ČSSP), vedené Ludvíkem Zifčákem, byly v roce 2007 zanedbatelné.

Trockistické organizace v ČR se již dlouhodobě potýkají s velmi nízkou členskou základnou. Při svých aktivitách proto často spolupracují s jinými subjekty. Neregistrovaná trockistická organizace Skupina revoluční mládeže REVO v porovnání s předchozími lety ještě více utlumila svoji činnost. Její členové, stejně jako členové organizace reformních trockistů Socialistická solidarita, se především zapojili do aktivit v rámci protiradarového hnutí.

Marxisticko-leninské skupiny stejně jako v minulých letech využívaly v roce 2007 kontakty na obdobně orientované zahraniční skupiny, přičemž k nejužší spolupráci docházelo zejména s kolegy z Německa a Slovenska.

2.2 Trestná činnost s extremistickým podtextem

2.2.1 Situace v ČR a v jednotlivých krajích¹³

2.2.1.1 Celková situace

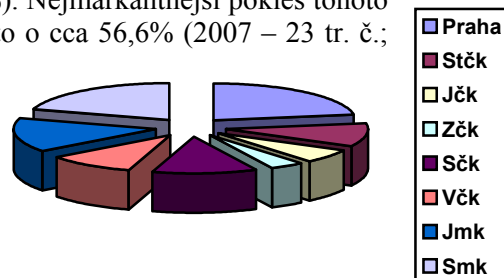
Z celkového počtu 357 391 zjištěných tr. činů na území České republiky bylo zaevidováno 196 tr. činů s extremistickým podtextem, tj. 0,05% z celkového objemu zjištěné kriminality (0,07 % ve stejném období r. 2006).

V roce 2007 byl, ve srovnání s rokem 2006, zaevidován výraznější pokles zjištěných trestných činů s extremistickým podtextem o 52 tr. činů, tj. o cca 21% (196 tr.č. – 2007; 248 tr.č. – 2006, kdy pokles činil ve srovnání s r. 2005 cca 2%). Objasněno bylo 119 tr. činů, tj. 60,7 % (v r. 2006 196 tr.č., tj. 79%). Za spáchání výše uvedených trestných činů bylo stíháno 181 osob (-61 osob; 242 osob v r. 2006).

Celkový počet trestných činů s extremistickým podtextem zaevidovaných na území ČR v letech 2006 a 2007¹⁴
(dle Evidenčně statistického systému kriminality Policejního prezidia ČR – ESSK)

ROK	Zaevidováno TČ	Podíl na celkové kriminalitě (%)	objasněno TČ	stíháno osob
2006	248	0,07	196	242
2007	196	0,05	119	181

Nejvíce těchto tr. činů bylo zaznamenáno v hl. městě Praze (44, tj. 22,4%), v krajích Severomoravském (40, tj. 20,4%) a Jihomoravském (29, tj. 14,8 %). Nejmarkantnější pokles tohoto druhu trestné činnosti byl zaevidován v krajích Severočeském, a to o cca 56,6% (2007 – 23 tr. č.; v r. 2006 – 53 tr.č.), Západočeském o cca 42,9% (2007 – 8 tr.č.; v r. 2006 – 14 tr.č.), pro který byl rovněž příznačný nejnižší počet těchto tr. činů zaevidovaných v rámci ČR, a Severomoravském o cca 36,5% (2007 – 40 tr.č.; v r. 2006 – 63 tr.č.). V r. 2007 bylo v České republice spácháno nejvíce tr.činů s extremistickým podtextem v I. a IV. čtvrtletí roku. Níže uvedený graf ukazuje

¹² Očekává se, že KSM podá kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu, která však nemá odkladný účinek.

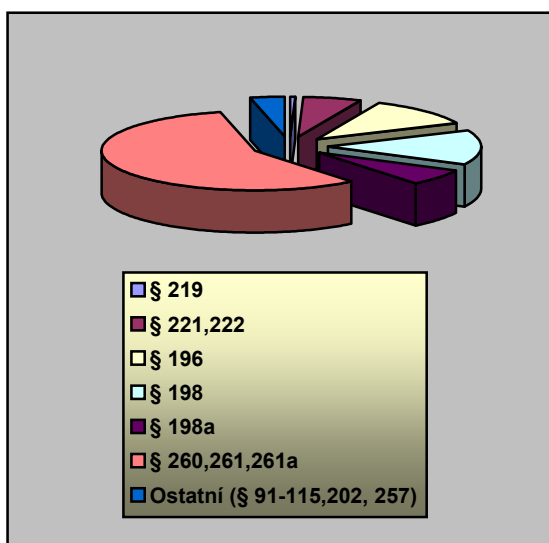
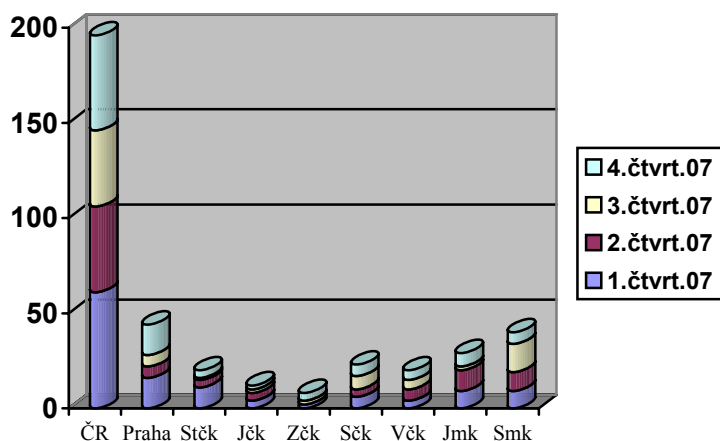
¹³ Základní členění policejních statistik (ESSK) - 7 krajů a hl. město Praha, je v souladu se členěním dle zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴ Údaje za období let 1996 – 2007 jsou uvedeny v Tabulkové části „Extremistická kriminalita na území ČR v delším časovém horizontu z pohledu policejních a soudních statistik“ – Tabulka č. 1

podíly zaevidované trestné činnosti s extremistickým podtextem v jednotlivých krajích v 1. až 4. čtvrtletí.

2.2.1.2 Skladba trestných činů

V roce 2007, jak ve srovnání s rokem 2006, tak i s roky předchozími, nedošlo ve skladbě trestných činů s extremistickým podtextem k podstatnějším změnám. **Výrazně v ní převažovaly tr. činy dle § 260, § 261, § 261a tr.z.** (podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka) – **112 (tj. 57,1% ze všech Policií ČR zaevidovaných tr. činů)**, z nichž bylo

objasněno 71 tr.činů (tj. 60,4%). **Bylo za ně stíháno 109 osob (tj. 60,2% ze všech zjištěných pachatelů tr. činnosti s extremistickým podtextem)** Mnohem nižší byl podíl zjištěných tr. činů dle § 198 tr.z. (hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení) – 28 (14,3%), za něž bylo stíháno 27 osob, a dle § 196 tr.z. (násilí proti skupině obyvatelů a jednotlivci) – 23 (11,7%) , za něž bylo stíháno 22 osob. Podle ESSK, za statistické období leden – prosinec 2007 bylo dále zaevidováno 12 tr.činů dle §§ 221,222 tr.z. (úmyslné ublížení na zdraví), za něž bylo stíháno 18 osob, 13 tr. činů dle § 198a (podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod), za něž byly stíhány 2 osoby a jeden trestný čin vraždy dle § 219g.¹⁵ Ve spojitosti s extremismem nedošlo k páčání teroristické trestné činnosti.

Přehled extremistických trestných činů, u nichž byl veden útok na národ, národnost nebo rasu či pro příslušnost k nim anebo hlásáním národnostní nebo rasové zášti - celkový nápad v letech 2006– 2007 podle skutkových podstat¹⁶

(dle Evidenčně statistického systému kriminality Policejního prezidia ČR – ESSK)

Rok/§	196 odst.2	198	198a	198b	219 odst.2g	221 odst.2b	222 odst.2b	235 odst.2f	236	238a	257 odst.2b	259	260	261
2006	44	52	27	0	0	7	2	0	0	0	0	0	29	72
2007	18	28	13	0	1	7	4	0	0	0	2	0	47	63

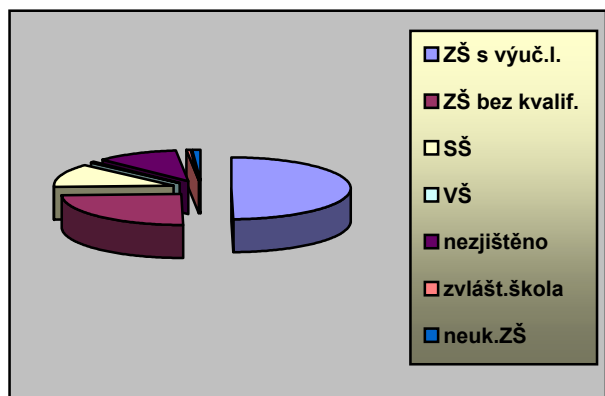
Ve způsobu ukončení fáze trestního řízení, vymezené policejním vyšetřováním tr. činů s rasovým či jiným extremistickým podtextem a jejich pachatelů, převažoval návrh na podání obžaloby – 87 pachatelů (48,1%), ve zkráceném přípravném řízení ve smyslu § 179c odst.1 tr.ř. bylo řešeno 31 pachatelů (17,1%), v šetření zůstávalo 44 pachatelů (24,3%), k odložení dle § 159a odst.2 a § 159a odst. 3 tr.řádu došlo u 4 pachatelů (2,2%), Podmíněně zastaveno dle § 307 a § 309 tr. řádu bylo stíhání 5 pachatelů

¹⁵ K tomuto tr. činu podrobněji v podkapitole 2.2.2 Nejzávažnější případy z hlediska Policie ČR

¹⁶ Údaje za období let 1996 –2007 jsou uvedeny v Tabulkové části „Extremistická kriminalita na území ČR v delším časovém horizontu z pohledu policejních a soudních statistik“ – Tabulka č.2

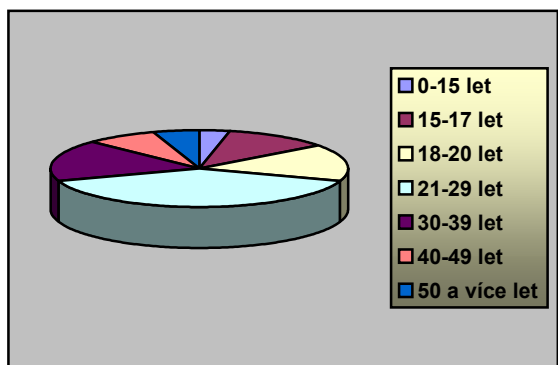
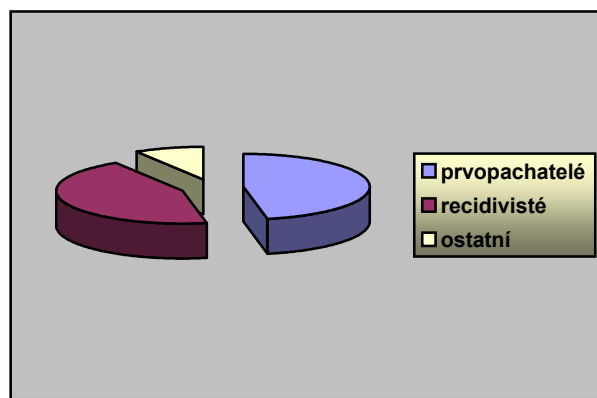
(2,8%). V řízení proti mladistvým dle § 166 odst. 3 bylo stíháno 6 pachatelů (3,3%). Ve čtyřech případech byl podán návrh na zahájení řízení soudu pro mládež dle zákona č. 218/2003 (2,2%).

2.2.1.3 Pachatelé

Výrazně mezi nimi převažovali absolventi základní školy s výučním listem – 90 osob (49,7%) a absolventi základní školy bez kvalifikace – 45 osob (24,9%). Pachatelů se středoškolským vzděláním bylo 22 (12,2%) a se vzděláním vysokoškolským 1 (0,6%).¹⁷ Pachatelů – dětí a cizinců, u nichž nebylo vzdělání zjištěno, bylo 20 (11%). Mezi pachateli byli rovněž 1 absolvent zvláštní školy (0,6%) a 2 osoby s neukončeným základním vzděláním (1,1%). Prvopachatelů bylo 85 (47%) a recidivistů 80 (44,2%).

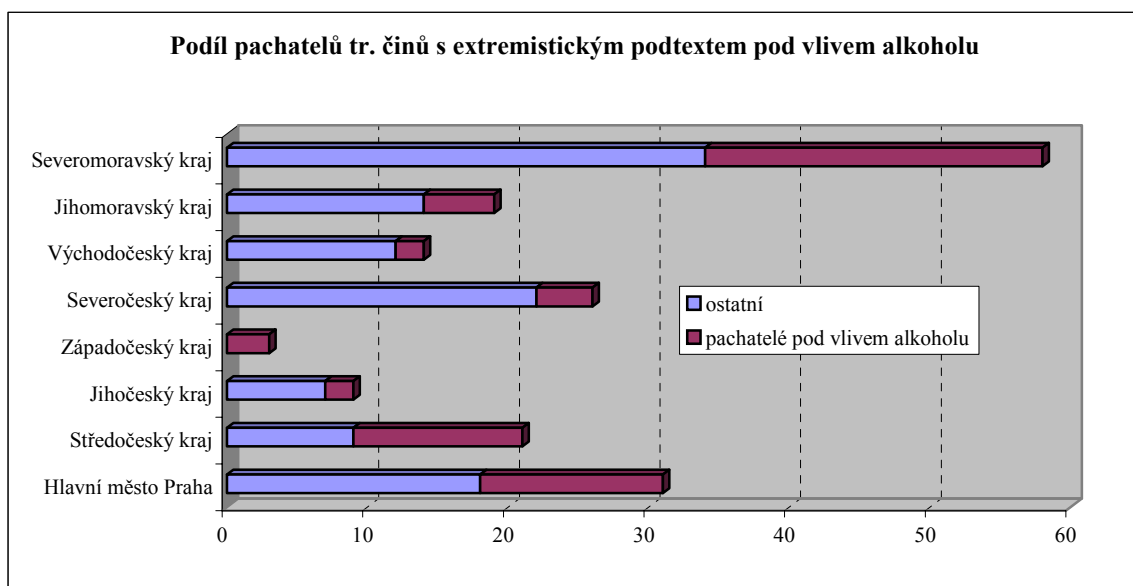
Skladba pachatelů trestné činnosti s extremistickým podtextem byla v r. 2007 stejná jako v r. 2006 a v letech předchozích. Byli mezi nimi jak aktivisté a sympatizanti pravicově extremistických hnutí, tak příslušníci majoritního obyvatelstva bez zjevné vazby na pravicově extremistické subjekty, v některých případech byli pachateli rovněž Romové. Nezměněna zůstala i jejich vzdělanostní struktura.

bylo 8, tj. 4%. Jednalo se o občany Slovenska (3), Polska (2), Ruska (2) a Makedonie/FYROM (1).

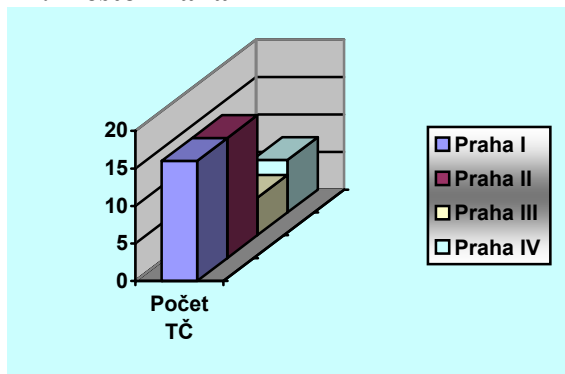
Přespříliš nezměněna zůstala i věková skladba pachatelů. I v r. 2007, stejně jako v r. 2006, mezi nimi převažovaly osoby ve věku 21 – 29 let (76 ,tj.42 %), 18 – 20 let (41, tj.22,7 %), 30 – 39 let (28, tj. 15,5%), a 15 – 17 let (17, tj.9,4 %). Nejméně pachatelů bylo mezi osobami ve věkových kategoriích do 15 let (5, tj.2,8%), 40-49 let (5, tj. 2,8%) a nad 50 let (9, tj. 4,8%). Ve skladbě pachatelů objasněných trestných činů převažovali muži (170, tj. 94%), žen bylo 11 (tj.6 %). Pod vlivem alkoholu spáchalo trestný čin 65 osob, tj. 36% z celkového počtu pachatelů. Pachatelů – cizinců

¹⁷ Podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) jsou v souladu s novou terminologií absolventi základní školy s výučním listem *absolventy střední školy s výučním listem* a pachatelé se středoškolským vzděláním *pachateli se středním vzděláním s maturitní zkouškou* (viz § 58 cit. zákona č.561/2004).

2.2.1.4 Nejzatíženější kraje trestnou činností s extremistickým podtextem

Hl. město Praha

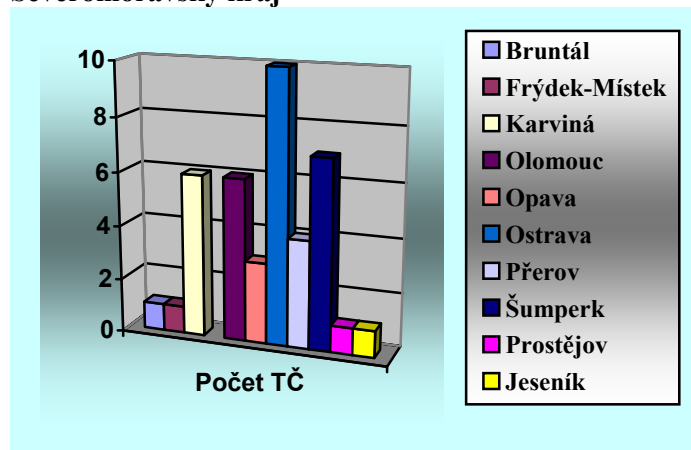

Z hlediska Policie ČR nedošlo na území hl. města Prahy v r. 2007 v oblasti extremismu k podstatným změnám, na této scéně přetrvávala i nadále nejednotnost, roztržitost a různé názorové proudy. Podle policejních specialistů se pražští pravicoví skinheads členili na malé skupiny, nevyvíjeli snahu o širší spolupráci s ostatními. Nejedná se však o ústup extremistické pravice v Praze. Snahy o sjednocení a určitou legalizaci hnutí skinheads buď formou občanského sdružení, anebo registrací jako politické strany, budou vždy víceméně aktuální. Největší neregistrovanou organizací zůstal neonacistický Národní odpor Praha (NO Praha), jehož

hlavní aktivity směřovaly především do ekonomické sféry (pořádání koncertů pro neonacisty z celé České republiky, většinou s mezinárodní účastí). Tvrdé jádro Národního odporu využívalo, mimo jiné, podporu tzv. nazihoooligans, a to zejména klubu AC Sparta Praha, většinou při větších akcích a

shromáždění, kde očekávali střet s radikálními anarchisty. V září 2007 bylo zaregistrováno Občanské sdružení Mladí národní demokraté. Podle policejních specialistů se jedná pouze o snahu legalizovat činnost organizace Národní odpor, neboť osoby, které za sdružením stojí, jsou s touto organizací propojeny. Uskupení Národní korporativismus (NK), založené v r. 2006, se v Praze v r. 2007 ocitlo v útlumu, stalo se nefunkčním sdružením, jeho politické ambice zanikly. Jeho vedení se ujali severomoravští neonacisté. Řada pražských příznivců hnutí skinheads patří mezi tzv. hooligans, kteří páchají při fotbalových zápasech výtržnosti, vyvolávají rvačky jak na stadionech, tak v jejich okolí. V r. 2007 byl zaznamenán nárůst domluvených střetů jak mimo stadiony, tak jejich okolí. Z hlediska Policie ČR nebylo v r. 2007 páchaní trestné činnosti s rasovým podtextem nějakým způsobem plánováno – převážně se jednalo o excesy jedinců nebo skupinek, často páchané pod vlivem alkoholu. Mladí a lokální pravicoví skinheads, tzv. kinderskins, páchali většinou drobné výtržnosti v malých skupinách, obvykle v okolí svého bydliště. Nejčastěji si vyřizovali účty „formou odplaty“ se skupinami protivníků, tj. s anarchisty a skejťáky. Na pražské levicově extremistické scéně se nejradikálněji profilovala Antifašistická akce (AFA).

Severomoravský kraj

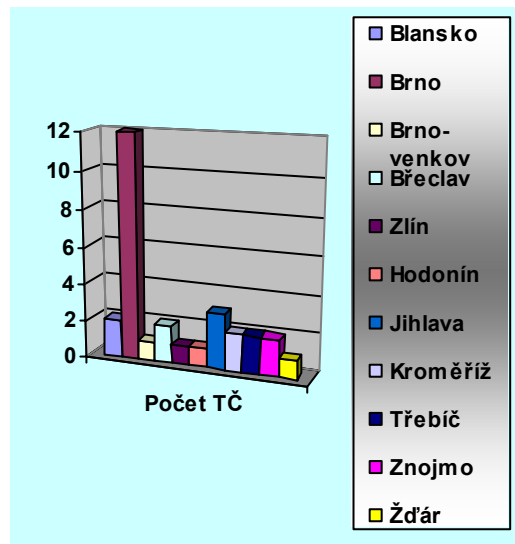

Na území Severomoravského kraje byla extremistická trestná činnost páchána převážně spontánně, bez předchozí přípravy či organizace, jedinci a nejčastěji vycházela z dané konkrétní situace. Pachatelé verbálních či fyzických útoků byli nejčastěji příslušníci majoritní části obyvatelstva, oběťmi pak příslušníci romského etnika. V r. 2007 byl sice zaevidován mírný pokles extremistické trestné činnosti, ale na druhé straně došlo na teritoriu kraje k výraznému nárůstu veřejných projevů ultrapravicových, nacionalistických, xenofobně smýšlejících skupin a hnutí. Podle odhadu policejních specialistů tvoří

v Severomoravském kraji tvrdé jádro hnutí neonacistické organizace Národní odpor, divize Olomouc a Slezsko cca 100 – 120 osob, odhad aktivních sympatizantů činí cca 600 osob. Tito sympatizanti se většinou rekrutují z řad žáků základních škol a učilišť, méně již ze středních škol a ojediněle ze škol vysokých. Podle Policie ČR je specifikem severomoravského regionu skutečnost, že s názory aktivistů hnutí skinheads, hlásáním antisemitismu, bojem proti drogám, vyhraněnými názory na řešení „romského problému“, přístupem k imigrační politice ČR atd., souhlasí téměř pětina mladých lidí v regionu. Podporu krajně pravicových extremistů a skinheads zaznamenala Policie ČR ve zvýšeném přírůstku sympatizantů od 10 do 18 let a od 18 let výše. Otevřeně nepřátelství vůči lidem s jinou barvou pleti Policie ČR opakovaně zaevidovala ve městech Karviná, Orlová, Bohumín, Ostrava- městská část Přívoz., Vítkovice a Přerov. V r. 2007 byla na území kraje nejaktivnější a nejviditelnější činnost pravicové extremistické organizace Národní korporativismus Severní Morava. Nepříliš významné byly, dle Policie ČR, aktivity severomoravských levicových extremistů, kteří jsou ve výrazné menšině oproti pravicovým extremistům. Projevili se pouze pokusy narušit např. ultrapravicové demonstrace a pochody.

Jihomoravský kraj

Podle vyjádření Policie ČR nápad trestné činnosti s extremistickým podtextem zůstává v posledních třech letech přibližně na stejné úrovni. V r. 2007 nejčastěji docházelo k různým situačním střetům, výtržnickému jednání, doprovázeným především projevy podpory a propagace hnutí směřujících

k potlačení práv a svobod člověka, kdy se jednalo především o hajlování. Nejvíce trestných činů s extremistickým podtextem bylo tradičně spácháno v jihomoravské metropoli v Brně, větší aktivita pravicových extremistů byla zaznamenána ve Zlíně, Jihlavě a Hodoníně. V r. 2007 byla zaznamenána vyšší aktivita pravicových extremistů než v předchozích letech. Jednalo se především o aktivity spjaté se dvěma akcemi většího rozsahu: při společném pochodu organizací Národní korporativismus a Národní odpor v Otrokovicích (okr. Zlín) v lednu došlo k přímé konfrontaci účastníků s příznivci anarchoautonomní scény; při pochodu organizace Národní odpor dne 1.5.2007 došlo ke konfrontaci s Policií ČR. Na obou akcích bylo přítomno cca 500 osob. Kromě Brna mají pravicoví extremisté silnou základnu ve zlínském okrese. V r. 2006/2007 zde vznikla organizace Národní čest

Zlín – v jejím vedení jsou bývalí členové organizace Národní odpor Blansko. V oblasti levicového extremismu došlo ke zvýšení aktivit anarchistů, kteří se sdružují ve Zlínském okrese pod názvem Antifa Zlínsko a Antifa Otrokovice. Podle poznatků policejních specialistů počet jejich příznivců od r. 2006 prudce stoupl, ke konci r. 2007 se již jednalo o 300 osob.

2.2.1.5 Trestná činnost policistů s extremistickým podtextem¹⁸

V r. 2007, stejně jako v r. 2006, se Inspekce ministra vnitra, podle svého vyjádření, nezabývala žádným případem trestné činnosti policisty s extremistickým, rasistickým či jinak xenofobním podtextem ve smyslu § 198, § 198a, § 259, § 260, § 261, § 261a trestního zákona.

2.2.2 Nejzávažnější případy z hlediska Policie ČR

V roce 2007 byly, z hlediska Policie ČR, zaznamenány nejzávažnější případy s extremistickým podtextem v hl. městě Praze a v krajích Jihočeském, Východočeském, Jihomoravském a Severomoravském. Jednalo se jak o fyzické a verbální útoky, provázené vyhrožováním fyzickou likvidací poškozených, končící v jednom případě smrtí oběti (Jmk), tak o trestné činy výtržnictví při různých extremistických akcích. Mezi napadenými převažovaly osoby romského původu. Nejzávažnější tr. čin byl spáchán v Hodoníně (Jmk) skinheady J.L., M.I., M.M. a M.V., kteří dne 17.5.2007 napadli nejdříve slovně a poté fyzicky občana romského původu J.T. Bili ho pěstmi do obličeje, srazili na zem a kopali do něho, rovněž byl udeřen teleskopickým obuškem. Nakonec mu M.V. vzal plastovou láhev s nezjištěnou těkavou látkou a polil mu hlavu a ramena. J.L. (občan Slovenska) mu zapalovačem zapálil na těle košili, která okamžitě vzplála a poškozený utrpěl těžká zranění, kterým dne 22.5.2007 podlehl.¹⁹ K brutálnímu útoku došlo rovněž v Moravské Ostravě (Smk). Skupina 7 příznivců hnutí skinheads se dne 26.10.2007 předem domluvila a téhož dne v nočních hodinách fyzicky napadla skupinu Romů před restaurací MD Club. Při následné rvačce byl jeden z Romů napaden nožem, útočníci použili teleskopické obušky a boxery. Útok provázeli výkřiky „*pojďte na ty černé huby, zabijeme je všechny*“. Policie ČR následně ztotožnila všechny osoby, které se na útoku podílely, případ zůstává v šetření. Žádné závažnější případy nebyly zaznamenány Policií ČR v krajích Středočeském, Západočeském a Severočeském.

2.2.3 Problematika antisemitismu a činů s antiislámským podtextem

Nebylo zaznamenáno, že by v ČR docházelo k závažným antisemitským útokům případně k nárůstu počtu takových útoků. Nejzávažnější událostí roku 2007 v souvislosti s projevy antisemitismu se stala akce pravicových extremistů, kteří u příležitosti tzv. Křišťálové noci“ hodlali uskutečnit dne 10. listopadu 2007 pochod bývalým Starým židovským městem v Praze. Byla očekávána účast několika set neonacistů, zejména příznivců neregistrovaného sdružení Národní odpor. Oficiálním pořadatelem pak bylo Občanské sdružení Mladí národní demokraté. V souvislosti se zajištěním veřejného pořádku bylo předvedeno celkem 114 osob.

Trestné činy s antiislámským podtextem

Na území České republiky nebyly Policií ČR zaevidovány tr. činy s antiislámským podtextem.

¹⁸ Trestnou činností policistů se zabývá Inspekce ministra vnitra. Podle vyjádření tohoto orgánu se při výkonu své působnosti setkává s projevy extrémních postojů pachatelů velmi výjimečně.

¹⁹ Dne 24.9.2007 byl J.L. obžalován ze spáchání tr. činu dle § 219/1,2b tr. z. a § 202/1 tr.z.; M.I., M.V. a M.M. byli obžalováni ze spáchání tr. činu dle §202/1 tr.z. spáchaného formou spolupachatelství dle § 9/2 tr.z.

2.2.4 Problematika koncertů pravicově extremistických hudebních skupin a pravicově extremistických demonstrací

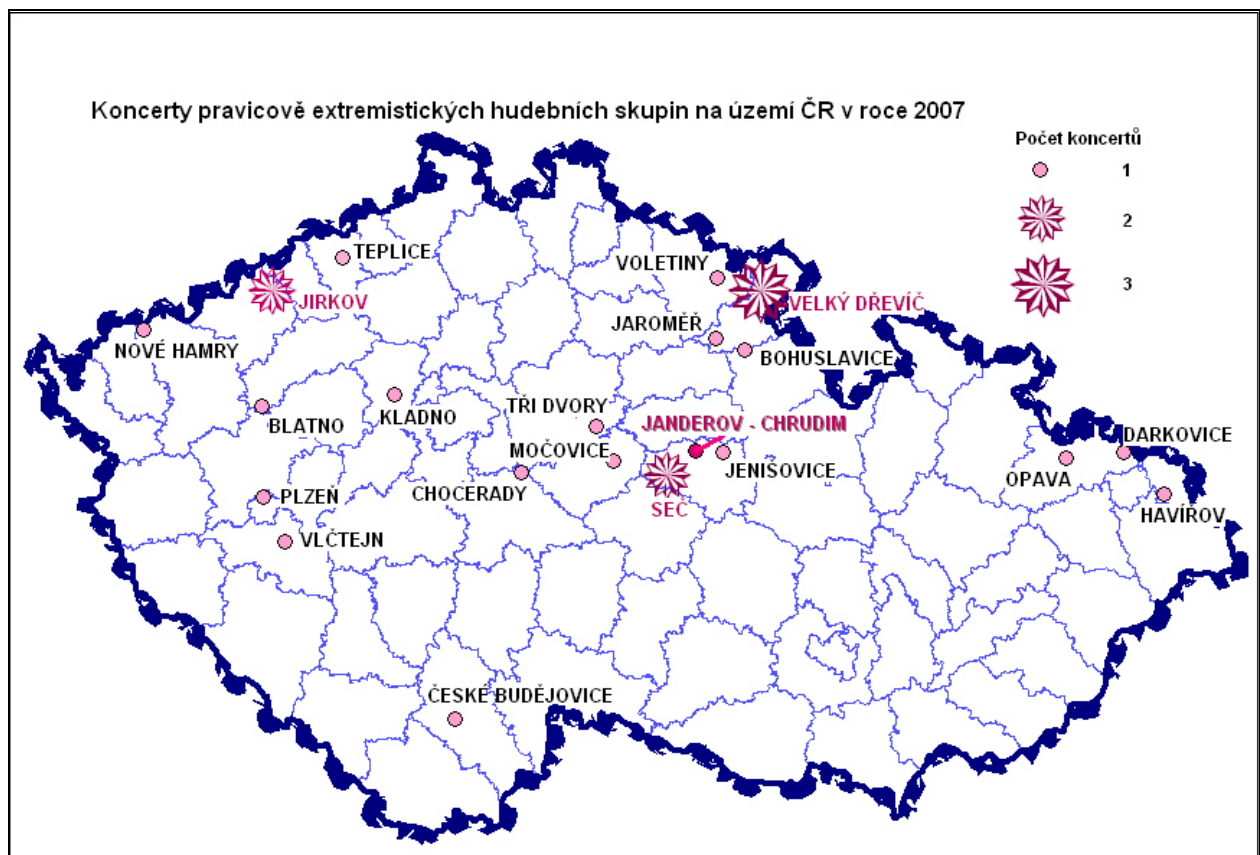
2.2.4.1 Problematika koncertů white power hudby

V roce 2007 zaregistrovali pracovníci ÚOOZ uspořádání 25 koncertů white power hudby s vystoupením hudebních skupin, které proběhly na území celé ČR (18 v r. 2006). Jedná se o nárůst oproti roku 2006, tento nárůst ale nelze celý přikládat zvýšené aktivitě ultrapravicové scény, ale především tomu, že PČR odhalila větší množství lokálních akcí, při kterých se účast obvykle pohybuje okolo 60 osob. Koncert s největší účastí proběhl v obci Janderov, okr. Chrudim, kde se sešlo okolo 300 osob. Průměrná účast na podobných akcích se pohybuje v rozmezí 120 až 200 osob. ÚOOZ se ve spolupráci s teritoriálními útvary celkem úspěšně dařilo tyto koncerty odhalovat před jejich uskutečněním a předávat informace místně příslušným útvarům Policie ČR. Z celkového počtu uvedených koncertů bylo **5 zrušeno PČR pro podezření ze spáchání trestného činu**. I v r. 2007 se ve stále větší míře při organizování koncertů uplatňovaly prvky utajené komunikace. S místem, kde má být předmětný koncert uspořádán, je obeznámena pouze úzká skupina organizátorů. Vůči ostatním je uplatňována informační blokáda a místo koncertu je známo pouze několik hodin před jeho začátkem. Informační blokáda je uplatňována i vůči white power hudebním skupinám, které na koncerty vystupují. Jediným známým místem bývá kontaktní místo, které ale může být od skutečného místa vzdáleno i 100 km. (jako např. u koncertu v Nových Hamrech, okr. Karlovy Vary, kdy kontaktním místem byl okr. Rakovník). Tato situace zapříčiňuje, že těchto koncertů se účastní méně osob než bývalo v minulosti obvyklé, neboť se nedostanou k podstatným informacím. To vede samozřejmě i k poklesu zisku organizátorů. I v současnosti jsou při koncertech vyvěšovány nápisy Blood and Honour nebo Combat 18, stejná loga bývají i v pozvánce. Podle vyjádření ÚOOZ nebyly ani v roce 2007 na území ČR známy konkrétní osoby, které by se nějak sdružovaly pod názvy těchto organizací. Podle policejních specialistů česká neonacistická scéna deklaruje tímto způsobem snahu být součástí mezinárodní sítě aktivit „white power“ scény. A tyto koncerty mají zvyšovat prestiž a respekt akcí v ČR v rámci této mezinárodní scény.

Přehled koncertů neonacistických hudebních skupin monitorovaných Policií ČR

1. 27.1.2007 obec Velký Dřevíč, okr. Náchod, restaurace Sparta, koncert neonacistických hudebních skupin Conflict 88 (ČR), Before the War (SR), Project Vandal (SR). Na místě prováděno opatření Správou Východočeského kraje.
2. 17.2.2007 Havířov 2, Podlesí, restaurace Pacalůvka, koncert neonacistických hudebních skupin Brutall Atak (VB) a další neustanovená hudební skupina z ČR. Opatření prováděno Správou Severomoravského kraje. Účast 70 osob.
3. 23.2.2007 obec Seč, okr. Chrudim, klub Winter Star, areál Junior centrum, koncert neonacistických hudebních skupin Adler, A.V.E. Band a Klansmen. Všechny ČR. Na místě přítomno 100 osob. Opatření prováděla Správa Východočeského kraje.
4. 24.2.2007 České Budějovice, klub Nexos, ul. Novohradská, koncert neonacistických hudebních skupin Project Vandal (SR), Vinland Warriors (Kanada), Adler, Imperium, obě z ČR. Opatření prováděno Správou Jihočeského kraje. Účast na akci 120 osob.
5. 2.3.2007 obec Velký Dřevíč, okr. Náchod, restaurace Sparta, koncert neonacistických hudebních skupin Conflict 88 (ČR), Before the War (SR) a Vinland Warriors (Kanada). Opatření prováděno Správou Východočeského kraje. Účast na akci 160 osob.
6. 31.3.2007 Kladno, klub Vítěz na pěší zóně, koncert neonacistické hudební skupiny Uličníci 88. Opatření prováděno Správou Středočeského kraje. Účast na akci 70 osob.
7. 28.4.2007 obec Močovice, okr. Kutná Hora, koncert neonacistických hudebních skupin Masakr Gang – Outrage (ČR) a dále osoba Vladimír Becin – srb, hrál balady zaniklé neonacistické hudební skupiny Screwdriver. Opatření na místě nebylo provedeno, informace ke koncertu byla získána až po jeho ukončení. Na místě přítomno 80 osob.
8. 12.5.2007 obec Velký Dřevíč, okr. Náchod, restaurace Sparta, koncert neonacistických hudebních skupin Blizzard (ČR), Before the War (SR) a Project Vandal (SR). Opatření na místě provedeno Správou Východočeského kraje. Na místě přítomno 180 osob.
9. 26.5.2007 obec Darkovice u Hlučína, koncert neonacistické hudební skupiny Silesian Division a současně probíhající tzv. „white pride camp“ v bývalé pískovně, bunkr Orel. Opatření provedeno místním OŘ. Na místě přítomno 40 osob.
10. 23.6.2007, obec Tři Dvory, okr. Kolín, místní koupaliště, koncert neonacistických hudebních skupin KTC, Ecce Morse, Outrage a Uličníci 88, všechny ČR Opatření prováděno místním OŘ. Na místě přítomno 80 osob. Akce proběhla pod názvem Sportovní den.

11. 23.6.2007 obec Blatno, okr. Louny, restaurace Bílý Dům, koncert neonacistických hudebních skupin Conflict 88 (ČR) – probíhal křest nového CD, Outrage (ČR) – přejel ze shora uvedeného koncertu v obci Tři Dvory, Before the War (SR) a Project Irminsul (SRN). Opatření na místě prováděno Správou Severočeského kraje. V průběhu akce provedena kontrola osob v místní restauraci, tímto byla akce de facto ukončena. Na místě přítomno 150 osob.
12. 30.6.2007 obec Seč, okr. Chrudim, klub Winter Star, areál Juniorcentrum, koncert neonacistické hudební skupiny Outrage. Na místě nebylo provedeno opatření, poznatek ke koncertu byl získán až po jeho ukončení. Na místě přítomno 80 osob.
13. 7.7.2007 Jirkov, okr. Chomutov, restaurace Bowling klub Jirkov, koncert neonacistických hudebních skupin Conflict 88, Blizzard – obě ČR a dalších třech neustanovených black metalových skupin. Opatření na místě nebylo provedeno, poznatek ke konání koncertu byl získán až po jeho ukončení. Na místě přítomno 60 osob.
14. 4.8.2007 Plzeň, restaurace U Jána, koncert neonacistických hudebních skupin Squat 96, A.V.E. Band a Ecce Morse – všechny z ČR. Opatření provedeno Správou Západočeského kraje. Na místě přítomno 70 osob.
15. 18.8.2007 obec Janderov, okr. Chrudim, areál fotbalového hřiště, akce pod názvem sportovní den. Koncert neonacistických hudebních skupin ExBlizzard, Conflict 88 – obě z ČR, dále skupina Project Irminsul (SRN) a další neustanovená skupina ze SRN. Ze strany Správy Východočeského kraje nebylo provedeno žádné bezpečnostní opatření. Jednalo se největší akci v roce 2007 za účasti 300 osob.
16. 24.8.2007 obec Chočeradý, osada Poddubí, okr. Praha-východ, koncert neonacistických hudebních skupin Guarda de Honra (Portugalsko), Outrage, ExBlizzard a Ecce Morse – všechny ČR. Opatření prováděno Správou Středočeského kraje. Byly zde zadokumentovány nacistické pozdravy „Sieg Heil“, na základě této dokumentace byla akce policií ukončena. Na místě přítomno 180 osob.
17. 25.8.2007 Teplice, restaurace Panorama, koncert neonacistických hudebních skupin Legion S, Nomisterion, ExBlizzard – vše ČR a dalších dvou neustanovených black metalových skupin. Opatření na místě prováděno ve spolupráci OŘ SKPVa expozitury ÚOOZ. Na místě přítomno 50 osob.
18. 6.10.2007 Jenišovice, okr. Chrudim, kulturní dům, koncert neonacistických hudebních skupin Outrage, Legion S – obě ČR, Project Vandal (SR) a Project Irminsul (SRN).. Opatření na místě provedeno. Na místě přítomno 120 osob.

19. 12.10.2007 Vlčtejn, okr. Plzeň-jih, místní restaurace, koncert neonacistické hudební skupiny Conflict 88. Na místě prováděno opatření Správou Západočeského kraje. Akce se zúčastnilo 60 osob.

20. 20.10.2007 Bohuslavice nad Metují, okr. Náchod, restaurace Orlovna, koncert neonacistických hudebních skupin Hlas Krve, Nomisterion – obě z ČR. Na místě provedeno opatření Správou Východočeského kraje. Účast na akci 130 osob.
21. 20.10.2007 Jaroměř, okr. Náchod, kulturní dům Vagón u nádraží ČD, koncert neonacistických hudebních skupin A.V.E. Band, Kodex 10, Blizard, Legion S, všechny ČR. Na místě provedeno opatření Správou Východočeského kraje. Účast 100 osob.
22. 2.11.2007 Opava, Kylešovice, restaurace U Slaniny, koncert neonacistických hudebních skupin Adler, Nomisterion, Devills Gard – vše ČR. V případě skupiny Adler proběhl křest jejich nového CD. Opatření na místě provedeno Správou Severomoravského kraje. Účast na akci 40 osob.
23. 3.11.2007 obec Nové Hamry, okr. Karlovy Vary, hotel Zívř, koncert neonacistických hudebních skupin Nomisterion, Nidhoog, Trymheim, A.V.E. Band, Memorandum – všechny uvedené skupiny jsou z ČR. Opatření na místě provedeno Správou Západočeského kraje. Byly zadokumentovány texty písní, které naplňují skutkové podstaty trestných činů a na základě této dokumentace došlo k přerušení koncertu ze strany PČR, účastníci koncertu se při zákroku se chovali značně agresivně a zabarikádovali se v restauraci. Účast 130 osob.
24. 15.12.2007 Jirkov, okr. Chomutov, restaurace Bowling klub, koncert neonacistických hudebních skupin Agonie, Legion S, Pantheon, Adler – všechny ČR a Project Vandal (SR). Koncert zjištěn ÚOOZ V5, na místě provedeno opatření Správou Severočeského kraje. Byly zadokumentovány texty písní, které naplňují skutkové podstaty trestných činů a na základě této dokumentace byl koncert policií ukončen. Účast 100 osob.
25. 15.12.2007 Voletiny, okr. Trutnov, koncert neonacistických hudebních skupin Before the War (SR) a Nomisterion (ČR). Opatření ke koncertu bylo provedeno Správou Východočeského kraje. Účast 115 osob.

Pro trestný čin podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka podle ustanovení § 260 trestního zákona byl v únoru 2007 zadržen leader neonacistické hudební skupiny Imperium z Českých Budějovic M.M. a jeden z vedoucích členů buňky NO České Budějovice, a to pro nahrání a objednání 600 kusů CD s názvem Triumpf of the Will, kdy obsah nahraného CD naplňuje skutkovou podstatu shora uvedeného trestného činu. Nahrávka na tomto CD byla pořízena výše uvedenou neonacistickou hudební skupinou Imperium a vydané nosiče měly být distribuovány mezi příznivce Národního odporu.

2.2.4.2 Demonstrace pravicových extremistů

Jiná situace nastává u demonstrací nebo protestních pochodů, kterých bylo v roce 2007 uspořádáno 27 a to různými ultrapravicovými organizacemi. Jedná se, oproti předchozímu roku, o stoupající trend, který lze pozorovat i z dlouhodobějšího hlediska. Jedna z nejvýraznějších demonstrací proběhla dne **1.5.2007 v Brně**, která byla uvedena přímo pod hlavičkou Národního odporu. Na základě posudku znalce, ze kterého jasně vyplynulo, přihlášení se NO k ideologii tzv. Velkoněmecké říše, bylo shromáždění příslušným pracovníkem úřadu města rozpuštěno. Pro neuposlechnutí výzvy byla policie nucena proti demonstrantům razantně zasáhnout. Proti několika osobám, včetně organizátorů, je do současné doby vedeno trestní řízení. I když na demonstraci nezazněly připravené projevy, byly později 10. května 2007 zveřejněny na stránkách NO a např. v jednom z nich, údajně aktivista působící na území Čech, Moravy a Slezska, prezentuje vzpomínku na období nacismu a německé říše: *„Bohužel už nežijeme ve světě, v němž by vládl pořádek, spravedlnost a přirozené hodnoty. Tento svět zemřel před 62 lety a po něm nastoupil globální pseudokapitalismus, tedy kapitalismus, který už nestojí na vytváření hodnot, ale především na manipulaci s penězi.*

2.2.4.3 Účast českých neonacistů na akcích v zahraničí

Mimo aktivity neonacistů v ČR patří také již shora zmíněné posilování mezinárodní spolupráce, které bylo uskutečňováno účastí na zahraničních koncertech a demonstracích. Mezi již tradiční a nejnavštěvovanější patřily v roce 2007 koncerty v italské Veroně (7.dubna) a Vincenze (14. července), koncert v Maďarsku (25. srpna) a pochod v Budapešti za poslední v Maďarsku v roce 1945 bránící se SS jednotku, uskutečněný jako „Den ctí“ 24. února. Dále se jednalo o mezinárodní srazy ultrapravicové mládeže v Německu pořádané německou ultrapravicovou stranou NPD (Nationaldemokratische Partei Deutschland) a její mládežnické organizace Junge Nationaldemokraten – v r. 2007 proběhly velké srazy za účasti kolem 2 až 3 tisíc sympatizantů z celé Evropy, tzv. „Lidové festivaly – Fest der völker“, a to 30. června v Geře, 4. srpna v Drážďanech a 8. září v Jeně.

2.2.5 Zneužívání Internetu

S pravicovým extremismem je úzce spojena problematika internetu, kdy veřejně přístupné webové stránky s neonacistickou tematikou jsou umístovány na serverech v USA, kde platí pro propagaci a šíření rasových a nenávistných postojů jiné právní prostředí, či v ostatních zemích se kterými nemá ČR podepsané příslušné dohody. Internetová komunikace mezi zájmovými skupinami probíhá pomocí softwarového šifrování, nebo v uzamčených chatovacích skupinách. Autoři textů umístěných na internetu rovněž užívají různé maskování své totožnosti jako jsou proxy servery či anonymizéry. Všechny tyto skutečnosti značně znesnadňují vypátrání pachatelů. Takovouto stránku představuje například stránka Národně vzdělávacího institutu, kde jsou publikovány rasistické, antisemitské, revizionistické a další nenávistné texty. Hostování webových stránek je umístěno v USA. V tomto případě se nejedná o organizaci, ale činnost několika jedinců, zaměřenou na propagaci výše zmíněných názorů. Tato skupina stojí i za knihou „*Osvětim fakta versus fikce*“, šířenou v ČR. Obdobné texty šíří domovská stránka Národního odporu, která je rovněž umístěná mimo území ČR. Uvedené umístění obou zmíněných webových stránek znemožňuje Policii ČR získat potřebné informace ke konkrétním osobám, které takové webové stránky provozují a platí, a zahájit jejich trestní stíhání. Ke stejným problémům dochází i tehdy, kdy se podobný případ podaří vyřešit a ustanovit konkrétní pachatele. Přestože byla Policie ČR úspěšná např. v případě internetové propagace časopisu „*Poslední Generace*“, tak je tento časopis stále volně přístupný na internetové síti s možností jeho stažení. Dle názoru policejních specialistů je i nadále pro problematiku zneužívání internetu příznačné, že pachatelé jsou neustále v předstihu před policií.

Legislativní rámec

Česká republika podepsala dne 9. února 2005 *Úmluvu o počítačové kriminalitě*. Tuto úmluvu však, vzhledem k probíhajícím pracím na rekodifikacích trestních předpisů, do současné doby neratifikovala.²⁰

2.2.6 Trestná činnost spjatá s diváckým násilím

V oblasti problematiky diváckého násilí došlo v průběhu roku 2007 k radikalizaci chování diváků mezinárodně označovaných jako „rizikových“, a to zejména fanoušků klubů AC Sparta Praha, SK Slavia Praha a FC Baník Ostrava a Bohemians. Ti se při vzájemných ligových zápasech, ale i na mezinárodní úrovni, prezentovali násilnými projevy.

V roce 2007 se jako nejčastější porušování pořádku v souvislosti s fotbalovými a hokejovými zápasy objevovaly fyzické útoky, poškozování majetku a projevy rasismu. V podzimní části 1. Gambrinus ligy se ve větším rozsahu objevilo používání zábavné pyrotechniky.

Z hlediska porušování veřejného pořádku nebo páchaní trestných činů v souvislosti s fotbalovými zápasy se v ČR v r. 2007 potvrdil trend z předchozích let. Větší riziko před zápasy národního týmu představovaly zápasy I. Gambrinus ligy a pohárová utkání UEFA. Byl rovněž zaznamenán nárůst počtu českých fanoušků, nevyjímaje rizikové fanoušky, kteří cestovali na zápasy národního týmu, anebo na zápasy svých klubů do zahraničí. V ČR byly opět nejrizikovějšími vzájemné zápasy FC Baník Ostrava, AC Sparta Praha, 1. FC Brno, SK Slavia Praha a Bohemians.

U zápasů národního týmu se převážně jednalo o kvalifikační zápasy na EURO 2008. Při domácích zápasech došlo v r. 2007 ke dvěma závažným porušením veřejného pořádku. Jednalo se o zápas s Walesem v Teplicích, kdy mladí hooligans napadali před jeho zahájením fanoušky Walesu a závažně svým jednáním poškodili veřejný i soukromý majetek. V druhém případě, daleko závažnějším, došlo k narušení veřejného pořádku při zápase s Německem, kdy cca 500 českých rizikových fanoušků napadlo na Václavském náměstí v Praze dvě hodiny před zápasem německé hooligans. Výsledkem bylo nejen poničení dvou restaurací, zničení zboží na stánkových prodejnách pultech, ale i zranění několika osob, včetně osob nezúčastněných. Na zahraniční zápasy proti atraktivním soupeřům, jakými jsou Německo, Wales, Irsko či Slovensko, byl zaznamenán výjezd velkého počtu fanoušků. Ti se však žádného

²⁰ Závazky, které vyplývají z Úmluvy, budou mít přímý dopad na resort vnitra, především na jednotlivé složky Policie ČR zaměřené na trestnou činnost v oblasti IT. V souvislosti s budoucím plněním závazků vyplývajících z této úmluvy vzniká již nyní potřeba personálního posílení a dalšího organizačního i ekonomického rozvoje pracovišť zabývajících se trestnou činností v oblasti informačních technologií (např. existuje nedostatek odborně a jazykově vybavených expertů, chybí potřebný specializovaný software).

protiprávního jednání v zahraničí nedopustili. Při těchto zápasech se potvrdila užitečnost přítomnosti policistů - spotterů z ČR, kteří s fanoušky komunikovali a tím předcházeli případným problémům.²¹

2.2.7 Bezpečnostní rizika a předpoklady možného vývoje z hlediska Policie ČR

V r. 2007, ve srovnání s r. 2006, došlo k nárůstu počtu demonstrací pořádaných ultrapravicovými skupinami, na těchto akcích byl zaznamenán i zřetelný nárůst počtu účastníků, včetně radikalizace jejich chování. Např. při demonstraci v Brně dne 1.5.2007 došlo k aktivnímu odporu proti zásahu Policie ČR, kdy účastníci bez zaváhání zaútočili i na jízdní policii. Poté demonstranti obsadili přílehlé hradby, odkud na policii útočili především kameny. Radikalizace a aktivní odpor účastníků byly patrné i při pořádání neonacistických koncertů - dne 3.11.2007 v Nových Hamrech, okr. Karlovy Vary se účastníci koncertu při policejním zákroku zabarikádovali v restauraci, kde koncert probíhal, a s Policií ČR otevřeně bojovali.

Obecně lze konstatovat, že:

- tato radikalizace narůstá s aktivnější činností bezpečnostních složek, kdy dochází k rozkrytí většiny akcí, které tyto pravicově extremistické skupiny pořádají,
- dochází k nárůstu akcí, kdy Policie ČR proti účastníkům silově zasahuje a ze strany ultrapravice vzniká jakási frustrace z nemožnosti uspořádání koncertů či demonstrací,
- akce, které mají probíhat v budoucnosti jsou plánovány jako „odplata“ bezpečnostním složkám, což se ve většině případů nepodaří a tudíž frustrace dále narůstá,
- při pořádaných akcích, ať již se jednalo o koncerty či demonstrace, docházelo při zákroku Policie ČR k **nárůstu zadržených chladných zbraní**, což vypovídá o stále častějším ozbrojování účastníků těchto akcí, a může to být případně signálem nastupujícího trendu.²²

V roce 2007 se na ultrapravicové scéně opětovně objevily tendence naznačující ochotu aktivně a otevřeně vstoupit do veřejného života. Jedná se o:

- o nejradikálnější neonacistickou organizaci Národní odpor,
- krajně nacionalistickou Národní stranu, která se o vstup do politického života opětovně pokusí při krajských volbách, a která se již v r. 2007 snažila zviditelnit založením tzv. Národní gardy.

Akce na levicové části extremistického spektra se v r. 2007 víceméně soustředily na boj s ideologickými protivníky, ve smyslu kampaně „Good night white pride“, která je vedena celoevropsky a militantně proti neonacismu. Přes určitou pasivitu na levicové scéně byla a zůstává zřetelná:

- **snaha osob, které se účastní především akcí neonacistů, jít do násilného střetu nejenom s ideologickým protivníkem, ale i s Policií ČR,**
- v souvislosti s touto snahou **dochází i v případě ultralevice k ozbrojování.**

²¹ V nadcházejícím období (I. pololetí r. 2008) budou opatření Policie ČR zaměřena na probíhající ročník I. ligy ČMFS, extraligy ledního hokeje, dále na přípravu na Mistrovství Evropy ve fotbale (EURO 2008), Olympijské hry v Pekingu, MS v hokeji v Kanadě.

²² Výjimkou nebylo ani použití plynové pistole při demonstraci dne 10.11.2007 v Praze.

III. Nejvýznamnější aktivity státních orgánů v roce 2007

3.1 Vláda ČR

3.1.1 Návrh antidiskriminačního zákona

V roce 2007 předložila vláda Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR nový návrh zákona o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací (antidiskriminační zákon). Návrh zákona vláda schválila dne 11. června 2007. Posléze jej vláda předložila Poslanecké sněmovně, kde byl návrh zákona projednán v prvním čtení jako sněmovní tisk č. 253 dne 26. září 2007 a přikázán k projednání celkem čtyřem výborům poslanecké sněmovny.²³

Návrh antidiskriminačního zákona byl přepracován s přihlédnutím k legislativnímu vývoji, k němuž došlo od předložení původní verze zákona, a zohledňuje některé zásadní pozměňovací návrhy uplatněné při projednávání původního návrhu v obou komorách Parlamentu ČR. Rozdíl oproti předchozímu návrhu spočívá například v následujících bodech:

- dochází k implementaci dalších dvou směrnic (směrnici Rady 2004/113/ES ze dne 13. prosince 2004, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s muži a ženami v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování a směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/54/ES o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání),
- **je zakázána diskriminace na základě taxativně vymezených důvodů (rasy a etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postížení, náboženského vyznání, víry či světového názoru),**
- jedná se o jeden návrh zákona, kterým se zároveň mění některé zákony další (předchozí návrh byl doprovázen tzv. zákonem změnovým),
- zůstává navržena působnost veřejného ochránce práv, a to změnou zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv.

3.1.2 Projednání Šesté a sedmé periodické zprávy o plnění Mezinárodní úmluvy o odstranění všech forem rasové diskriminace Výborem OSN pro odstranění rasové diskriminace

V roce 2005 předložila Česká republika Výboru OSN pro odstranění rasové diskriminace k posouzení Šestou a sedmou periodickou zprávu o plnění Mezinárodní úmluvy o odstranění všech forem rasové diskriminace. Zprávu schválila vláda usnesením ze dne 9. listopadu 2005 č. 1433. Zpráva byla výborem projednána ve dnech 1.- 2. března 2007 na jeho 70. zasedání v Ženevě. Projednání se zúčastnila delegace České republiky složená ze zástupců ministerstev, jejichž působnosti se problematika rasové diskriminace nejvíce dotýká.

Své hodnocení České republiky z hlediska dodržování práv obsažených v Úmluvě shrnul výbor do závěrečných doporučení (CERD/C/CZE/CO/7), dále jen „Doporučení“. Tento dokument vytyčuje jednak pozitivní aspekty a dále problémy vyvolávající znepokojení, na které navazuje výčet doporučení směřujících ke zdokonalení dodržování práv upravených Úmluvou. Doporučení se týkají zejména:

- neexistence komplexního legislativního rámce ochrany před diskriminací;
- práce policie ve vztahu k menšinám;
- problematiky sterilizací romských žen;
- zaměstnanosti Romů ve veřejné správě a institucích;
- rasové diskriminace v uplatnění práva na bydlení a ochrana zranitelných osob, včetně Romů, před vystěhováním;
- situace Romů v oblasti vzdělávání;

²³ Prozatím byl návrh projednán těmito výbory: Výborem pro evropské záležitosti (nepřijal žádné usnesení), Komisí pro rovné příležitosti (doporučila schválit), Petičním výborem (doporučil schválit ve znění pozměňovacích návrhů), Ústavně právní výbor (přerušil projednávání).

- nízkého počtu stížností obětí rasové diskriminace.

Vláda vzala doporučení na vědomí svým usnesením ze dne 10. října 2007 č. 1130, v němž uložila zmocněnci vlády pro lidská práva vypracovat do 29. února 2008 návrh vyjádření vlády k některým doporučením.²⁴

3.1.3 Zpráva o stavu lidských práv v České republice

Od roku 1998 vypracovává zmocněnec vlády pro lidská práva každoročně zprávu o stavu lidských práv v České republice. Zpráva se zabývá celou oblastí lidských práv včetně diskriminace na základě rasy nebo etnického původu.

Zpráva za rok 2006, prezentovaná v r. 2007, se v kapitole věnované diskriminaci zaměřuje mj. na diskriminaci na základě rasy či etnického původu. Zmiňuje činnost České obchodní inspekce a stručně informuje o problematice pořádání neonacistických koncertů. Již v úvodu přitom zpráva konstatuje, že specifickým problémům extremismu, neonacismu, xenofobie, resp. postavením menšin a v tomto kontextu menšiny romské se věnují ve svých zprávách orgány k tomu určené, v případě romské menšiny Rada vlády pro záležitosti romské komunity.²⁵

3.1.4 Rekodifikace trestního práva

Dne 30.1.2008 předložila vláda Poslanecké sněmovně návrh trestního zákoníku. Nabytí účinnosti nového trestního zákoníku je navrhováno od 1. ledna 2009. Ačkoliv předložený návrh trestního zákoníku do značné míry přebírá stávající znění extremistických trestných činů, dochází přesto k určitým změnám, a to u:

- **§ 322** - Trestný čin hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob se přebírá z platné právní úpravy. Okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby zde bude i spáchání tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.
- **§ 323** - Trestný čin podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod (§ 323), kdy se osnova přebírá z platného trestního zákona s úpravou odstavce 3 písm. b), ve kterém je aktivní účast na činnosti skupin organizací nebo sdružení, které hlásají diskriminaci, násilí, nebo rasovou, etnickou, třídní, náboženskou nebo jinou nenávist okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby a nikoli samostatnou skutkovou podstatou, jako tomu je v platné právní úpravě.
- **§ 370 – 372** - Skutkové podstaty trestných činů založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka (§ 372), projevu sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka (§ 371) a popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia (§ 372) osnova přebírá z platné právní úpravy jen s dílčími upřesněními dikce těchto ustanovení (srov. § 260 až 261a platného trestního zákona). U trestného činu založení, podpory a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka (§ 370) je doplněna jen okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby podle odstavce 2 písm. a) o spáchání činu veřejně přístupnou počítačovou sítí (např. Internetem) tak, aby to odpovídalo vymezení této zvláště přitěžující okolnosti u jiných trestných činů [např. § 157 odst. 3 písm. b), § 255 odst. 2 písm. c), § 322 odst. 2 písm. b) atd.]. U trestného činu popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia (§ 372) byla ochrana rozšířena i na popírání, schvalování nebo ospravedlňování jiného genocidia než jen nacistického nebo komunistického.

²⁴ Výbor si vyžádal informaci o naplňování svých doporučení týkajících se sterilizací romských žen, vzdělávání romských dětí a antidiskriminačního zákona.

²⁵ Zpráva za rok 2007 bude vládě předložena do 30. dubna 2008.

Znění výše uvedených extremistických trestných činů je následující:

§ 322

Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob

- (1) Kdo veřejně hanobí
- některý národ, jeho jazyk, některou rasu nebo etnickou skupinu, nebo
 - skupinu osob pro jejich skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že jsou skutečně nebo domněle bez vyznání,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

- (2) Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1
- nejméně se dvěma osobami, nebo
 - tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.

§ 323

Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod

(3) Kdo veřejně podněcuje k nenávisti k některému národu, rase, etnické skupině, náboženství, třídě nebo jiné skupině osob nebo k omezování práv a svobod jejich příslušníků, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(4) Stejně bude potrestán, kdo se spolčí nebo srotí k spáchání činu uvedeného v odstavci 1.

- (5) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán,
- spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem, nebo
 - účastní-li se aktivně takovým činem činnosti skupin, organizací nebo sdružení, které hlásají diskriminaci, násilí nebo rasovou, etnickou, třídní, náboženskou nebo jinou nenávist.

§ 370

Založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka

(6) Kdo založí, podporuje nebo propaguje hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod člověka, nebo hlásá národnostní, rasovou, náboženskou či třídní zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.

- (7) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán,
- spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným podobně účinným způsobem,
 - spáchá-li takový čin jako člen organizované skupiny, nebo
 - spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.
- (8) Příprava je trestná.

§ 371

Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka

Kdo veřejně projevuje sympatie k hnutí uvedenému v § 370 odst. 1, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

§ 372

Popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia

Kdo veřejně popírá, zpochybňuje, schvaluje nebo se snaží ospravedlnit nacistické, komunistické nebo jiné genocidium nebo jiné zločiny nacistů a komunistů proti lidskosti, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

3.2 Ministerstvo vnitra a Policie ČR

3.2.1 Zabezpečení mezinárodní spolupráce v boji proti extremismu

Smlouvy o policejní spolupráci

Problematika extremismu je zohledňována v návrzích nových smluv o policejní spolupráci. Tyto smlouvy zpravidla ve výčtu oblastí spolupráce výslovně uvádí boj proti extremismu, rasové nesnášenlivosti a xenofobii.

Dne 2. srpna 2007 vstoupila v platnost **Smlouva mezi Českou republikou a Polskou republikou o spolupráci v boji proti trestné činnosti, při ochraně veřejného pořádku a o spolupráci v příhraničních oblastech**, podepsaná ve Varšavě 21. června 2006.

3.2.2 Poradní orgány působící v rámci Ministerstva vnitra

3.2.2.1 Meziresortní komise pro boj s extremismem, rasismem a xenofobii

Meziresortní komise je poradním orgánem ministra vnitra, zřízeným usnesením vlády č.903/2001 a č.238/2002. V současné době slouží jako expertní zázemí styčného úředníka ČR pro kontakt s Agenturou pro základní práva EU (EU Fundamental Rights Agency – FRA), resp. Evropským monitorovacím střediskem rasismu a xenofobie (dále jen EUMC) a jako **národní kontaktní bod ČR** pro ODIHR OBSE.

Členové Meziresortní komise zabezpečovali, z hlediska působnosti svých resortů a úřadů, podkladové materiály k „Informaci o problematice extremismu v r. 2007“. Dále v r. 2007 průběžně a podle aktuální potřeby plnili úkoly spjaté s přípravou různých podkladových materiálů k problematice extremismu, rasismu, antisemitismu a islámofobie na území ČR a opatřeními proti těmto fenoménům, vyplývajícím z titulu národního bodu ČR pro kontakt s ODIHR OBSE.

3.2.2.2 Pracovní skupina Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity pro oblast vnitra a Policie ČR

Předsedou této pracovní skupiny je první náměstek ministra vnitra a členy jsou odborní pracovníci Ministerstva vnitra a Policie ČR, zástupci Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity, kanceláře této rady a především romští koordinátoři krajských úřadů. Jedná se o jedinou oficiální pracovní skupinu, která sdružuje romské koordinátory krajských úřadů.

V roce 2006 bylo jedním z primárních témat pracovní skupiny zadlužování sociálně slabých osob, které ve svých extrémních důsledcích vede k páchání majetkové i násilné trestné činnosti za účelem umoření půjčky a je-li tato trestná činnost páchána Romy pak následně vyvolává extremistické tendence. **Olomoucký kraj v roce 2007 realizoval pilotní projekt** se státní dotací ve výši 578 000,- Kč s názvem „Nic není zadarmo“. Jeho cílem bylo zahájit osvětovou kampaň, rozšířit poradenské služby a zvýšit odbornou úroveň profesionálních pracovníků pomáhajících profesí. Současně otestovat nové metody ofenzivního boje proti tomuto rychle se rozšiřujícímu fenoménu, jež může být zárodkem a příčinou pozdější kriminality. Projekt byl vyhodnocen jako úspěšný a bude v rámci provádění Strategie prevence kriminality na léta 2008 až 2011 nabídnut i dalším krajům.

Ministerstvo vnitra reagovalo na problém zadlužování zpracováním brožurky „Prevence zadlužování českých domácností s důrazem na sociálně slabé a vyloučené skupiny obyvatel“, která bude vydána v I. čtvrtletí 2008 a sérií seminářů pro pracovníky samospráv a neziskového sektoru. Cílem materiálu i navazujících seminářů bylo informovat o problematice zadlužování sociálně slabých a vyloučených osob odborníky pracujícími se zadluženou klientelou v různých fázích zadlužování a poskytnout jim praktické vodítko pro prevenci, řešení a eliminaci negativních důsledků spojených se zadlužením.

3.2.3 Ostatní

3.2.3.1 Pracovní skupina k problematice pravicově extremistických hudebních produkcí

Na základě rozhodnutí ministra vnitra a policejního prezidenta byla zřízena pracovní skupina zabývající se problematikou hudebních koncertů pořádaných pravicovými extremisty. Hlavním cílem této pracovní skupiny je sjednocení interpretace a aplikace § 198a, § 260 a § 261 trestního zákona (upravují trestné činy podpory, propagace, či podněcování extremistických jednání) v případech extremistických hudebních koncertů. Gesci nad pracovní skupinou převzal odbor bezpečnostní politiky MV a za její členy byli nominováni zástupci bezpečnostních a zpravodajských služeb. K jednáním jsou dále zváni zástupci Nejvyššího soudu, Nejvyššího státního zastupitelství, neziskových organizací a konzultant pracovní skupiny z oboru znalectví.

Při objasňování trestného činu podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka podle § 260, 261 a 261a trestního zákona, případně i dalších extremisticky laděných trestných činů, je často vyžadován znalecký posudek odborníka na problematiku extremismu. Problematickým se jevila neexistence vhodného oboru v evidenci znalců, kam by bylo možno takového znalce zařadit. Z tohoto důvodu bylo navrženo Ministerstvu spravedlnosti vytvoření nového oboru sociální vědy, odvětví politologie, které tomuto návrhu vyhovělo.

V souvislosti se shromážděními pravicových extremistů se vyskytly aplikační problémy se zákonem o právu shromažďovacím. Sporným se jevil zejména výklad pojmu „oznámený účel shromáždění“. Ministerstvo vnitra zastává názor, že je nutno posuzovat skutečný účel oznámeného shromáždění, a to v celkovém kontextu historických a společenských souvislostí, místa konání, osob účastníků a informací, které jsou o nich známy, stejně tak jako celkové vyznění účelu akce. Tomuto výkladu přisvědčil i Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 5. listopadu 2007.

3.2.3.2 Uplatňování státní moci na úseku práva shromažďovacího a práva sdružovacího

Právo shromažďovací

V roce 2007 usilovaly osoby úzce spjaté s neonacistickou organizací Národní odpor o uspořádání shromáždění na území hlavního města Prahy oznámených pod fiktivním účelem. Především se jednalo o pochod Starým židovským městem dne 10. listopadu 2007, tj. v den výročí tzv. Křišťálové noci, který byl oznámen jako „protest proti účasti České republiky na okupaci Iráku“. Tyto aktivity otevřely otázku postupu státních, resp. samosprávných orgánů, v případech, kdy skutečný účel oznamovaného shromáždění může být diametrálně odlišný od účelu oficiálně deklarovaného.

Ve výše uvedeném případě Magistrát hl. města Praha vydal dne 4. října 2007 rozhodnutí o zákazu shromáždění, a to podle § 10 odst. 2 písm. a) zákona o právu shromažďovacím, neboť oznámený účel shromáždění směřoval k výzvě k rozněcování nenávisti a nesnášenlivosti občanů pro jejich národnost, původ a náboženské vyznání.²⁶ Rozhodnutí Magistrátu Městský soud v Praze zrušil rozsudkem ze dne 19. října 2007. Kasační stížnost proti rozsudku Městského soudu v Praze podanou Magistrátem Nejvyšší správní soud dne 5. listopadu 2007 zamítl. Z judikatury Nejvyššího správního soudu plyne, že se Magistrát řádně nezabýval otázkou subjektu, který mu vyrozumění o konání shromáždění dne 27. srpna 2007 učinil. K posuzování účelu oznámeného shromáždění Nejvyšší správní soud judikoval, že při posuzování, zda oznámený účel shromáždění nenaplní zákoný důvod pro zákaz shromáždění, nemůže správní orgán vycházet pouze z oznámeného účelu shromáždění. Formálně oznámený účel shromáždění může skrývat cíle a záměry, které se liší od těch proklamovaných. Oznámené shromáždění lze zakázat tehdy, zastírá-li oznámený nezávadný účel skutečný závadný účel shromáždění. Skutečný závadný účel shromáždění musí správní orgán prokázat a v tomto směru tudíž nese důkazní břemeno.

Problematiku oznámení konání fiktivních shromáždění, lze řešit buď jeho zákazem podle § 10 zákona o právu shromažďovacím za předpokladu, že se správnímu orgánu podaří prokázat skutečný

²⁶ Při svém rozhodování Magistrát vycházel z odborného vyjádření vypracovaného znalcem a z informace Správy hlavního města Prahy Policie ČR. Na základě toho dospěl k závěru, že formálně oznámený účel shromáždění „protest proti účasti České republiky na okupaci Iráku“ je pouze fiktivní, zvláště nemá-li místo, kde má být za tímto účelem pouliční průvod uskutečněn, tedy Staré židovské město v Praze 1, žádnou souvislost s vojenskou účastí Armády ČR v Iráku.

závadový účel oznámeného shromáždění, anebo jeho rozpuštěním v den konání podle § 12 zákona o právu shromažďovacím.

Videokonference k zákonu o právu shromažďovacím

Ministerstvo vnitra oslovilo v roce 2007 Magistrát a prostřednictvím krajských úřadů všechny magistráty měst, městské a obecní úřady, aby sdělily své problémy při aplikaci zákona o právu shromažďovacím, resp. návrhy na novelizaci zákona o právu shromažďovacím. Shromážděné podklady od Magistrátu a krajských úřadů byly vyhodnoceny a zpracovány ve světle aktuální judikatury správních soudů, pro Magistrát a krajské úřady byl dne **11. prosince 2007 uspořádán konzultační den** formou **videokonference moderované z Krajského úřadu Středočeského kraje**. Na videokonferenci byly Magistrát a krajské úřady seznámeny s aktuální judikaturou na úseku práva shromažďovacího a byly vypořádány aplikační problémy, s nimiž se úřady při výkonu přenesené působnosti na úseku práva shromažďovacího setkávají.

Právo sdružovací

Rozhodnutím Ministerstva vnitra ze dne 12.10.2006 bylo rozpuštěno občanské sdružení Komunistický svaz mládeže (dále jen KSM).²⁷ V reakci na to podal KSM žalobu proti tomuto rozhodnutí Ministerstva vnitra o níž však nebylo dosud rozhodnuto.

V r. 2007 deklarovala Národní strana vznik tzv. Národní gardy. Ve spojitosti s realizací tohoto záměru lze konstatovat, že v souvislosti s případným návrhem Národní strany na registraci změny jejich stanov nebo ve spojitosti s její faktickou činností, lze do jejího postavení a činnosti zasáhnout pouze při splnění podmínek zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů.²⁸

3.2.3.3 Prevence radikalizace osob z přistěhovaleckých komunit

Ministerstvo vnitra nepodceňuje rizika spojená s možnou radikalizací, včetně případné radikalizace některých muslimů. Průběžně proto analyzuje trendy v této oblasti v rámci ČR i v zahraničí. **V této souvislosti je nutné zmínit, že v ČR nebyly odhaleny žádné teroristické buňky a že v ČR nebyl podniknut islamistický teroristický útok.**

Přesto Ministerstvo vnitra sleduje vývoj v oblasti prevence radikalizace a boje s tímto jevem. Jedná se například o přípravu vlastních materiálů, účast expertů resortu vnitra na odborných seminářích a konferencích zaměřených na toto téma jak v ČR, tak i v zahraničí či podíl na projednávání dokumentů EU k této problematice.

Pro pochopení situace v ČR v oblasti radikalizace a rekrutování má značný význam skutečnost, že dle odhadů žije v ČR přibližně 10 tisíc muslimů, kteří svou víru praktikují s různou intenzitou. Situace ČR se v tomto směru výrazně odlišuje od situace v některých členských státech EU s početnými muslimskými komunitami.²⁹

²⁷ K tomu podrobněji *Informace o problematice extremismu na území ČR v roce 2006*, podkapitola 3.2.3 Ostatní (Uplatňování státní moci na úseku práva sdružovacího).

²⁸ Podle § 11 zákona č. 424/1991 Sb. Ministerstvo vnitra předloženou změnu stanov odmítne, jestliže stanov jsou v rozporu s § 1 až 5 a § 6 odst. 3 a 4 téhož zákona. Důvodem odmítnutí registrace změny stanov je tudíž mimo jiné skutečnost, že strana a hnutí dle proklamovaných cílů sledují porušení Ústavy a zákonů, odstranění demokratických základů státu, nemají demokratické stanovky a demokraticky ustavované orgány, směřují k uchopení moci a zabránění ostatním stranám a hnutím se o ni ucházet ústavními prostředky nebo směřují k potlačování rovnoprávnosti občanů a jejich program nebo činnost ohrožuje mravnost, veřejný pořádek nebo práva a svobodu občanů. Stanovy strany a hnutí nesmějí dále proklamovat vykonávání funkce státních orgánů, ukládání povinností osobám, které nejsou jejich členy, ozbrojení a zřizování ozbrojených složek. Proti rozhodnutí Ministerstva vnitra o odmítnutí registrace změny stanov mohou strana a hnutí podat žalobu k Nejvyššímu správnímu soudu.

²⁹ Nicméně ze zkušenosti některých „starých“ členských států Evropské unie, vyplývá, že také v ČR je nutné věnovat pozornost otázce radikalizace a rekrutování do teroristických organizací. Ministerstvo vnitra si je vědomo, že u části muslimů v některých členských státech Evropské unie došlo k závažným selháním integračního procesu (např. ve Spojeném království, Francii, Nizozemí, Belgii, Španělsku či Itálii). Je bráno v potaz, že ČR je členským státem Evropské unie, přičemž pro Unii není problematika migrace a integrace cizinců novým tématem a jednotlivým členským státům EU je doporučováno, aby věnovaly patřičnou pozornost podpoře integrace muslimů (včetně prevence radikalizace, rekrutování do teroristických organizací a boji proti islamofobii). Ministerstvo vnitra

Důkazem zájmu MV o problematiku integrace muslimů v ČR je, mimo jiné, výzkum, jehož výsledky zveřejnilo Ministerstvo vnitra dne 27. července 2007.³⁰ Jednalo se o výsledky pilotního výzkumu integračního procesu muslimů v České republice.

Výzkum si kladl za cíl zachytit, zda a jakým způsobem se muslimové začleňují do české společnosti. Dle zprávy se minimálně z ekonomického hlediska převážně většině muslimů v ČR daří dobře. Pouze malá část z nich se nachází v marginalizovaném postavení. Zpráva rovněž uvádí, že muslimové v ČR obecně velmi oceňují dvě hodnoty: vzdělání a rodinu. Z hlediska dalšího vývoje muslimů v ČR označuje zpráva za klíčové úspěšné zvládnutí integrace nově přichozích muslimů. Výzkumná zpráva na základě dostupných statistických údajů konstatuje, že v České republice žije 11 235 muslimů. Jádro výzkumné zprávy vychází ze 39 hloubkových rozhovorů, jichž se zúčastnilo 44 muslimů. Komunikační partneři, s nimiž byly vedeny rozhovory, byli plně seznámeni s výzkumným záměrem a také se skutečností, že zadavatelem výzkumu je Ministerstvo vnitra. Ministerstvo vnitra hodnotí výsledky výzkumu pozitivně. Při realizaci výzkumu se osvědčila použitá metodologie i rozdělení výzkumu na dvě fáze (pilotní a realizační). V r. 2007 byly již výsledky výzkumu úspěšně využity při školení policistů o životě muslimů v ČR, kde se setkaly s kladným přijetím. Na základě dosavadních zkušeností z prezentace výsledků výzkumu bude připravena stručnější verze závěrečné zprávy z projektu, která bude určena pro vzdělávací aktivity.

3.2.3.4 Strategie pro práci Policie České republiky ve vztahu k menšinám pro léta 2006 – 2007³¹

Strategie pro práci Policie České republiky ve vztahu k menšinám pro období 2006 – 2007 byla přijata vládou ČR 11. ledna 2006 usnesením č. 49. *Strategie* navazovala na předchozí dokument, *Národní strategii pro práci Policie ČR ve vztahu k národnostním a etnickým menšinám* schválenou v roce 2003, a jejím cílem bylo napomoci úspěšné adaptaci Policie ČR na podmínky vzrůstající společenské diverzity, vybavit policisty odpovídajícími sociálními kompetencemi tak, aby byli schopni efektivní práce ve vztahu k menšinám, včetně cizinců, a kvalitního a rovného přístupu k nim.

V roce 2007 byly realizovány následující aktivity:

- Svou činnost nadále rozvíjeli styční důstojníci pro menšiny, ustavení na krajských správách policie ČR a jejich pracovní skupiny.
- Byl rozšířen projekt Asistent Policie ČR pro práci v sociálně vyloučených lokalitách, jehož smyslem je podpora obětí trestné činnosti v prostředí sociálního vyloučení a zefektivnění odhalování latentní kriminality v těchto lokalitách. V současnosti funguje projekt v Ostravě, Chebu, Brně, Karviné a Plzni.
- Proběhl roční Pilotní projekt supervize při Městském ředitelství Policie ČR v Brně, jehož cílem bylo ověřit možnost aplikace supervize, jako nástroje v oblasti personální práce v podmínkách Policie ČR.
- Pokračovala realizace výzkumů zaměřených na zmapování kriminality zasahující sociálně vyloučené lokality.³²

je gestorem za přípravu vládního dokumentu Národní akční plán boje proti terorismu, který je průběžně aktualizován. Na bezpečnostní aspekty integrace cizinců upozorňuje také Národní akční plán boje proti terorismu. Aktualizované znění pro léta 2007 – 2009 (v oblasti č.3. Prevence vzniku uzavřených přistěhovaleckých komunity a radikalizace jejich členů).

³⁰ Výzkum uskutečnila v letech 2006 – 2007 společnost Very Vison, s.r.o. na základě objednávky Ministerstva vnitra. Výsledky výzkumu jsou zveřejněny na internetových stránkách Ministerstva vnitra www.mvcr.cz

³¹ Aktualizovaná *Strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám pro období 2008 – 2012* bude předložena vládě ČR do 31.3.2008. Bude obsahovat podrobné vyhodnocení stanovených opatření a priority na další období.

³² V letech 2005 – 2007 probíhaly výzkumy kriminality v sociálně vyloučených lokalitách v Ústí nad Labem a okolí, v Mostě a okolí, na Sokolovsku, v Brně a v Praze.

3.2.4 Problém extremismu v systému prevence Ministerstva vnitra

3.2.4.1 Preventivní programy na místní úrovni

Ministerstvo vnitra nese gesci za činnost mezíresortního poradního orgánu - Republikový výbor pro prevenci kriminality, mezi jehož hlavní činnosti patří realizace programu na pomoc městům zasazeným vysokou mírou trestné činnosti a dalších sociálně patologických jevů. Zásadním koncepčním materiálem preventivní politiky státu pro oblast kriminality na rok 2007 byla „*Strategie prevence kriminality na léta 2004-2007*“ (dále jen Strategie), kterou vláda ČR schválila usnesením ze dne 28. dubna 2004 č. 393. Ministerstvo vnitra zpracovalo a vláda ČR na svém jednání dne 15. října 2007 přijala usnesením č. 1150 „*Strategii prevence kriminality na léta 2008 až 2011*“. Mezi priority nové strategie budou i nadále patřit: **oběti rasově, národnostně nebo nábožensky motivovaných trestných činů, rizikovní jedinci v postavení potenciálních pachatelů nebo obětí (sociálně vyloučení jedinci a skupiny; cizinci; příslušníci národnostních a etnických menšin; obyvatelé prostorově vyloučených lokalit), trestné činy a delikventní jednání spojené s radikalizací diváckého násilí; rasově, národnostně či nábožensky motivovaná trestná činnost a protiprávní jednání v sociálně vyloučených lokalitách.**

V rámci Strategie prevence kriminality byl v roce 2007 realizován „**Program prevence kriminality na místní úrovni – Partnerství**“ (dále Program Partnerství), který představuje jednu z **nerepresivních metod**, jejímž prostřednictvím je možné systémovým způsobem přistupovat k zlepšení interetnických vztahů, k překonání předsudků a omezení xenofobie. Do Programu Partnerství jsou zařazována města s nejvyšší mírou spáchané trestné činnosti a s kumulací dalších sociálně patologických jevů - nezaměstnanost, chudoba, extremistické projevy, sociálně vyloučené romské komunity apod. Cílem projektů je odstranit nebo zmírnit sociální vyloučení romských komunit, jehož následkem je i zvýšené nebezpečí rasových a extremistických nálad. Projekty se zaměřují především na děti a mládež, jejíž hodnotový a návykový systém je pozitivním změnám nejpřístupnější.

V roce 2007 bylo celkem podpořeno 19 preventivních projektů, které byly dotovány částkou 2 881 000,- Kč. Projekty s dotací 1 330 000,- Kč realizovalo 12 měst (Česká Třebová, Kladno, Kopřivnice, Kralupy nad Vltavou, Krnov, Olomouc, Orlová, Ostrov, Praha, Šumperk, Trmice, Vysoké Mýto) a 2 kraje (Olomoucký, Severočeský) s dotací ve výši 1 551 000,- Kč. Finanční prostředky byly uvolňovány na základě usnesení vlády z kapitoly Všeobecná pokladní správa, nejednalo se o rozpočet Ministerstva vnitra. Podmínkou podpoření projektu byla finanční spoluúčast obce a aktivní participace Romů na realizaci projektů.

3.2.4.2 Preventivní programy v Policii ČR

V roce 2005 byl vytvořen a ministrem vnitra schválen „**Program Ministerstva vnitra v oblasti prevence kriminality do roku 2007**“. Resortní program představoval strategický materiál stanovující pravidla pro způsoby preventivního působení v resortu ministerstva. Významným způsobem přispěl ke společnému postupu všech složek resortu v realizaci systému prevence kriminality.

Na podporu konkrétních preventivních aktivit vyčleňuje Ministerstvo vnitra každoročně částku 3,9 mil. Kč. Jedním z explicitně zmíněných okruhů možné finanční podpory je „**prevence kriminality s rasistickým a extrémistickým podtextem a prevence xenofobie**“.

3.2.4.3 Výzkumná činnost

V rámci spolupráce Republikového výboru pro prevenci kriminality a Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity Ministerstvo vnitra iniciovalo a dotovalo částkou 370 000,- Kč realizaci kvalitativního výzkumného šetření „*Příčiny úspěchu Romů v české společnosti*“. Vítězem výběrového řízení k provedení šetření bylo občanské sdružení Socioklub. Cílem výzkumného šetření bylo popsat individuální osudy úspěšných Romů, jejich dětství, rodinné zázemí, průběh jejich kariéry, plány do budoucna, názory na řešení problémů, které trápí část Romů, názory na soužití Romů a majority a především vystopovat tzv. body zlomu neboli okolnosti, které byly pro dosažení jejich úspěchu klíčové. Výsledky výzkumného šetření budou využity k podpoře projektů ovlivňujících pozitivní vývoj jednotlivců a jejich integraci do většinové společnosti a jako podklad pro plánování integračních a podpůrných aktivit koncepčního charakteru. Výslednou zprávu a dokumentární DVD obdrží Ministerstvo vnitra v průběhu I. čtvrtletí 2008.

3.2.5 Oblast vzdělávání

V r. 2007, stejně jako v r. 2006, byla problematika extremismu součástí vzdělávacích programů, které zajišťují policejní školy Ministerstva vnitra a v návaznosti na ně školní policejní střediska správ krajů Policie ČR v rámci základní odborné přípravy a dalších vzdělávacích kurzů. Důležitou roli mají témata extremismu, rasismu, antisemitismu a xenofobie obecně ve vzdělávací činnosti Střediska pro výchovu k lidským právům, zabezpečujícího další profesní vzdělávání. Výše uvedeným tématům věnuje nemalou pozornost také Policejní akademie ČR, která k nim pořádá každoročně tématické vzdělávací kurzy.³³

3.2.5.1 Výuka extremismu v rámci základní odborné přípravy

Cílem vzdělávání základních kurzů bylo vybavit studující požadovanými kompetencemi nezbytnými k plnění úkolů Policie ČR a Ministerstva vnitra v oblasti bezpečnostní problematiky. S problematikou extremismu byli studující seznamováni zejména v oblasti občanských a odborných kompetencí. Ty byly zaměřeny jak na politická práva a práva národnostních a etnických menšin a specifika práce policisty v multikulturním prostředí, tak na problematiku extremismu, rasismu, xenofobie a trestné činnosti s extremistickým podtextem (trestné činy proti lidskosti, trestná činnost s extremistickým podtextem, typické formy a způsoby páchání rasově motivované trestné činnosti, zpracování poznatků o rasově motivované trestné činnosti). Pozornost byla rovněž věnována psychologickým aspektům zákroků Policie ČR vůči účastníkům extremistických vystoupení. Problematika extremismu byla také zařazena ve specializačních kurzech některých policejních škol Ministerstva vnitra.

3.2.5.2 Středisko pro výchovu k lidským právům

V roce 2007 věnovalo Středisko pro výchovu k lidským právům, působící při Vyšší policejní škole a Střední policejní škole Ministerstva vnitra v Praze, dané problematice komplexní výukový materiál: „Policie mezi kulturami“³⁴, rozpracovalo projekt „Jazykové mosty“³⁵, který bude dokončen v r. 2008 a jehož cílem je přispět ke zmírnění negativního a neetického chování a projevů rasismu a xenofobie u některých řadových policistů při výkonu služby.

Dále byl uskutečněn projekt „Komunikační dovednosti se zaměřením na cizince“, podpořený OAMP MV v rámci Konceptu integrace cizinců. Pilotní část proběhla ve třech třídenních kurzech pro příslušníky Policie ČR. Kromě komunikace s cizinci a národnostními menšinami se zde policisté seznámili i se specifiky etnika, které je v ČR značně zastoupeno - s postoji a chováním Romů.

3.2.6 Mediální aktivity

V roce 2007, stejně jako v roce předchozím, byly na internetových stránkách Ministerstva vnitra, v rubrice „Extremismus“ (<http://www.mvcr.cz/dokument/index.html#extrem>), pravidelně zveřejňovány dokumenty k dané problematice.

V průběhu roku 2007 byly vydávány tiskové zprávy reagující na aktuální události a problematiku týkající se extremismu. Pracovníci odboru tisku a public relations průběžně odpovídali na dotazy občanů i novinářů týkající se aktuálních událostí z oblasti extremismu, informovali veřejnost o cizincích žijících na území ČR, o azylové problematice a o dalších aktivitách resortu souvisejících s bojem proti xenofobii,

³³ V rámci Policejní akademie ČR v Praze, resp. Ústavu policejně bezpečnostních studií, jsou rovněž zpracovávány dílčí oblasti, které jsou předmětem bezpečnostního výzkumu, jako např. oblast práva shromažďovacího či diváckého násilí.

³⁴ Výukový materiál sestává z multimediálního CD-ROMu a tištěných manuálů pro učitele studenty. Obsahuje řadu informací týkajících se extremismu, xenofobie, rasismu, diskriminace a vedle těchto vzdělávacích prvků usiluje o výchovné působení na studenty prostřednictvím krátkých videofilmů a příkladů z reálného života. Materiál byl prezentován v říjnu 2007 v SPŠ MV v Brně na IMZ učitelů policejních škol MV a instruktorů ŠPS PČR. Byl dán k využití pro potřeby ZOP i celoživotního vzdělávání.

³⁵ Projekt podpořený OAMP MV v rámci Konceptu integrace cizinců v současné době získává finální podobu. Je zaměřen na tvorbu 4 jazykových interaktivních výukových CD-ROM-ů s doprovodnými manuály. Kromě jiných je zpracováván i CD-ROM k výuce romštiny, přičemž práce na videonahrávkách některých modelových situací se účastní sami Romové.

rasismu a antisemitismu. Průběžný monitoring médií byl zaměřen na evidování příspěvků vybraných předních českých tištěných a elektronických médií, týkajících se Ministerstva vnitra a problematiky extremismu. Průběžná komunikace s veřejností, probíhala rovněž prostřednictvím resortních časopisů *Policista* a *Kriminalistika*, periodika odboru prevence kriminality *Tiskový servis (resp. Informační servis prevence kriminality)*, anebo internetových stránek, výstupů v médiích a distribucí osvětových a informačních materiálů. V roce 2007 se pokračovalo v informování o aktuální tematice extremismu, terorismu, rasismu, xenofobie nebo diváckého násilí.

3.2.7 Divácké násilí

Aktivity v oblasti diváckého násilí byly v roce 2007 zaměřeny především na otázky spjaté s přípravou bezpečného průběhu Mistrovství Evropy v kopané v roce 2008 v Rakousku a ve Švýcarsku. V této souvislosti lze především zmínit:

- **Zasedání pracovní skupiny Salcburského fóra**

(Videň, 13. – 15. června 2007)

Úvodní zasedání pracovní skupiny Salcburského fóra bylo svoláno k problematice zajištění bezpečnosti na Mistrovství Evropy v kopané v roce 2008, které se uskuteční v Rakousku a ve Švýcarsku. Zasedání se zúčastnili zástupci ministerstev vnitra těch států, jejichž fotbalové celky mohou postoupit na ME 2008 a rovněž zástupci všech států, sousedících s Rakouskem. Účastníci byli seznámeni se stavem příprav Rakouska na ME 2008, zejména pak s připravovanými bezpečnostními opatřeními. Byla diskutována možnost spolupráce s rakouskými partnery v rámci bezpečnostních opatření na úrovni ministerstev vnitra a policejních sborů.

- **Podpis dokumentu „Společné prohlášení o spolupráci v otázkách týkajících se bezpečnosti při příležitosti Mistrovství Evropy v kopané 2008 mezi spolkovým ministrem vnitra Rakouska a ministrem vnitra ČR“**

V rámci přípravy bezpečnostních opatření na fotbalové Mistrovství Evropy 2008 deklarovala rakouská strana záměr, vyjádřit plánovanou spolupráci formou dokumentu „Společného prohlášení o spolupráci v otázkách týkajících se bezpečnosti při příležitosti Mistrovství Evropy v kopané 2008 mezi spolkovým ministrem vnitra Rakouska a ministrem vnitra ČR“ (dále jen Společné prohlášení). Návrh textu Společného prohlášení byl několikrát projednán na pracovní úrovni s rakouskou stranou a posléze posouzen odpovědnými odbory v rámci Ministerstva vnitra a Policie ČR. Jedná se o politickou deklaraci, obdobnou, jaká byla uzavřena i před MS 2006 v kopané.

Společné prohlášení bylo podepsáno u příležitosti setkání ministrů vnitra ČR a Rakouska dne 6. listopadu 2007. Obdobná deklarace bude podepsána rovněž se Švýcarskem.

Zasedání Stálého výboru Rady Evropy

Ve dnech 12. – 14. prosince 2007 se v Curychu uskutečnilo zasedání Stálého výboru Rady Evropy. Rovněž na tomto fóru bylo klíčovou problematikou jednání zajištění bezpečnosti v průběhu mistrovství Evropy 2008 v kopané.

Na zasedání vystoupili zástupci rakouského a švýcarského ministerstva vnitra, kteří přítomné seznámili s dosavadním průběhem bezpečnostních opatření, vztahujících se k ME 2008 v Rakousku a Švýcarsku. Na programu bylo dále vystoupení zástupců FIFA a hodnotící „kolečko“ zúčastněných států.

Dalšími body jednání byly: příprava semináře ke koučingu fanoušků, prezentace projektů ECRI k boji proti rasismu ve fotbale, problematika Charty fanoušků, výroční zprávy členských států k problematice diváckého násilí.

Stálý výbor Rady Evropy

Ministerstvo vnitra, resp. odbor bezpečnostní politiky, je gestorem za každoroční vypracování Národních zpráv ČR k diváckému násilí. Národní zprávy ČR jsou odesílány Stálému výboru Rady Evropy. Zástupci resortu pravidelně participují na zasedáních Stálého výboru Evropské úmluvy k problematice diváckého násilí a nevhodného chování při sportovních utkáních, zvláště při fotbalových zápasech, jemuž do 30.6.2008 předsedá PhDr. Radim Bureš z České republiky.

3.2.8 Zabezpečení problematiky extremismu v rámci Policie ČR

Stav v r. 2007

Problematika extremismu byla zabezpečena jak na celorepublikové, tak krajské a okresní úrovni. Na základě reorganizace, uskutečněné v r. 2006, plnilo celorepublikovou gesci specializované pracoviště Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR. Na krajských správách Policie ČR a okresních ředitelstvích působili policejní specialisté zabývající se problematikou extremismu.

3.3 Ministerstvo spravedlnosti a Nejvyšší státní zastupitelství

3.3.1 Ministerstvo spravedlnosti

3.3.1.1 Soudní statistiky

V roce 2007 bylo soudy České republiky celkem pravomocně odsouzeno 75 728 osob, což představuje oproti roku 2006 zvýšení o 6 349 osob, tj. cca o 9,2%. Z tohoto počtu **bylo odsouzeno 72 osob za celkem 155 trestných činů s rasovým podtextem**. Tento počet představuje pouze cca 0,1% z celkového počtu pravomocně odsouzených. Ve srovnání s rokem 2006 tak lze zaznamenat další pokles počtu pravomocně odsouzených za trestný čin spáchaný s rasovým podtextem, když v předchozím roce šlo o 96 takových osob a v r. 2005 dokonce o 159 osob. Dále poklesl i podíl takovýchto trestných činů, z 217 v r. 2006 na 155 v r. 2007 (o 43,8%), čehož je patrné, že celkový objem této trestné činnosti v posledních dvou letech výrazně klesá.

Nejčastěji byli pachatelé odsouzeni za níže uvedené trestné činy:

Trestný čin	Ustanovení tr. zákona	Počet osob		Počet osob
		2007	2006	2005
Podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práva svobod člověka	§ 260, § 261	24	34	67
Hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení	§ 198	13	14	39
Násilí proti skupině obyvatelů a jednotlivci	§ 196	14	21	26
Výtržnictví	§ 202	4	7	8
Ublížení na zdraví	§ 221	6	3	5
Útok na veřejného činitele	§ 155	0	2	5
Vydírání	§ 235	1	1	2
„nebezpečné vyhrožování“	§ 197a	1	2	2
Podněcování nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod	§ 198a	0	1	2
Porušování práva autorského, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi	§ 152	0	0	1
Ublížení na zdraví – těžká újma	§ 222	1	5	1
Krádež	§ 247	1	1	1

K těmto výsledkům je třeba podotknout, že posouzení toho, zda bude určitý delikt považován za delikt s rasovým podtextem, závisí na individuálních úvahách soudce v konkrétním případě – po posouzení někdy velmi různých okolností případu.

Za uvedené trestné činy byl 10 osobám uložen nepodmíněný trest odnětí svobody, tj. 14% z odsouzených osob. U jedné osoby byl tento trest uložen v trvání do 1 roku, u šesti osob v trvání 1 – 5 let. Trest odnětí svobody s podmíněným odkladem jeho výkonu, byl pravomocně uložen soudy 47 osobám, tj. 65,3% z odsouzených osob za tento okruh kriminality. V případě 10 osob, tj. 14%, byl zvolen trest obecně prospěšných prací.

Z celkového počtu odsouzených bylo 10 osob recidivisty označenými soudem, tj. 14%, naopak téměř polovina z nich - 35 osob, tj. 48,6%, bylo dosud netrestaných. Mladistvé osoby byly odsouzeny pouze 4, tj. 5,5% z celkového počtu osob odsouzených za trestné činy s rasovým podtextem. Odsouzené ženy byly rovněž pouze 4, tj. 5,5 %.

3.3.1.2 Aktivity Ministerstva spravedlnosti

Ministerstvo spravedlnosti i nadále sleduje plnění úkolů stanovených vládními usneseními. Trestné činnosti s rasovým podtextem je věnována soustavná pozornost při pololetních a ročních vyhodnocení činnosti soudů. Problematika je sledována rovněž průběžně i v rámci konkrétní dohledové činnosti Ministerstva spravedlnosti ČR a při prověrkách plynulosti vyřizování trestních věcí.

3.3.1.3 Probační a mediační služba

V r. 2007, stejně jako v předchozích letech, střediska Probační a mediační služby ČR (dále jen PMS) vykazovala jen výjimečnou zkušenost z práce s pachateli rasisticky motivovaných trestných činů.

Obecně

Probační a mediační služba ČR od počátku své existence (1.1.2001) provádí pravidelná statistická vyhodnocování činnosti středisek PMS a v jejich rámci vyhodnocuje také situaci z hlediska zapojení PMS do řešení trestních případů spojených s extremismem. Z dosud zjištěných údajů vyplývá, že střediska PMS v oblasti trestné činnosti spojené s extremismem evidují jen minimální počet případů: v letech 2001 – 2007 to představuje cca **0,2, - 0,3%** z celkového počtu nového nápadu případů. Ministerstvo spravedlnosti v roce 2001 vypracovalo **Koncepci probačních a mediačních činností v rámci boje proti extremismu**, jejíž úkoly se pracovníci PMS snaží plnit.

Z průběžných informací z praxe probačních úředníků a asistentů vyplývá, že pracovníci PMS s pachateli a oběťmi rasisticky motivovaných trestných činů pracují jednak v průběhu přípravného řízení (*nejčastěji v rámci zpracování zprávy před rozhodnutím nebo v rámci institutu náhrady vazby dohledem*) a dále v průběhu vykonávacího řízení v rámci výkonu obecně prospěšných prací a rovněž i dohledu. V rámci výkonu dohledu úředníci (*asistenti*) s pachateli tohoto typu trestné činnosti pracují individuálním způsobem, zařazení pachatelů do sociálního nebo jiného programu je zcela výjimečné. Práce PMS s pachateli těchto trestných činů reflektuje aktuální situaci v praxi - v současné době v praxi neexistuje žádný specializovaný skupinový program pro pachatele rasisticky motivovaných trestných činů.

Akreditační programy

V roce 2007, po dvouletém „pilotním“ období,³⁶ byly zahájeny řádné akreditace pro poskytovatele probačních programů na období tří let. Tyto akreditované probační programy byly v souladu se zákonem č. 218/2003 Sb., zapsány do seznamu probačních programů vedeného Ministerstvem spravedlnosti ČR. Žádný z nich však není zaměřený pouze na extremistické chování. Jsou ale mezi nimi takové, které se skupinově či individuálně zaměřují na rizikové jevy v chování a v jednání pachatelů, případně určitých věkových skupin, a to zejména mladistvých a mladých dospělých. V rámci těchto programů jsou pak jejich účastníci vedeni jak uvědomění a odpovědnosti, tak k vytvoření alternativních forem chování ve vztahu k extremistickým projevům a postojům.

Jedná se zejména o motivační a učební programy zaměřené na osoby po výkonu trestu odnětí svobody, mladistvé pachatele trestných činů. Cílem projektu „Motivační a učební programy pro osoby s kriminální minulostí jako opatření ekonomické a sociální integrace a prevence recidivy“, který realizuje Sdružení pro probaci a mediaci v justici (SPJ) a kde je PMS partnerem, je přispět k ekonomické a sociální (re)integraci osob s kriminální minulostí, konkrétně osob ve výkonu trestu odnětí svobody (VTOS) před propuštěním, osob propuštěných z VTOS, podmíněně odsouzených a mladistvých pachatelů trestných činů, a zvýšit šanci těchto osob nalézt a udržet si zaměstnání a vyhnout se opakování trestné činnosti. V rámci projektu probíhá také výběr a školení lektorů motivačních a učebních programů, výběr vhodných klientů do programů,

³⁶ Ve druhé polovině roku 2004 byl ve spolupráci Ministerstva spravedlnosti a ředitelství PMS vytvořen a posléze uveden do praxe systém udílení předběžných akreditací probačním programům ve smyslu § 17 zákona č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže. Do systému akreditací se přihlásilo v průběhu dvou kol více než 70 subjektů.

Z bloku „Motivačních a učebních programů pro osoby s kriminální minulostí jako opatření ekonomické a sociální integrace a prevence recidivy“ lze např. zmínit „Učební program mladiství“, „Právo na každý den“ či „Program ZZZ – zastav se, zamysli se, změň se“.³⁷

Učební program mladiství

Hlavní cílovou skupinou projektu jsou mladiství pachatelé ve věku 15 – 18 let, kterým bylo soudem nebo státním zastupitelstvím uloženo výchovné opatření v podobě povinné účasti v probačním programu. „Učební program mladiství“ získal řádnou akreditaci jako probační program ve smyslu zákona č. 218/2003 Sb. a je zapsán do seznamu probačních programů vedeného Ministerstvem spravedlnosti ČR.) Program je zaměřen na mladistvé obviněné ve věku, kdy se dotváří jejich osobnost, řeší problémy související s jejich uplatněním (pracovní kariéra, partnerské vztahy, vztahy s rodiči, rozvíjení zálib apod.) Absolvování specializovaného učebního programu má u mladistvého zvýšit pravděpodobnost snížení či zastavení jejich další kriminální kariéry. Program je v současné době realizován v západočeském, jihočeském, severočeském a pražském soudním kraji a cílem je ho postupně rozšířit do celé republiky. Podle PMS by bylo možné tento program v případě potřeby využít s určitou modifikací i vůči pachatelům extremisticky laděné trestné činnosti

Právo pro každý den

Cílem projektu, jehož realizátorem je Partners Czech, o.p. s. a partnerem PMS ČR, je pomoci mladým lidem, kteří se dostali do střetu se zákonem, získat potřebné sociální dovednosti a kompetence, aby se uměli vymanit z nepříznivých vlivů a sociálního vyloučení, pomoci jim pochopit souvislosti a dopady jejich jednání jak na jejich další uplatnění ve společnosti, osobní a profesní rozvoj, tak i na dění v obci, a tím přispět ke snížení rizika opakování jejich trestné činnosti a k jejich opětovnému začlenění do společnosti. Působnost programu je celorepubliková s výjimkou Hlavního města Prahy a pokračování programu se, v důsledku multiplikačního efektu, předpokládá v dalších letech postupně v násobné šíři. Program je veden formou interaktivního vzdělávání o zákonech, demokracii a lidských právech. Rozvíjí nejen právní znalosti, ale zejména praktické dovednosti, jež jsou potřebné v osobním i profesionálním životě: řešení konfliktů, kritické myšlení, srozumitelný projev, samostatnost a schopnost nahlížet problémy z více úhlů. Do konce roku 2007 bylo vyškoleny 170 školitelů, kteří pracují s mladistvými pachateli trestných činů. Bylo proškoleny 740 mladých pachatelů dle metodiky programu.

Program ZZZ – Zastav se, zamysli se, změň se

Rovněž tento nový program, který byl vyvinut v rámci projektu Parole - posílení spolupráce mezi justičními organizacemi v rámci programu EU Transition Facility, je programem, který má **určitý potenciál k využití pro řešení témat extremistické trestné činnosti**. Program byl vyvinut ve spolupráci s Národní probační službou Anglie a Walesu. Program je využíván jak PMS ČR, tak i VS ČR, která byla ve výše uvedeném projektu partnersky zapojena. Program je skupinový, je využíván jak ve výkonu trestu, tak i v rámci výkonu dohledu PP.

PMS a pachatelé a oběti kriminality s extremistickým podtextem

Ze souhrnného počtu případů, které střediska PMS od vzniku služby řešila, vyplývá, že podíl případů PMS souvisejících s extremisticky motivovanými trestnými činy je dlouhodobě velmi nízký. V roce 2002 to bylo 69 případů (tj. 0,4% z celkového počtu nově evidovaných případů), v roce 2003 to bylo 102 případů (tj. 0,4%), v roce 2004 to bylo celkem 87 případů (tj. 0,3%). V roce 2005 se procento těchto případů pohybovalo okolo 0,3%, tj. celkem 79, v roce 2006 46 (tj. 0,2%) nově evidovaných případů a v roce 2007 to bylo 55, tj. 0,2% případů. Z hlediska trestněprávní kvalifikace se většina případů projednávaných PMS v této souvislosti týká trestného činu veřejného projevení sympatií k hnutím uvedeným v § 260 TZ a tzv. jiných trestných činů s extremistickým podtextem (§ 257/1, § 202/1, § 197a, § 199/1). Z pohledu nejčastějších konkrétních skutků, které se staly předmětem trestního stíhání, se

³⁷ O realizaci a výsledcích uvedených projektů jsou státní zástupci a soudci průběžně informováni prostřednictvím zpráv realizačních týmů a prostřednictvím jednotlivých středisek PMS. V rámci všech těchto projektů proběhly nebo probíhají prezentační semináře v jednotlivých soudních okresech, na které jsou zástupci odborné justiční veřejnosti i dalších spolupracujících institucí vždy zváni.

v praxi jednalo v souvislosti s §§ 197 a 197a tr. zákona o výhrůžky násilím a zabitím, včetně napadení, v souvislosti s § 261 tr. zákona se jednalo o veřejné projevy sympatií s fašistickou ideologií a v souvislosti s § 198 tr. zákona se jednalo o slovní a fyzické útoky pachatelů proti příslušníkům jiných etnik.

Důležitým předpokladem pro rozvíjení dalších činností PMS v oblasti vytváření programů nebo profesionálních postupů zaměřených na pachatele a oběti trestných činů s extremistickým podtextem zůstává propojení a zefektivnění spolupráce PMS s orgány činnými v trestním řízení a s dalšími subjekty, zejména sociálními a jinými službami. K účinnějšímu řešení trestné činnosti spjaté s extremismem se proto jeví jako nezbytné hledat optimální nastavení modelu spolupráce výše zmíněných subjektů.

Počty případů evidovaných Probační mediační službou v jednotlivých soudních krajích v letech 2006–2007³⁸

Soudní Kraje	celkem případů 2005	z toho s rasistickým podtextem	Celkem případů 2006	Z toho s rasistickým podtextem	Celkem Případů 2007	Z toho s rasistickým podtextem
Praha	2215	6 (0,3%)	1879	2 (0,1%)	2076	3 (0,1%)
Středočeský	2415	11 (0,5%)	2326	4 (0,2%)	2664	3 (0,1%)
Jihočeský	2216	4 (0,2%)	1982	2 (0,1%)	2276	3 (0,1%)
Západočeský	3128	14 (0,4%)	2467	3 (0,1%)	2912	7 (0,2%)
Severočeský	3957	20 (0,5)	4024	10 (0,2%)	4696	9(0,2%)
Východočeský	2609	2 (0,1%)	2384	1 (0,0%)	2742	5 (0,2%)
Jihomoravský	4455	8 (0,2%)	4621	8 (0,2%)	4990	12 (0,2%)
Severomoravský	5225	15 (0,3%)	4876	9 (0,2%)	5010	13 (0,3%)
Celkem ČR	26 220	80 (0,3%)	24 559	39 (0,2%)	27366	55 (0,2%)

3.3.2 Nejvyšší státní zastupitelství³⁹

Pokud jde o trestné činy spáchané z rasových, národnostních nebo jiných nenávistných pohnutek, vypovídá o nich níže uvedená tabulka.

Tabulka č.1: Trestné činy spáchané z rasových, národnostních nebo jinak nenávistných pohnutek v letech 2006 – 2007⁴⁰

Trestné činy rasově či jinak nenávistně motivované (v letech 2005 – 2007)	Stíháno celkem osob	Obžalováno celkem osob
2006	221 (+52 ZPŘT)	192 (+51 ZPŘT)
2007	204 (+36 ZPŘT)	197 (+36 ZPŘT)*

³⁸ Údaje za období let 2002–2007 jsou uvedeny v Tabulkové části „Extremistická kriminalita na území ČR v delším časovém horizontu z pohledu policejních a soudních statistik“ – Tabulka č.3.

³⁹ Statistika Nejvyššího státního zastupitelství, stejně jako statistiky soudní, má jiný horizont vykazování než statistika policejní. Není pro ni rozhodná doba, kdy se skutek stal, ale kdy státní zástupce zpracoval obžalobu, rozhodl o zastavení věci apod.

⁴⁰ Údaje za období let 1995 - 2007 jsou uvedeny v Tabulkové části „Extremistická kriminalita na území ČR v delším časovém horizontu z pohledu policejních a soudních statistik“ – Tabulka č.4.

Tabulka č. 2: Celkový počet stíhaných, obžalovaných a odsouzených osob v ČR v letech 2006–2007⁴¹

Rok	Stíháno	obžalováno	odsouzeno	ZPŘT
2006	81 743	70 477	69 379	27 943
2007	78 545	67 186	75 728	35 268

Tabulka č. 2 umožňuje srovnat sledované hodnoty, obsažené v tabulce č. 1, z hlediska celkového počtu osob stíhaných, obžalovaných a osob, ohledně nichž bylo konáno zkrácené přípravné řízení, i osob, na něž byl podán návrh na potrestání za rok 2005, za rok 2006 a za rok 2007.

Podíl všech rasově, národnostně či jinou nenávisť motivovaných trestných činů na celkovém objemu kriminality byl v r. 2007, obdobně jako v r. 2006, poměrně minimální. Skladba trestné činnosti nedoznala v r. 2007, ve srovnání s r. 2006, podstatných změn.

Z údajů za rok 2007 vyplývá, že, ve srovnání s rokem 2006, došlo k vzestupu počtu stíhaných a obžalovaných osob pouze u trestných činů dle § 198a tr. zákona (podněcování k nenávisť vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod) a dle § 257 odst.2 písm. b) tr. zákona (poškození cizí věci)⁴². Naproti tomu v případě trestných činů podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka dle § 260, § 261 a § 261a tr. zákona, hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení dle § 198 tr. zákona a násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci dle § 196 tr. zákona došlo naopak k poklesu. Vcelku jednoznačně tyto údaje vypovídají o tom, že v zásadě i v r. 2007 pokračoval trend, který byl jen zčásti pozastaven v roce 2004, totiž že od počátku tisíciletí tato forma kriminality nepřetržitě klesá. Skladba trestné činnosti zůstala obdobná jako byla v roce 2006. Převažovalo zde již zcela jednání jiného než násilného charakteru, tj. verbálního. V praxi státních zastupitelství se častěji vyskytly případy páčání trestné činnosti prostřednictvím internetu, přičemž z dozoru v přípravném řízení bylo zjištěno, že policejní orgány nedisponují vždy potřebnými odbornými znalostmi v tomto směru a nejsou dostatečně vybaveny výpočetní technikou. Z hlediska NSZ by měly policejní orgány plně využívat metodickou a technickou pomoc specializovaného útvaru PP ČR zabývajícího se informační kriminalitou.

V roce 2007 státní zastupitelství postupovala podle **pokynu obecné povahy č. 4/2006, o postihu trestných činů motivovaných národnostní, rasovou, politickou a náboženskou nesnášenlivostí**, který nabyl účinnosti dnem 1. října 2006. I tento pokyn má značný význam z hlediska ujasnění si této formy trestné činnosti jako jedné z priorit státních zastupitelství i z toho pohledu, že této formě trestné činnosti je i v oblasti procesu (tedy při výkonu dozoru, v řízení před soudem, při přezkoumávání věcí v souvislosti s možností podat dovolání nebo vypracovat nástin stížnosti pro porušení zákona) věnována maximální pozornost.

3.4 Ministerstvo obrany

V resortu Ministerstva obrany ČR (dále jen MO) je realizována ministrem schválená „Koncepte prevence sociálně nežádoucích jevů na období 2005 - 2009“. Hlavním cílem prevence sociálně nežádoucích jevů (dále jen P-SNJ) v resortu MO je omezení vzniku sociálně nežádoucích jevů v celé šíři, což se týká rovněž extremismu, rasismu, xenofobie, islamofobie a antisemitismu. Zmíněný dokument definuje základní východiska a směry a stanovuje priority P-SNJ. Realizace těchto směrů a priorit je zajištěna rozkazem ministra obrany č. 20 z 15. 8. 2005 Věstníku MO „Prevence sociálně nežádoucích jevů“ a úkolovým listem ministra obrany č. 190/2004-8764, kterým byla přijata další preventivní opatření směřující k problematice rasismu a xenofobie, především v souvislosti s romským etnikem. K řešení otázek P-SNJ v resortu MO je zřízen poradní, koordinační a iniciující orgán ministryně obrany „*Rezortní komise pro prevenci SNJ*“.

Problematika primární prevence projevů extremismu je zahrnuta v *programu sociální prevence a prevence kriminality*, na který bylo v roce 2007 z rozpočtové kapitoly MO vyčleněno celkem 6 920 000 Kč.

V primárních preventivních opatřeních byl v uplynulém roce položen značný důraz na vzdělávání předsedů a metodiků komisí P-SNJ. Součástí jejich vzdělávání byl blok přednášek na téma „*Extremismus a jeho projevy ve společnosti*“. Celkem bylo proškoleno 410 předsedů a metodiků komisí pro P-SNJ, 16

⁴¹ Údaje za období let 1989–2007 jsou uvedeny v Tabulkové části „Extremistická kriminalita na území ČR v delším časovém horizontu z pohledu policejních a soudních statistik“ – Tabulka č.5.

⁴² Jednalo se o velmi nízká absolutní čísla a značný vzestup vyjádřený v procentech nelze tudíž přeceňovat.

poradců a 16 lektorů P-SNJ. U vojenských zařízení a útvarů bylo registrováno a schváleno celkem 114 projektů P-SNJ.

V roce 2007 uskutečnila sekce personální MO při Univerzitě obrany v Brně dva semináře k problematice ochrany lidských práv a výchovy k nim. Do obsahové náplně seminářů byla zahrnuta i přednášková materie týkající se problematiky porušování lidských práv z důvodu rasy nebo barvy pleti a problematika rovných příležitostí pro všechny.

Pro řízení preventivních aktivit hodnocené oblasti je využíván systém informační podpory, který odráží vstupy složek Vojenské policie a struktur P-SNJ jednotlivých vojenských útvarů a zařízení. Výstupem je *Informace o výskytu SNJ v resortu MO*, která je projednávána na Radě náčelníka Generálního štábu AČR a v resortní komisi pro P-SNJ.

V mimoslužebních aktivitách příslušníků AČR byly zjištěny případy důvodného podezření ze spáchání trestného činu podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka u šesti vojenských útvarů a zařízení, které jsou v současné době stále řešeny.

Sledování a případné detekování problematiky rasismu, xenofobie, antisemitismu při kontrolní činnosti náleží do působnosti Hlavního inspektora ochrany lidských práv, začleněného do organizační struktury Inspekce ministryně obrany. Za hodnocené období nebyly, stejně jako v minulých letech, ze strany hlavního inspektora zaznamenány žádné stížnosti, kterými by se jak vojáci z povolání tak občanskí zaměstnanci domáhali ochrany svých práv z důvodu xenofobie, extremismu, rasové diskriminace, či antisemitismu.

Nedílnou součástí opatření proti extremismu, rasismu a xenofobie byla úzká spolupráce Vojenské policie s Útvarem pro odhalování organizovaného zločinu Policie ČR.

Z hlediska represivní činnosti je důležité uvést, že projevy extremismu, rasismu a xenofobie se v AČR vyskytovaly v hodnoceném období ojediněle. I když se Vojenská policie podílela společně s Policií ČR ve dvou případech na šetření podezření ze spáchání trestného činu násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci dle § 197a tr.zákona, nebyl u těchto skutků zadokumentován rasistický podtext jednání.

V roce 2007 však byl zaznamenán jeden případ, který lze podřadit pod skutkovou podstatu trestných činů s rasovým podtextem. V listopadu 2007 byl v celostátně vydávaném deníku MF Dnes uveřejněn článek „*Do armády pronikli neonacisté*“, ve kterém autor poukázal na 3 příslušníky ve služebním poměru vojáka z povolání, u nichž uvedl výčet jejich účastí na neonacistických pochodech a demonstracích. V souvislosti se zveřejněním těchto údajů byla Vojenskou policií navázána součinnost s Útvarem pro odhalování organizovaného zločinu Policie ČR a Vojenským zpravodajstvím. Ze získaných informací, včetně fotodokumentace, byla potvrzena účast uvedených vojáků na akcích, které zjevně sympatizují s myšlenkami extremistických ideologií. Provedeným šetřením se Vojenské policii nepodařilo u 2 vojáků zjistit takové skutečnosti, které by umožnily zahájit úkony trestního řízení s podezřením ze spáchání trestného činu, který lze podřadit pod skutkovou podstatu trestných činů s rasovým podtextem. U 1 vojáka byly zjištěny okolnosti odůvodňující zahájení úkonů trestního řízení s podezřením ze spáchání trestného činu podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka dle ustanovení § 260 tr.zákona.

Dlouhodobým opatřením Vojenské policie v oblasti extremismu, rasismu, xenofobie, islamofobie a antisemitismu je v praxi uplatňovaná úzká spolupráce s Útvarem pro odhalování organizovaného zločinu Policie ČR a Vojenským zpravodajstvím, které se zabývá v souladu se zákonem č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky získáváním, shromažďováním a vyhodnocováním informací v oblasti možného pronikání extremismu do resortu obrany ČR.

3.5 Preventivní aktivity

3.5.1 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

3.5.1.1 Oblast legislativní

V souladu s ustanovením § 2 odst. 1 písm. a) **zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)**, je vzdělávání v České republice založeno na zásadě rovného přístupu každého státního občana ČR nebo jiného členského státu Evropské unie ke vzdělávání bez jakékoli diskriminace z důvodu rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, víry a náboženství, národnosti, etnického nebo sociálního původu, majetku, rodu a

zdravotního stavu nebo jiného postavení občana. **Zákonem č. 343/2007 Sb., se mění zákon č. 561/2004 Sb.,** o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Jedná se o změnu přístupu cizinců ke vzdělávání a školským službám. Zákon zajišťuje přístup k předškolnímu, základnímu uměleckému, jazykovému a zájmovému vzdělávání a školským službám za stejných podmínek jako státním občanům České republiky také většině cizinců ze třetích zemí, kteří oprávněně pobývají na území České republiky. Zároveň nové znění § 20 zajišťuje přístup k základnímu vzdělávání a souvisejícím školským službám všem cizincům za stejných podmínek jako státním občanům České republiky, bez ohledu na to, zda na území České republiky pobývají oprávněně.

3.5.1.2 Oblast kurikulární

Ministerstvo školství vydalo **Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání** (dále RVP ZV). Školy dle tohoto dokumentu zpracovaly vlastní školní vzdělávací program. Problematika lidských práv, multikulturního vzdělávání a výchovy k toleranci je explicitně obsažena ve vzdělávací oblasti „Člověk a společnost“, kde se zaměřuje na utváření pozitivních občanských postojů, upevňování žádoucí hodnotové orientace a integruje znalosti a dovednosti z různých oborů, především humanitních. Rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí. Průřezová témata reprezentují v RVP ZV aktuální okruhy problémů současného i budoucího světa a stávají se důležitou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

V základním vzdělávání vyčleňujeme tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova; Výchova demokratického občana; Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech; Multikulturní výchova; Environmentální výchova a Mediální výchova. Zejména v průřezových tématech Osobnostní a sociální výchova a Multikulturní výchova v základním vzdělávání je akcentována výchova k toleranci, k lidským právům a proti rasismu.

V roce 2007 schválilo MŠMT **Rámcový vzdělávací program pro gymnázia (RVP G)** a **Rámcový vzdělávací program pro gymnázia se sportovní přípravou (RVP GSP)**. Od 1. září. 2007 nastává dvouleté období, ve kterém budou gymnázia připravovat své školní vzdělávací programy, podle kterých začnou nejpozději od 1. září 2009 vyučovat. V pedagogických dokumentech je zařazeno povinné průřezové téma **Občan demokratické společnosti**, které výrazně posiluje v celém kurikulu výchovu k demokracii, k multikulturnímu soužití a přispívá k eliminaci extremismu. MŠMT akcentuje v oblasti společenskovední vzdělávání formování a posilování pozitivních citů, postojů, preferencí a hodnot. V pedagogických dokumentech jsou zařazena témata: politický radikalismus a extremismus, současná česká extremistická scéna a její symbolika, mládež a extremismus.

Problematika extremismu je ošetřena v dokumentu MŠMT **„Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2005–08“**.

V dlouhodobém záměru vzdělávací, vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a tvůrčí činnosti pro **oblast vysokých škol** je výchova k veřejnému pořádku součástí pregraduálního vzdělávání budoucích učitelů. Ve studijních oborech učitelství 1. stupně základní školy, učitelství občanské výchovy, rodinné výchovy, dějepisu, speciální pedagogiky a základů společenských věd je výchova k veřejnému pořádku součástí předmětů začleněných do uvedených studijních oborů.

3.5.1.3 Oblast vzdělávání učitelů

MŠMT udělilo akreditaci **Památníku Tereziín a Vzdělávacímu a kulturnímu centru Židovského muzea v Praze**, která jsou jedinečnými vzdělávacími institucemi s výhradním oprávněním organizovat semináře pro učitele základních a středních škol k tematice holocaustu a antisemitismu. K 31. 12. 2007 se účastnilo seminářů cca 2000 učitelů, kteří jsou po absolvování semináře vyškolenými metodiky pro výuku o holocaustu v základních a středních školách v ČR.

Národní institut pro další vzdělávání nabídl učitelům semináře, ve kterých byla zohledněna problematika rasismu a extremismu.

Konference k dějinám druhé poloviny 20. století

V listopadu 2007 se v prostorách MŠMT uskutečnila oborová konference Dějiny 2. poloviny 20. století, která byla pořádána Asociací pedagogů základního školství v rámci projektu ESF „Motivací k metodice“ ve spolupráci s MŠMT. Cílem konference bylo poskytnout učitelům základních a středních škol didaktické a metodické inspirace a další informace k výuce dějin druhé poloviny 20. století.

Seminář ke vzdělávání žáků z romské komunity

Ve dnech 29. a 30. 11.2007 se konal ve spolupráci s Radou vlády ČR pro záležitosti romské komunity dvoudenní seminář v prostorách MŠMT, na kterém byly prezentovány příklady dobré v oblasti vzdělávání dětí a žáků z této komunity. Své prezentace představilo dvanáct organizací (mateřské a základní školy, občanská sdružení, církevní instituce, pedagogické fakulty, Liga lidských práv, místopředseda odborné komise při Radě Evropy, Fakulta humanitních studií).

Institut pedagogicko psychologického poradenství nabídl učitelům a výchovným pracovníkům tyto semináře k následujícím tématům:

- Sebezkušenostní dlouhodobý výcvik pro vedení problémových třídních kolektivů
- Poruchy chování – kurz pro ředitele a učitele základních škol, výchovné poradce a asistenty pedagoga
- Diagnostika a intervence k podpoře školní zralosti romských dětí
- Specializační studium pro metodiky prevence
- Komunitní principy a efektivní řízení týmu ve výchovných ústavech a dětských domovech „Tandemy“
- Vzdělávací a supervizní program pro pracoviště Boletce (extrémní poruchy chování)

3.5.1.4 Integrace cizinců

MŠMT zajišťuje v rámci **Koncepce integrace cizinců na území ČR** bezplatné kurzy pro osoby, jimž byl udělen azyl a zabezpečuje povinnou školní docházku dětí azylantů a účastníků řízení o azyl, jako součást plnění závazků vyplývajících z mezinárodních úmluv, kterými je ČR vázána. Další oblastí, které je věnována systematická pozornost, je pregraduální a postgraduální vzdělávání učitelů. Součástí studijních plánů pregraduální přípravy budoucích učitelů na pedagogických fakultách je výchova k toleranci, proti xenofobii a k podpoře integrace cizinců. V rámci dotačního „Programu na podporu aktivit v oblasti integrace cizinců na území ČR“ byly podpořeny projekty multikulturní výchovy dětí a mládeže a projekty výuky českého jazyka jako cizího jazyka a studie k problematice vzdělávání migrujících cizinců. **Ministerstvo školství podpořilo v roce 2007 celkem 17 projektů ve výši 1 645 000 Kč.**

3.5.1.5 Ochrana dětí a mládeže před sociálně patologickými jevy

MŠMT zpracovalo na základě usnesení vlády ze dne 7. dubna 2003 č. 343 Strategii prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu školství na období 2005-2008. Každoročně v rámci dotační politiky vyčleňuje ze svého resortního rozpočtu finanční částku určenou na protidrogovou prevenci a prevenci kriminality a dalších sociálně patologických jevů (v roce 2007 celková částka 22.904 tis. Kč, z toho 10.202 tis. Kč na kriminalitu a 12.702 tis Kč na drogy).

Ve školách a školských zařízeních byl realizován tzv. Minimální preventivní program, který zahrnuje aktivity prevence sociálně patologických jevů, včetně prevence extremismu. Realizace Minimálních preventivních programů je od 1.1.2001 závazná a podléhá kontrole České školní inspekce

3.5.1.6 Dotační programy MŠMT

MŠMT poskytlo v rámci **Programu státní podpory práce s dětmi a mládeží** na oblast zabezpečení volného času dětí a mládeže finanční prostředky ve výši cca 170 mil. Kč. Občanská sdružení za podpory státních dotací připravují dětem, bez ohledu na jejich národnost, pravidelné zájmové útvary sportovního, kulturního, přírodovědného i polytechnického zaměření. Sdružení organizují pro neorganizovanou mládež ve stále větší míře sportovní a kulturní akce s akcentem na prevenci proti xenofobii a rasismu. Se státní podporou jsou pravidelně občanskými sdruženími organizovány integrované letní tábory, kterých se účastní romské děti i děti z azylových zařízení.

Program podpory vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy. MSMT vyhlašuje program v souladu s nařízením vlády č. 98/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních na tvorbu

vzdělávacích programů a výukových materiálů v oblasti národnostně menšinového vzdělávání směřující k poznávání historie a kultury jiných národů, k výchově k demokratickému občanství, k vzájemné toleranci, k potírání rasové a národnostní nesnášenlivosti, xenofobie a antisemitismu. **V roce 2007 MŠMT finančně podpořilo 44 projektů ve výši 10 461 078 Kč**

Program na podporu integrace romské komunity

MŠMT každoročně vyhlašuje program se zaměřením na podporu vzdělávání romských žáků a studentů, na vzdělávání učitelů romských žáků, na předškolní přípravu romských dětí a na realizaci volnočasových a zájmových aktivit pro romské děti a mládež v návaznosti na jejich vzdělávací potřeby. **V roce 2007 MŠMT poskytl dotaci na 96 projektů ve výši 13 722 000 Kč.**

Rozvojový program ve vzdělávání „Asistent pedagoga pro děti a žáky se sociálním znevýhodněním“.

Program je určen právníckým osobám vykonávajícím činnost škol, subjektům zřizovaných registrovanými církvemi nebo náboženskými společnostmi, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy. **V roce 2007 bylo podpořeno 380 míst asistentů pedagoga ve výši 78 000 000 Kč.**

Podpora romských žáků středních škol

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vyhlašuje od roku 2003 dvakrát ročně program Podpora romských žáků středních škol a prostřednictvím krajských úřadů a magistrátů oznamuje školám možnost a podmínky programu. Cílem uvedeného programu je podpořit studium těch romských žáků, jejichž rodinám způsobují náklady spojené se středoškolským studiem značné finanční potíže. **V roce 2007 MŠMT podpořilo 2 717 žádostí ve výši 11 417 000 Kč.**

3.5.2 Ministerstvo kultury

3.5.2.1 Oblast regionální a národnostní kultury

Role Ministerstva kultury k řešení problematiky extremismu spočívá zejména v preventivním působení, které má směřovat k eliminaci negativních společenských jevů jako jsou rasismus, xenofobie či antisemitismus. V širším slova smyslu lze jako prevenci vymezených negativních jevů chápat veškeré kulturní aktivity realizované za podpory ministerstva. Prostřednictvím dotačních programů Ministerstvo kultury podporovalo některé kulturní akce a činnosti, jejichž cílem je kultivovat společnost zejména cestou poznávání kultur různých národností a etnických skupin.

V rámci programu na podporu kulturních aktivit národnostních menšin žijících v České republice jsou podporovány projekty, především občanských sdružení, českých občanů národnosti bulharské, chorvatské, maďarské, německé, polské, romské, rusínské, řecké, slovenské, srbské, ukrajinské a též projekt židovské kultury. V uvedeném programu jsou poskytovány dotace i na kulturní multietnické akce, které přispívají k vzájemnému poznávání různých národnostních kultur a tím se snaží předcházet xenofobním jevům. V roce 2007 bylo v tomto programu podpořeno 81 projektů, celková částka poskytnutých dotací činila 9 545 000 Kč.

Podle usnesení vlády č. 994 ze dne 11. října 2000 o Opatřeních vedoucích k uspořádání celospolečenské a parlamentní diskuse o nápravě vztahů mezi většinovou společností a romskou menšinou vyhlašuje Ministerstvo kultury každoročně dotační program zaměřený na podporu integrace příslušníků romské komunity. Projekty podporované v rámci tohoto programu mohou být zaměřeny na umělecké, kulturně vzdělávací a výchovné aktivity, studium romské kultury a tradic, dokumentační a ediční činnost, filmovou, televizní a rozhlasovou tvorbu a multietnické a kulturní akce. V roce 2007 bylo v tomto programu podpořeno 26 projektů, celková částka poskytnutých dotací činila 2 000 000 Kč.

3.5.2.2 Oblast církví a náboženských společností

Ministerstvo kultury v roce 2007 v rámci své agendy registrace církví a náboženských společností a evidence církevních právníckých osob nezaznamenalo žádné problémy s extremistickými či rasistickými projevy registrovaných či evidovaných subjektů nebo jejich představitelů.

V roce 2007 byly registrovány nové církve a náboženské společnosti: 1) Buddhismus Diamantové cesty linie Karma Kagjü, 2) Višma Nirmala Dharma, 3) Ruská pravoslavná církev, podvorje patriarchy

moskevského a celé Rusi v České republice, 4) Církev živého Boha. V průběhu registrace těchto církví a náboženských společností bylo zjištěno, že předložené návrhy splňují všechny zákonem stanovené požadavky, nebyly zjištěny žádné extremistické, xenofobní, rasistické či jiné nebezpečné projevy těchto církví a náboženských společností. Ministerstvem kultury byla proto vydána rozhodnutí o registraci Buddhismu Diamantové cesty linie Karma Kagjü, Višvy Nirmaly Dharmy, Ruské pravoslavné církve, podvorje patriarchy moskevského a celé Rusi v České republice a Církve živého Boha jako právnických osob působících na území České republiky.

K ochraně společnosti před sektami slouží zejména ustanovení § 5 zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), v platném znění, které stanoví podmínky zabráňující působení nebezpečných náboženských skupin snažících se manipulovat s lidmi, vyvíjet na ně nátlak, využívat jejich slabostí a závislosti apod. Podmínky uvedené v ustanovení § 5 jsou závazné nejen pro registrované subjekty, ale i pro náboženská společenství, která na Ministerstvu kultury registrována nejsou.

Činnost neregistrovaných náboženských skupin Ministerstvo kultury nesleduje. Není oprávněno monitorovat ani činnost registrovaných církví a náboženských společností. Je však povinno reagovat na podněty, které by dokládaly jejich nebezpečnou a protizákonnou činnost, a to nejprve výzvou k jejímu odstranění. Jestliže však i nadále církev nebo náboženská společnost v takové činnosti pokračuje, Ministerstvo kultury zahájí řízení o zrušení její registrace.

3.5.2.3 Oblast médií a audiovize

Z hlediska kompetencí Ministerstva kultury v oblasti médií a audiovize nedošlo v roce 2007 k přijetí žádných nových legislativních opatření.

V oblasti rozhlasového a televizního vysílání je provozovatelům vysílání uložena zákonem č. 231/2001 Sb. povinnost zajistit, aby vysílané pořady nepodněcovaly k nenávisti z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti nebo příslušnosti k určité skupině obyvatelstva (§ 32 odst. 1 písm. i)). Na dodržování povinností vyplývajících z výše uvedeného předpisu dohlíží Rada pro rozhlasové a televizní vysílání. V roce 2007 nezažila Rada žádné správní řízení, které by souviselo s porušením § 32 odst. 1 písm. c) nebo i) zákona č. 231/2001 Sb.

V rámci dotačního programu podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin je finančně přispíváno na vydávání periodického tisku a provozování rozhlasového či televizního vysílání v jazyce národnostních menšin, popř. šířícího informace o těchto menšinách.

V roce 2007 bylo v uvedeném dotačním programu podpořeno 24 projektů. Celková částka poskytnutých dotací činila 28 831 750 Kč.

3.5.2.4 Oblast umění a knihoven

Aktivita, podporované odborem umění a knihoven, mají k dané problematice vztah pouze nepřímý. Podporovány jsou takové činnosti, které mají přispívat ke kultivaci osobnosti, podporovat kulturní dialog i vzájemné poznání odlišných kultur. Nejen v rámci speciálních dotačních programů (tj. podpora, rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin, podpora integrace cizinců a podpora integrace romské komunity), ale i v dotačním řízení, které je zaměřeno na podporu profesionálního umění, jsou podporovány aktivity, které mohou napomoci ke snižování negativních společenských jevů. V roce 2007 bylo v rámci těchto aktivit podpořeno 16 projektů, celková částka poskytnutých dotací činila 3 690 000 Kč.

Vyhlášen byl také dotační program Knihovna 21. století, určený knihovnám. Jedním z okruhů je podpora práce s národnostními menšinami a integrace cizinců. Finanční prostředky jsou žadatelům (tzn. knihovnám evidovaným dle knihovního zákona č. 257/2001 Sb. a občanským sdružením podle zákona č. 83/1990 Sb., jejichž účelem je knihovnická a informační činnost či její podpora) poskytovány na realizaci besed a výstav s cílem poznávání jiných kultur a na akvizici knihovního fondu pro národnostní menšiny. Finanční prostředky jsou poskytovány formou dotací. V dotačním programu Knihovna 21. století byly v roce 2007 podpořeny 4 tématické projekty. Celková částka poskytnutých dotací činila 25 000 Kč.

3.5.2.5 Oblast ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií

Obdobně jako v roce předchozím i v roce 2007 měla řada muzeí a galerií v České republice na programu výchovu a vzdělávání směřující k etnické a náboženské toleranci s cílem eliminovat řadu negativních společenských jevů (zejména rasismus a xenofobii), které souvisejí s extremismem.

Programově se touto problematikou zabývají především Muzeum romské kultury, Památník Tereziín, Národní muzeum – Náprstkovo muzeum asijských, afrických a amerických kultur, Národní galerie – Sbirka mimoevropského umění (příspěvkové organizace Ministerstva kultury) a Židovské muzeum v Praze, sdružení právnických osob, jehož zakladateli jsou Ministerstvo kultury a Federace židovských obcí v ČR.

3.5.2.6 Nejvýznamnější akce v roce 2007

Památník Tereziín připravil cyklus jednodenních i vícedenních seminářů pro pedagogy (z ČR i ze zahraničí) „Jak vyučovat Holocaustu“, dále cykly přednášek, seminářů, dílen a soutěží pro děti a mládež, např. „Role ghetta v průběhu války“, Děti mládež v ghettu“, „Všední den vězňů ghetta“, „Působení koncentračních táborů na vývoj a psychiku vězňů“, „Znamé osobnosti a jejich osudy“. Organizovány byl také besedy s pamětníky: „Svědectví pamětníků“.

Muzeum romské kultury, jehož činnost jako státní příspěvkové organizace je systémově zajištěna od 1. 1. 2005, prezentovalo i v roce 2007 novou stálou muzejní expozici „Život Romů“ a řadu zajímavých výstavních projektů. Muzeum pokračovalo v cyklu besed s židovskými a romskými pamětníky Holocaustu „Prý jsme měli štěstí“. V březnu 2007 připravilo pamětní akt k 63. výročí transportu Romů z Brna do koncentračního tábora v Osvětimi.

3.5.3 Ministerstvo práce a sociálních věcí

3.5.3.1 Komise ministra práce a sociálních věcí pro integraci cizinců

Komise ministra práce a sociálních věcí pro integraci cizinců (dále jen „Komise“) byla zřízena v r. 2004 v návaznosti na usnesení vlády č. 126 ze dne 11. února 2004 k realizaci Koncepce integrace cizinců v roce 2003 a její další rozvoj v souvislosti se vstupem ČR do EU. Komise je poradním orgánem ministra práce a sociálních věcí při plnění úkolů uložených usneseními vlády přijatými v oblasti integrace cizinců a při zajišťování podmínek pro přípravu a realizaci politiky vlády ČR v oblasti integrace cizinců.

V roce 2007 spočívaly aktivity Komise, obdobně jako v roce 2006, v činnosti odborných pracovních skupin (OKS), OKS koncepční a legislativní se zabývaly zejména problematikou zdravotního pojištění cizinců, výukou češtiny pro děti cizinců ze třetích zemí, problematikou finančních zdrojů využitelných pro podporu integrace cizinců nebo možností koordinace dotačních programů jednotlivých resortů. OKS pro statistiku a výzkum se zaměřila především na problematiku výběru a zpracovávání statistických údajů, spojených s migrací a integrací cizinců. Odborná konzultační skupina ke zmapování potřeb studií a výzkumů cizinců a jejich komunit v roce 2007 provedla aktualizaci přehledu „Doporučené materiály – Integrace cizinců“ a jeho zveřejnění. Byl vypracován seznam výzkumů, studií, analýz, metodických příruček a dalších odborných podkladů, který je umístěn na stránkách www.cizinci.cz. OKS pro nestátní neziskové organizace, regiony a sociální partnery se mimo jiné zabývala zjednodušením administrativního procesu vydávání povolení k zaměstnání cizincům, u nichž je uplatňován princip postupného nabývání práv v závislosti na délce jejich přítomnosti na českém trhu práce.

3.5.3.2 Koncepce integrace cizinců

Problematiku integrace cizinců zahrmla vláda do své politiky a připojila se tak ke sdílené odpovědnosti členských států EU v oblasti migrace a integrace cizinců. Vláda stanovila v oblasti integrace cizinců několik hlavní cílů – přiblížit postavení legálně a dlouhodobě usazených cizinců právnímu postavení občanů ČR, dále posilovat princip rovného přístupu a rovné příležitosti, zejména co se týče zaměstnání a podnikání, bydlení, kultury, náboženství a jazyka, vzdělávání a zdravotní péče. **Součástí politiky vlády je i ochrana cizinců před diskriminací a rasismem.**

Integrace – tedy začlenění cizinců do společnosti – je podmínkou zachování sociální soudržnosti ve společnosti a dosažení sociální i ekonomické nezávislosti cizinců; zároveň je účinnou prevencí

sociální exkluze cizinců, vytváření uzavřených etnických komunit i **nástrojem ke snižování bezpečnostních rizik v souvislosti s migrací.**

MPSV každoročně předkládá vládě zprávu o realizaci Koncepce integrace cizinců a plánech v oblasti integrace cizinců na další období, a to s využitím materiálů všech resortů, které se problematikou integrace cizinců zabývají.

Účinným nástrojem k zamezení xenofobie a netolerance ve vztahu k cizincům je podpora projektů zaměřených na rozvoj vztahů mezi komunitami.

3.5.3.3 Podpora projektů NNO

Klíčovým aspektem úspěšné realizace Koncepce integrace cizinců v praxi je spolupráce s nestátními neziskovými organizacemi. Vláda uvolnila v roce 2007 pro resorty zabývající se integrací cizinců finanční prostředky ve výši 25 mil. Kč na podporu projektů NNO.

V roce 2007 Ministerstvo práce a sociálních věcí v oblasti integrace cizinců pokračovalo ve spolupráci s jednotlivými kraji a obcemi, a to jak v rámci Odborné konzultační skupiny pro nestátní neziskové organizace, regiony a sociální partnery, tak v rámci bilaterálních kontaktů. Podobně jako v předchozích letech podpořilo Ministerstvo práce a sociálních věcí i v roce 2007 řadu projektů nestátních neziskových organizací v Programu podpory aktivit na integraci cizinců – podpořeno bylo celkem **21 projektů částkou zhruba 10.5 milionů Kč.** Projekty byly tematicky, mimo jiné, zaměřeny např. **na prevenci intolerance, rasismu a diskriminace cizinců,** na rozvoj vztahů mezi komunitami, tj. na podporu rozvoje vztahů a vzájemného porozumění a podpory mezi komunitami jak cizinců navzájem, tak mezi majoritní společností v ČR a cizinci, a na zvýšení informovanosti majority o podmínkách a problematice života cizinců v ČR.

Některé další projekty byly podpořeny v rámci dotací MPSV na sociální služby. Kromě státního rozpočtu byly zdrojem financování prostředky ze zdrojů EU.

Pravidelná každoroční Zpráva o realizaci Koncepce integrace cizinců a návrh dalšího postupu, ve které bude zhodnocen vývoj v oblasti integrace cizinců v roce 2007 a nastaveny úkoly a oblasti, kterým by měla být věnována pozornost v dalších letech bude vládě předložena do 29. února 2008.

IV. Hodnocení ČR na mezinárodním fóru v roce 2007 z hlediska potírání extremismu, rasismu a antisemitismu

4.1 Aktivity Ministerstva zahraničních věcí

Stejně jako v minulých letech Ministerstvo zahraničních věcí sledovalo vývoj zahraniční extremistické scény, zejména se zaměřením na region Střední Evropy. Rovněž se podílelo na přípravě a obhajobě zprávy o plnění závazků vyplývajících Úmluvy o odstranění všech forem rasové diskriminace a na činnosti expertní skupiny Rady Evropy k lidským právům v multikulturní společnosti.

Obdobně jako v minulých letech, tak i v roce 2007, v rámci průběžného plnění úkolu uloženého usnesením vlády č. 720 ze dne 14. července 1999, informovali ministr zahraničních věcí, zástupci Ministerstva zahraničních věcí i zastupitelské úřady ČR v zahraničí své partnery a mezinárodní instituce o opatřeních přijímaných v ČR k postihu rasové, národnostně či jinak extremisticky motivované trestné činnosti a o snaze eliminovat veškeré projevy rasové diskriminace ve společnosti.

Ministerstvo zahraničních věcí aktivně sledovalo rovněž vývoj zahraniční extremistické scény. Zastupitelské úřady k tomuto tématu zpracovávají každoročně informační materiál, který slouží mimo jiné také jako cenný zdroj informací pro Policii ČR. Ministerstvo zahraničních věcí se také podílelo na tvorbě každoročně vydávaných zpráv (*Informace o problematice extremismu na území ČR, Zpráva o situaci národnostních menšin v ČR, Zpráva o stavu romských komunit*).

4.2 Hodnocení České republiky mezinárodními organizacemi z hlediska dodržování lidských práv

4.2.1 Organizace spojených národů (OSN)

Dne 1. března 2007 proběhlo v sídle OSN v Ženevě projednání Šesté a sedmé periodické zprávy ČR o opatřeních přijatých k plnění závazků dle Úmluvy o odstranění všech forem rasové diskriminace. Zpráva byla vypracována v souladu s požadavky Výboru pro odstranění rasové diskriminace za období 2002 - 2005. ČR při jejím projednávání zastupovala delegace složená ze zástupců úřadu zmocněnce vlády pro lidská práva, ministerstev práce a sociálních věcí, školství, mládeže a tělovýchovy, vnitra, spravedlnosti a zahraničních věcí a sekretariátu Rady vlády ČR pro lidská práva.

V návaznosti na projednání zprávy Výbor pro odstranění rasové diskriminace dne 11. dubna 2007 publikoval svá závěrečná doporučení, ve kterých hodnotí plnění úmluvy v ČR. Pokud jde o problematiku extremismu, Výbor zaregistroval snížení počtu neonacistických koncertů, které je policií pozorováno od roku 2004, jakož i úsilí, které ČR vyvinula při vytváření směrnic pro policii, sloužících pro předcházení organizace takových koncertů. Zároveň však konstatoval, že nadále zůstává hluboce znepokojen informacemi o aktivitách, které podnikly veřejné orgány, aby zabránily a soudně postihly organizaci takových koncertů anebo účast na nich. Tyto akce dle jeho názoru nejsou ani systematické, ani dostačující. Výbor proto vyzval ČR, aby zajistila, že pořádání rasistických koncertů, jakož i účast na nich, budou systematicky a důsledně potlačovány, stíhány a trestány. Úřady, především policie, by měly přijmout aktivnější a ráznější metody, které by zamezily konání takových koncertů a bránily jejich následné propagaci.

4.2.2 Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE)

Úřad OBSE pro demokratické instituce a lidská práva (ODIHR) vydal výroční zprávu o nenávislně motivovaných zločinech v regionu OBSE za r. 2006. Zpráva se soustředí na reakce států na násilné projevy nenávislosti a netolerance, popisuje příklady účinné a bezprostřední reakce a osvětluje problémy, kterým v této oblasti čelí vlády i občanská společnost. Zároveň upozorňuje na oblasti, ve kterých je zapotřebí účinnějšího postupu. Zpráva byla připravena na základě informací poskytnutých jednotlivými zeměmi, médii a nevládními organizacemi. Kvalitní podklady poskytla také ČR. ODIHR hodnotí spolupráci s ČR v oblasti shromažďování dat o nenávislně motivovaných zločinech velmi pozitivně a má zájem o její rozšíření, např. v oblasti tréninku policie.

4.2.3 Rada Evropy

Česká republika se podílela na činnosti skupiny expertů Rady Evropy, která připravila zprávu o lidských právech v multikulturní společnosti. Zpráva se soustředí na nenávislné projevy a nošení náboženských symbolů na veřejnosti, obsahuje přehled konkurujících si práv a zájmů v dané oblasti, použitelných mezinárodních lidskoprávních instrumentů a principů z judikatury Evropského soudu pro lidská práva a praxe RE a jiných mezinárodních lidskoprávních mechanismů. Na základě tohoto přehledu bude připraven manuál pro praktické využití ze strany úřadů, který na základě již existujících lidskoprávních standardů identifikuje faktory, jež je třeba brát v úvahu při hledání rovnováhy mezi konkurujícími si zájmy, a bude obsahovat návod, zejména procedurální, jak v případě konfliktu různých práv (např. svoboda náboženství versus svoboda vyjadřování) postupovat.

4.2.4 Zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA o stavu lidských práv (U.S. State Department)

Každoroční zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA hodnotí situaci v oblasti lidských práv v jednotlivých zemích světa včetně ČR za rok 2006 byla zveřejněna v březnu 2007. V části věnované ČR zpráva informuje o legislativě proti projevům extremismu a jejím používání a popisuje incidenty vyvolané neonacisty, včetně projevů antisemitismu. Zpráva dále konstatuje, že v ČR existuje malé, avšak vytrvalé a dobře organizované extrémně pravicové hnutí s antisemitskými názory. Ministerstvo vnitra dle zprávy pokračovalo v akcích proti neonacismu, což zahrnovalo sledování jejich aktivit, úzkou spolupráci

s policií v sousedních zemích a soustředěné úsilí o ukončení nepovolených koncertů a shromáždění neonacistických skupin.

V. Situace ve středoevropském geopolitickém regionu

5.1 Německo

Extrémní pravice

V Německu byl dne 15.2.2007 zemským soudem v Mannheimu odsouzen k trestu 5 let vězení nejznámější německý popírač holocaustu Ernst Zündel (67 let), který má mezi krajně pravicovými kruhy ve světě řadu stoupenců, argumentujících tím, že pouze uplatňuje své právo na svobodu mínění.⁴³ Dne 8.3.2007 odsoudil zemský soud v Magdeburku k peněžitým trestům a podmíněčnému odnětí svobody na 9 měsíců pěti mužů za podněcování k rasové nenávisti. Příslušníci německé ultrapravicové scény ve věku 24 až 29 let v červnu 2006 v Pretzienu ve východoněmecké spolkové zemi Sasko - Anhaltsko tehdy spálili knihu Deník Anny Frankové a americkou vlajku.

NPD věnuje zvýšenou pozornost novým spolkovým zemím, v nichž je všeobecně horší sociální situace než v západní části SRN. Hlavní propagandista strany NPD Jürgen Gansel se ve své vnitrostranické *Příručce pro politické polemiky* zmiňuje o tzv. nadbytku cizinců, o tzv. židovské posedlosti vydávat se za oběti, která už musí ustát, a o tzv. hrozbě systematického rozměňování tradičních hodnot cizáckými elementy. Ganselův projekt, tzv. Pochod NPD mezi lid, předpokládá celospolečenskou angažovanost NPD ve všech oblastech. Podle dalšího činitele NPD Petera Marxe, který zformoval poslaneckou frakci NPD v saském zemském parlamentu, je NPD nacionalistická strana se socialistickými prvky. Tato tzv. nová NPD prosazuje nižší věk pro odchod do důchodu a hodinovou minimální mzdu 8,80 EUR, je ostře protiamerická a zasazuje se o vystoupení Německa z NATO. „*Chceme též navrátit Slezska, Pomoransko, Pozňansko a Prusko. Nechceme násilnou změnu statu quo, ale chceme o tom jednat,*“ zdůraznil Peter Marx. Celkově vliv NPD roste a přibývá jí sympatizantů, třebaže vlastní strana má pouze přes 7 tisíc členů, jak sdělily v červnu 2007 zdroje NPD.

Proti shromáždění asi 1400 pravicových extremistů z několika zemí Evropy (včetně České republiky či Itálie) dne 8.9.2007 v Jeně v Duryňsku protestovalo asi 3 tisíce lidí. Akce se konala pod názvem „*Festival národů – my jsme Evropa!*“. Podle policie byly protesty proti pochodu svolanému NPD hlasité, ale poklidné. Na shromáždění i protiakci dohlíželi policisté ze 6 spolkových zemí. Na 4 pravicové extremisty a 5 účastníků protidemonstrace byla podána trestní oznámení. Nedovolenou propagandou narušili členové NPD dne 8.9.2007 také oslavy „Dne Saska“ v Reichenbachu, kde jich asi 20 pod vlajkami strany rozdávalo informační letáky, což podle zákona není povoleno.

Představitel německých neonacistů Horst Mahler (71 let) v rozhovoru s novinářem Michelelem Friedmanem řekl, že neuznává současnou německou ústavu, ale pouze tzv. říšské zákony. Mahler též tvrdil, že se Židé snaží získat nadvládu nad světem a jejich loutkou je i současná německá kancléřka Angela Merkelová. Adolfa Hitlera označil za spasitele německého národa (a nejen jeho). Na námitku, že Hitler je zodpovědný za smrt 6 milionů Židů za druhé světové války, reagoval slovy, že to je lež, stejně jako tvrzení o systematickém vyvražďování příslušníků tohoto národa nacisty v koncentračním **táboře** v Osvětimi. Friedman po interview podal na Mahlera trestní oznámení jako soukromá osoba.

Předák NPD Udo Voigt zpochybnil rozsah vyvražďování Židů za druhé světové války a požadoval navrácení území, která Německo ztratilo po roce 1945, v rozhovoru, který poskytl iránským novinářům a který dne 10.12.2007 vysílala televizní stanice ARD. Vůdce NPD znovu požadoval navrácení Pomoranska, západního a východního Pruska a Slezska. Předseda parlamentního výboru vnitra Sebastian Edathy (SPD) oznámil, že na šéfa NPD podá žalobu. Podle sdělení

⁴³ Soud tak vyhověl požadavku státního zástupce a dal Zündelovi nejvyšší možný trest. Obhájci naopak žádali zproštění obžaloby a propuštění svého mandanta. Sám Zündel před soudem nepromluvil a zřekl se i práva na závěrečné slovo.

ARD jiný předák NPD Sascha Rossmüller v témže rozhovoru s íránskými novináři prohlásil, že požádal íránského prezidenta Mahmúda Ahmadínežáda o finanční podporu. Financování stran ze zahraničí je v Německu zakázáno. Podle Rossmüllera lze ovšem, je-li vůle, vždy nalézt řešení, jak uvedl.

Spolkové země na východě státu zaznamenaly ve dnech 22. a 23.12.2007 sérii rasově nebo neonacisticky motivovaných útoků.

Extrémní levice

Německá policie dne 9.5.2007 podnikla razie proti radikálním levicovým odpůrcům summitu vyspělých zemí G8, který se uskutečnil v červnu roku 2007 na německém baltském pobřeží. Asi 900 policistů prohledalo přibližně 40 objektů po celé zemi. Podle dosud zveřejněných zpráv Nejvyššího státního zastupitelství v Karlsruhe je 18 osob podezřelých, že patří k teroristickému sdružení, které chtělo podnikat žhářské útoky proti vrcholnému setkání v Heiligendammu a další násilné akce. Kromě toho německá prokuratura vyšetřuje příslušníky militantní skupiny, které se připisuje asi 25 útoků už od roku 2001. Němečtí policisté prohledali zejména areál Rote Flora v Hamburku, který je tradičním útočištěm anarchistů. Také v Berlíně policie vtrhla do prostor tzv. antifašistické levice. Vyšetřovatelé zajistili řadu počítačů a jinou komunikační techniku. Dne 9.5.2007 proti uvedeným zásahům demonstrovaly v Berlíně asi 3 tisíce a v Hamburku 2 tisíce lidí; v Hamburku protesty přerostly v potyčky s policií. Podle zpráv médií se pozdě večer dne 9.5.2007 v Hamburku situace vyhrotila, když demonstranti házeli na policisty láhve a jiné předměty. Několik lidí utrpělo zranění a muselo být převezeno na ošetření.

První masová demonstrace proti nadcházejícímu summitu skupiny G8 na severu Německa se dne 2.6.2007 neobešla bez násilí. Radikálové mezi demonstrujícími zvrátili akci v severoněmeckém Rostocku v potyčky s policií. Podle agentury DPA bylo při střetech zraněno 146 policistů, z toho 25 těžce, a neupřesněný počet demonstrantů. Policie použila proti radikálům slzný plyn a vodní děla, na místě hořela auta. Informace o počtu zatčených se rozcházejí, policie jich uvádí 80, organizátoři demonstrací hovoří o 120. Podle pořadatelů se sešlo kolem 80 tisíc demonstrantů, policie jejich počet odhaduje asi na 25 tisíc. Účast byla menší, než se čekalo. Do nejostřejších potyček se zapojilo 500 radikálů. Podle policejní verze událostí demonstranti nejdřív po policistech házeli Molotovovy koktejly, ohňostrojové rakety a kameny. Poté situace eskalovala v rostockém přístavu, kde se 2.6.2007 večer uskutečnila závěrečná manifestace. Ta měla brutální dohru s asi tisícovkou zraněných. Běsnění asi 2 tisíc radikálních maskovaných násilníků nakonec proměnilo původně pokojný protest v pouliční bitvu s policií, jak sdělila agentura DPA. Policie oznámila zranění 433 svých příslušníků; asi 30 bylo údajně zraněno vážně, někteří utrpěli zlomeniny. Demonstranti uváděli, že v jejich řadách je 520 zraněných osob, z toho asi 20 vážně. Policisté zadrželi 128 osob, ale většinu z nich propustili. Zatím deset osob státní zástupce trestně stíhá. Mnozí z nich podle údajů DPA údajně přijeli ze Španělska, Švédska, Rakouska, Francie, Ruska či Bulharska. V davu extremistů byly policií zaznamenány vlajky organizace **Antifa** a různých trockistických a anarchistických sdružení. V Rostocku se dne 4.6.2007 při další demonstraci proti summitu skupiny 7 průmyslově nejvyspělejších států a Ruska opět odehrály potyčky radikálů s policií, 4 násilníky strážci pořádku zadrželi.

Demonstrace neonacistů dne 7.7.2007 ve Frankfurtu nad Mohanem vedly k násilným protiakcím levicových radikálů. Policie dočasně zadržela 130 osob. Neonacistů a jejich sympatizantů na sraz na okraji Frankfurtu přišlo kolem 500. Ve Frankfurtu samotném se poté sešlo asi 1500 pokojných lidí, aby demonstrovali proti ultrapravicí. Někteří politikové a židovská obec dne 7.7.2007 opakovaně volali po zákazu NPD, jak napsala agentura DPA dne 8.7.2007.

U příležitosti oslav 84. výročí vzniku Turecké republiky se projevilo v Berlíně napětí mezi Turky a Kurdy v noci na 29.10.2007 útokem asi 200 mladých Turků na kurdskou instituci, jež bývá spojována s PKK. Incident začal po pokojném shromáždění asi 1200 Turků, kteří se sešli k demonstraci proti PKK. Po ní se oddělila skupina osob, která zamířila do čtvrti Kreuzberg, kde zaútočila kameny a láhvemi na kurdskou mešitu. Celkem 400 policistů se snažilo oba tábory oddělit, přičemž 18 osob utrpělo zranění a 15 osob bylo zadrženo. Podle berlínského úřadu BfV služby žije v německé metropoli nejméně 1000 stoupenců PKK.

5.2 RAKOUSKO

Extrémní pravice

Britský historik David Irving známý tím, že popírá existenci holocaustu, opět šokoval. V italské televizi označil koncem ledna roku 2007 Osvětim za turistickou atrakci. Irvinga teprve koncem roku 2006 Rakušané propustili z vězení, ve kterém strávil 13 měsíců právě za taková prohlášení. Trest mu byl zmírněn s odůvodněním, že se změnil a uznal svou vinu. Jeho televizní vystoupení ale jen potvrdilo, že své názory rozhodně nezmění. Dodal také, že se historici nemají k hlubší analýze faktů o Osvětimi, protože se bojí, že by mohli, stejně jako on, skončit za mřížemi.

V rámci *Operace poslední šance* předalo Centrum Simona Wiesenthala (SWC) se sídlem v Jeruzalémě do Vídně celkem 328 jmen nacistických válečných zločinců narozených v Rakousku. Z toho v 77 případech bylo zahájeno vyšetřování, podle jeho představitele Zuroffa však probíhalo zdoluhavě a pasivně.

Situace, spojené se zatčením islamistické skupiny dne 12.9.2007, okamžitě využily rakouské krajně pravicové strany a organizace k populistickým a nacionalistickým výpadům, napsal dne 14.9.2007 rakouský list Der Standard. Již dne 13.9.2007 večer táhlo ulicemi Vídně asi 700 stoupenců Svobodných (FPÖ), které vedl sám předseda strany Heinz - Christian Strache. Přidalo se i zhruba 100 neonacistů a společně požadovali zákaz výstavby mešit a minaretů v Rakousku, zrušení islámských center a zákaz nošení muslimských pokrývek hlavy. Podobné požadavky vznesli představitelé Svazu pro budoucnost Rakouska (BZÖ) Jörg Haider i jeho nástupce Peter Westenthaler. Krajně pravicovní Svobodní (FPÖ) byli v roce 2007 oslabeni vznikem nové formace Svobodná občanská listina (Freie Bürgerliche Liste, FBL), kterou vytvořil bývalý politik z řad FPÖ Wolfgang Rauter. Obě formace se tak rozdělily o hlasy a dohromady ještě stejně mírně oslabily. FPÖ obdržela jen 2,9 % a FBL 1,9 % hlasů, jak potvrdily volby ve spolkové zemi Burgenland. Informovala o nich dne 7.10.2007 agentura APA.

Extrémní levice

Ve dnech 3. a 4.11.2007 si bitky mezi vídeňskými Turky a Kurdy ve čtvrti Favoriten vyžádaly nejméně 5 zraněných osob, z toho 2 těžce. Neznámí pachatelé hodili v noci na 4.11.2007 zápalnou bombu do oken tureckého kulturního střediska ve Vídni, v nichž byla turecká státní vlajka. Útok se odehrál po demonstraci Turků žijících ve Vídni proti Straně kurdských pracujících (PKK), po níž se na Internetu objevily výzvy k útokům na turecké objekty ve městě. Jen krátce předtím propukla velká pouliční bitka za účasti nejméně 30 příslušníků obou táborů. Dějištěm srážek byla také města St. Pölten a Innsbruck. V Innsbrucku přepadlo asi 50 Turků sídlo místního kurdského spolku a při incidentu údajně došlo ke střelbě. Další demonstrace příslušníků tamní turecké a kurdské komunity se uskutečnily ve dnech 10. a 11.11.2007 bez vážnějších incidentů, ač byly původně očekávány se značnými obavami. Jak demonstrace Kurdů ve Vídni dne 10.11.2007, tak protest Turků v Linci dne 11.11.2007 proběhly nakonec pokojně. Žádné větší srážky nebyly hlášeny ani z noci na 11.11.2007. Ender Karadas ze svazu Feykom (který je střechovou organizací Kurdů v Rakousku) uvedl, že Kurdové chtěli demonstrovat i svou mírumilovnost a přání zajistit všeobecná lidská práva pro svůj národ. Turecká strana však nemá podle Karadase o mírové řešení kurdského problému zájem a provádí politiku agrese a genocidy. Mnoho účastníků demonstrace se však hlásilo k radikální Straně kurdských pracujících (PKK) a neslo portréty vůdce PKK Abdullaha Öcalana. Demonstrace Turků v Linci se dne 11.11.2007 zúčastnilo jen asi 1500 lidí, což bylo mnohem méně, než se očekávalo. V Linci bylo připraveno k nasazení asi 200 policistů, kromě toho sami organizátoři dali k dispozici 70 členů pořádkové služby. Podle APA se demonstrace nesla především pod mírovými hesly a její účastníci skandovali mimo jiné, že Turci a Kurdové jsou bratři - jen PKK představuje problém.

5.3 SLOVENSKO

Extrémní pravice

Podle zprávy agentury TASR z počátku roku 2007 vyvolaly na Slovensku rozruch pochvalné výroky slovenského arcibiskupa Jána Sokola (73 let) o poměrech ve válečném pronacistickém slovenském státu. Pobouřily židovské i romské představitele a dne 4.1.2007 je odsoudilo i 14 slovenských intelektuálů a novinářů. Sokolovy výroky již dříve odmítli představitelé slovenské židovské obce a zástupci tamních

Romů. Arcibiskupa ale podpořilo i krajně nacionalistické Slovenské hnutí obrody (SHO). „Odmítáme štvavou mediální kampaň proti jeho osobě jen proto, že vyjádřil svůj názor na období první Slovenské republiky a na osobu pana prezidenta Tisa,“ tvrdí předseda hnutí Robert Švec.

Slovenská pospolitost má nového tzv. vůdce. Marián Kotleba, který je trestně stíhán za propagaci protidemokratických hnutí, z funkce dobrovolně odstoupil. Nahradil ho Ivan Sýkora z Bratislavy. Výměna se odehrála dne 10.3.2007 na sněmu této extremistické organizace v tzv. ilegalitě poblíž Žarnovice. Ivan Sýkora následně určil složení hlavního vedení, uvádí se ve zprávě ze sněmu, která je zveřejněna na Internetu. Potom všichni přísahali věrnost novému vůdci, mj. slovy: „I když by nás sionisté a jejich přísluhovači rádi viděli poražené a zničené, i když jsme neustále pod tlakem nepřátel, domácích zrádců a zaprodanců, Slovenská pospolitost stále žije a postupuje vpřed!“ Vůdce seděl za předsednickým stolem pod portrétem Jozefa Tisa ve stejnokroji, který připomínal fašistické a gardistické uniformy.

V Prievidzi se dne 17.3.2007 sešlo přibližně 100 členů a sympatizantů organizace Národní odpor Prievidza. Ohlášený, ale městem zakázaný pochod ulicemi Prievidze se však neuskutečnil. Policie učinila rozsáhlá opatření, kontrolovala celou trasu pochodu a zjišťovala totožnost účastníků, kteří přišli z celého Slovenska a též z České republiky. Účastníci pochodu se soustřeďovali v několika prievidzských restauracích. Podle informace zástupce náčelníka Městské policie v Prievidzi představitelé organizace Národní odpor Prievidza pochod ohlásili již dne 5.3.2007. Oznámení podepsali Martin Jurík, Peter Poliak a Lukáš Veselka. Neobsahovalo však zákonem stanovené údaje, ale ani doplněné oznámení ze 14.3.2007 ještě nebylo úplné. Kromě toho organizace není registrována na Ministerstvu vnitra SR. Protože existoval předpoklad, že jde o shromáždění sympatizantů hnutí skinheads a pochod může vyznít jako podpora rasové a národnostní nesnášenlivosti a omezování občanských svobod, město pochod zakázalo. Organizátorům to oznámilo listem a též na vývěsce městského úřadu.

Přibližně 30 mladých pravicových extremistů s vyholenými hlavami se sešlo dne 1.5.2007 odpoledne před Prezidentským palácem v Bratislavě, aby protestovali proti začlenění Turecka do Evropské unie. Setkání zorganizovala Slovenská pospolitost. Za skandování hesel typu „Slovensko si nedáme“, „Za Boha“, „Za národ“ odpochovali na Hviezdoslavovo náměstí. Odtud se přesunuli za asistence policie na Náměstí SNP, kde v projevech varovali před islamizací Evropy. Proti shromáždění protestovalo asi 20 antifašistů. Policie navzdory tomu nezaznamenala žádné incidenty. Ke shromáždění Slovenské pospolitosti došlo při příležitosti 88. výročí úmrtí M. R. Štefánika dne 5.5.2007 na Mohyle M. R. Štefánika na Bradle, kde se sešlo asi 15 členů této organizace. Policisté, kterých bylo na akci asi 20, při vstupu kontrolovali každé příjezdící vozidlo. Samotná akce začala projevem tzv. vůdce Slovenskej Pospolitosti. Potom členové sdružení, včetně bývalého tzv. vůdce Mariána Kotleby, společnou minutou ticha a položením věnce uctili památku generála Štefánika. Pietní vzpomínku na kněze a politika Andreje Hlinku při příležitosti 69. výročí jeho úmrtí připravilo na 19.8.2007 občanské sdružení Slovenská pospolitost (SP) v Ružomberku. Hlinkovu památku uctili při jeho soše na téměř prázdném náměstí nesoucím jeho jméno jen dva členové SP. Položili k soše věnec s dvojitým křížem. Situaci monitorovali příslušníci policie v civilu. Novináři z různých médií tam byli v přesile. Členové SP po položení věnce odešli a odmítli se vyjádřit pro média.

V Novém Sadu ve Vojvodině bylo dne 7.10.2007 zatčeno 11 Slováků, kteří se zúčastnili pokusu o oslavu výročí narození velitele SS Heinricha Himmlera společně se srbskými neonacisty z organizace Nacionální řád (Nacionalni Stroj, NS). Zmínění Slováci byli propuštěni a deportováni do vlasti. Akce byla provázena řadou výtržností a násilností mezi stoupenci neonacistů i řady jiných stran, avšak výtržnosti zahájili neonacisté. Všichni slovenští neonacisté údajně pocházejí ze Západoslovenského kraje. Dne 13.10.2007 vzpomínaly desítky lidí v Bytči na kněze a prezidenta slovenského válečného státu Jozefa Tisa, který se před 120 lety v tomto městě narodil. Mše za Tisa se zúčastnilo mnoho lidí. Vzpomínkové shromáždění mělo poklidný průběh a policejní hlídky nemusely zasahovat. Více než dva tisíce lidí se dne 27.10.2007 ve slovenské obci Černová zúčastnilo vzpomínkové slavnosti ke 100. výročí černovské tragédie. (Při ní maďarští četníci zastřelili 15 osob demonstrujících proti zákazu vysvěcení místního kostela Andrejem Hlinkou, který byl předtím odsouzen za údajnou urážku maďarského národa ve volebním boji). Ačkoli média nevyklučovala možné provokace extremistů, slavnost proběhla v klidu.

Většina pravicově orientovaných extremistických skupin na Slovensku je na sobě nezávislá a fungují jako samostatné buňky. Často je spojuje jen podobná ideologie, popř. tzv. společný nepřítel. Pro TASR to dne 9.11.2007 uvedl mluvčí Prezidia Policejního sboru SR: „Zviditelňují se hlavně fyzickými útoky,

zakládáním internetových stránek, distribucí knih a CD s rasistickými nebo xenofobními texty,“ prohlásil. Mezi tyto skupiny stále patří Slovakia Hammer Skins, Blood and Honour Slovakia, Blood and Honour Cassovia a Slovakia Rebel Klan Engerau. V posledních letech však také došlo ke změně v jejich aktivitách směrem k radikalizaci a ke snahám o rozšiřování členské základny. Pravicoví extremisté jsou však podle Korcha stále silně roztrženi a jejich občasně snahy o založení větší politické organizace nebo dokonce strany vždy zkrachovaly. Nejvíce trestných činů ze strany pravicových extremistů bylo spácháno na území Bratislavského kraje a nejméně na území Prešovského a Košického kraje.

Extrémní levice

Levicové spektrum slovenské extremistické scény je možno považovat za málo problematické. Nebezpečí ze strany těchto skupin spočívá především ve fyzických útocích na osoby z pravicové části extremistických sil (zvl. na přívržence hnutí skinheads) a v jejich zahraničních kontaktech. Pro TASR to uvedl dne 10.11.2007 mluvčí Prezidia Policejního sboru SR Martin Korch. Podle něho je zřejmé, že krajně levicové skupiny v současnosti nejsou personálně a ani materiálně dostatečně vybaveny na to, aby představovaly zvýšené bezpečnostní riziko bez pomoci ze zahraničí. „Jejich nepřátelství vůči určitým vrstvám obyvatel je motivováno především sociálními a třídními rozdíly,“ vysvětlil. Jak dále uvedl, mezi takto zaměřené extremisty patří zejména skupiny s prokomunistickou orientací. Dodal, že další skupinou jsou anarchisté. Je o nich známo, že s komunistickými skupinami se zpravidla nespojují. Hlavními zbraněmi levicových extremistů jsou manifestace, veřejné protesty a blokády. Protestní shromáždění, která organizují, jsou ve většině případů předem řádně oznámena, doplnil. Jak uvedl, některá protestní shromáždění jsou též plánována předem. Pod tímto plánováním je třeba mít na mysli vytváření afinitních skupin. Jde o skupiny 5 až 15 osob, které v rámci protestů vykonávají určité akce. Pokračoval, že tyto skupiny mají své cíle, taktiku a mají předem dohodnuto, nakolik budou aktivní, nenásilní, bojovní a kolik jsou ochotni riskovat (např. i zadržení).

Podle Korcha existují ultralevicové skupiny, jež se specializují na monitorování policistů (což je hodnoceno nejvíce negativně), provokatérů, na komunikaci, první pomoc, nebo na vytváření tzv. právních hlídek na pomoc zadrženým členům. Za nejlépe organizované a nejradičálnější považuje policie hnutí s protifašistickou, protirasistickou a protixenofobní orientací, v jejichž případě, pokud nepáchají násilí, je nutno vzhledem k jejich ideologii postupovat velmi obezřetně. Jedním z těchto hnutí je Antifašistická akce (AFA, ANTIFA), mezi jejíž aktivity patří i monitorování osob z pravicových skupin (bydliště, místa setkávání, školy, zaměstnání). „Tyto informace však hnutí bohužel neodevzdává policii. Důvodem je jeho údajná nečinnost,“ konstatoval Korch. Pokusy o tzv. suplování úlohy policie, nedovolené ozbrojování atd. se však podle Korcha nevyskytly.

5.4 POLSKO

Extrémní pravice

Předseda Evropského parlamentu Hans - Gert Pöttering dne 14.3.2007 potrestal polského europoslance Macieje Giertycha (LPR, 70 let), který s logem Evropského parlamentu na obálce vydal xenofobní publikaci pojmenovanou *Válka civilizací v Evropě*. Pöttering polskému poslanci za šíření rasistických a antisemitských výroků udělil důtku, tj. nejmírnější z možných sankcí. Podle Pötteringa Giertychova brožura vážně porušuje základní lidská práva a zvláště lidskou důstojnost.

Dne 12.4.2007 došlo v Krakově k demonstraci asi 200 uniformovaných příslušníků neofašistické organizace Národně-radikální tábor (Obóz Narodowo-Radykalny, ONR), kteří byli doprovázeni několika desítkami fotbalových chuligánů a několika Araby. Demonstrace, která proběhla při příležitosti 73. výročí založení ONR, měla antisemitský a výslovně neonacistický charakter. Akce byla policií pouze monitorována, protože ONR je v Polsku přes odpor značné části veřejnosti legální. Velmi hrubá antisemitská hesla provolávali také (v angličtině) Arabové, kteří šli s palestinskou vlajkou ve středu průvodu. Společně s touto akcí proběhla manifestace odpůrců rasismu, jichž bylo přes 250, včetně zahraničních účastníků z USA, Izraele a Francie. Kromě odpůrců rasismu se manifestace zúčastnili také levicoví extremisté v počtu několika desítek osob. Případem se zabývá krakovská prokuratura. Britský spisovatel David Irving, odsouzený v Rakousku za popírání holocaustu, byl dne 18.5.2007 nucen nedobrovolně opustit mezinárodní knižní veletrh ve Varšavě. U stánku jednoho britského vydavatelství měl předčítat ze svých knih, ale pořadatelé ho důrazně požádali, aby veletrh opustil.

Manželka prezidenta je čarodějnici, která by měla podstoupit euthanasii. Prezident sám je podvodníkem závislým na židovské lobbii. Uvedené věty pronesl polský ultranacionalista extremistický katolický kněz Tadeusz Rydzyk. Nahrávku, která vyvolala v Polsku skandál, získal a dne 9.7.2007 zveřejnil polský týdeník Wpróst. Řada katolických politiků a médií odmítala uvěřit v její pravost, sám Rydzyk nazval zveřejnění přednášky pokusem o kompromitaci. Prezidentský úřad reagoval opatrně. Kromě útoku na prezidentský pár Rydzyk míří v nahrávce i na Židy. Tvrdí, že problém Jedwabného, tj. masakru Židů, který spáchali Poláci v době německé okupace, sloužil jen k tomu, aby Židé z Polska vylákali 65 milionů USD odškodného.

Hákové kříže a další nacistické symboly se objevily na desítkách hrobů na velkém židovském hřbitově v jihopolském městě Čenstochová, napsal dne 6.8.2007 list Gazeta Wyborcza. Vandalové použili ke zneuctění hrobek černé spreje a zobrazili na nich **runy SS**, hákové kříže a nápis Židi ven v němčině. Viníky se policii zatím vypátrat nepodařilo. Je to jedna z největších destruktivních akcí. Policejní mluvčí Andrzej Gaska prohlásil, že policie už určitou dobu neregistruje činnost antisemitských skupin a že tento incident vypadá spíše jako výtržnost. Židovský hřbitov v Čenstochové je jedním z největších svého druhu v Polsku; je na něm 4500 hrobů.

Extrémní levice

Několik desítek odpůrců globalizace demonstrovalo dne 8.6.2007 na polském poloostrově Hel proti vojenské politice amerického prezidenta George Bushe, který do Polska přiletěl jednat s prezidentem Lechem Kaczyńským. Poklidná manifestace skončila prakticky bez incidentů. Antiglobalisté se mimo jiné domáhali referenda o zamýšleném umístění části americké protiraketové základny v Polsku. Na Helu se sešli nejen domácí odpůrci základny z různých částí Polska, ale také cizinci. Ti se na poloostrov přesunuli z německého Heiligendammu, kde krátce předtím skončil summit G8.

5.5 MAĎARSKO

Extrémní pravice

Konkrétní projevy radikálního extremismu v roce 2007 začaly v noci na 13.2.2007, kdy neznámí ozbrojenci zaútočili střelbou z jedoucího vozu na policejní ústředí v Budapešti. Budovu zasáhlo několik kulek, které způsobily hmotné škody, nikdo však nebyl zraněn, informovala agentura Reuters. O motivech útoku ani o pachatelích zatím nejsou k dispozici žádné informace. Premiér Ferenc Gyurcsány označil útok za bezprecedentní a mimořádně závažný. Policie vypsala odměnu ve výši 5 milionu forintů za informace vedoucí k dopadení neznámého střelce. Ve dnech 10. a 11.2.2007 si průvodem maďarských ultranacionalistů v centru Budapešti kontroverzní hnutí Jobbik a další ultranacionalistické skupiny připomněly 50. výročí smrti regenta Miklóse Horthyho, který vládl Maďarsku v letech 1920 až 1944. Horthyho Maďarsko bylo spojencem nacistického Německa v tažení proti Sovětskému svazu i ostatním spojencům, požadovalo navrácení území, o které přišlo po první světové válce, a podílelo se na hromadném vyvražďování Židů ve střední Evropě.

Takzvaný Den cti uspořádal podle sdělení stanice Rádio Slovensko ze dne 12.2.2007 nástupnický spolek dnes už zakázané neonacistické organizace Krev a čest (maďarská Blood & Honour Division Hungaria, BHDH, působí též pod ekvivalentním maďarským názvem Vér es Bécsulét Divízió Magyarországon, VBDM). Podle organizátorů se oslav zúčastnili i neonacisté ze Slovenska, Německa, Velké Británie, Holandska, Itálie, České republiky, Chorvatska a Bulharska. Podle jednoho z řečníků si mohou účastníci akce podobně jako vojáci bránící Budapešť i teď vybrat jen mezi smrtí a bojem. Dnes však Budapešť obléhají multikulturalismus a globalizace, jak ho citovaly neonacistické internetové noviny Hírszrező. Podle průzkumu, který provedla soukromá televize TV2, počítali Maďaři s tím, že 15. března opět vypuknou v zemi nepokoje. Obávali se, že by mohly mít podobný rozsah jako protivládní demonstrace, které na podzim roku 2006 zachvátily Budapešť. Ultrapravicová maďarská strana MIÉP (která není zastoupena v parlamentu) plánovala podle svého mluvčího Bély Gyoriho na den 15.3.2007 společnou oslavu tohoto maďarského státního svátku s nacionalistickým hnutím Maďarský odpor (Magyar Ellenalás, ME), jak to dne 12.3.2007 sdělil její výše uvedený mluvčí maďarské tiskové agentuře MTI. Akce se měla uskutečnit formou pochodu těchto stran Budapešti na Náměstí hrdinů.

Radikalizace poměrů v Maďarsku vyvolala také vlnu antisemitismu. Židovská náboženská obec proto vyzvala své členy, aby dne 15.3.2007 raději nevycházeli. Výtržníci, z nichž někteří měli na hlavách

kukly, na ulicích povalili několik telefonních budek a v centru Budapešti začali stavět pouliční barikády, na kterých zapalovali ohně. Policie je opakovaně vyzvala, aby se rozešli. Policie měla podle agentury APA situaci pod kontrolou a jistila ulice kolem maďarského parlamentu.

Očekávané nepokoje dne 15.3.2007 večer v Budapešti tedy vypukly. Ukázaly ale jen to, že protivládní radikálové se vyčerpávají. Hlavní radikální předáci byli zatčeni. Šlo hlavně o György Budaházyho, šéfa organizace Svědomí 88. Znáмым se stal již v létě roku 2002, kdy po vítězství socialistů se stovkami přívrženců obsadil jeden z mostů v Budapešti. Požadovali nové volby. Policie Budaházyho stíhala jako jednoho z vůdců útoku na televizi v září roku 2006 a pro protistátní činnost. Od podzimu roku 2006 se skrýval, občas poskytl rozhovor médiím a jeho výzvy k boji proti vládě se pravidelně používaly z nahrávky na srazech extremistů. Dne 15.3.2007 ho policie zatkla, když se pohyboval maskovaný po městě. V Maďarsku se spekuluje, že policie tak mohla učinit již dříve, ale neudělala to záměrně. Nechtěla z něho vytvořit mučedníka a obávala se i násilné reakce radikálů.

Mimoparlamentní krajně pravicová maďarská strana Jobbik (též Hnutí za lepší Maďarsko, Jobbik Magyarorszáért Mozgalom, JMM nebo jen zkráceně Jobbik) dne 1.8.2007 oznámila, že zakládá vlastní polovojenské jednotky, jak informovala agentura TASR. Její tzv. Maďarská garda se hodlá podílet na boji proti katastrofám, ochraně kulturních tradic, starat se o vojenské hroby a organizovat sbírky na charitativní účely. Mezi její úlohy by však měla patřit i ochrana veřejného pořádku a tzv. obrana národa. Velitelem gardy je András Bencsik. Garda plánuje i jakýsi výcvik svých členů, zatím jen beze zbraní. Členem Maďarské gardy (úředně Spolek maďarské gardy, Magyar Gárda Egyesület, MGE) se může stát každý Maďar starší 18 let. Může to být muž i žena bez ohledu na státní občanství. Členové gardy mají nosit černé uniformy, napsala dne 9.8.2007 rakouská agentura APA. „Nábor do gard chceme rozšířit také mezi Maďary žijícími v sousedních státech,“ prohlásil předseda Jobbiku Gábor Vona (29 let). Zatím údajně evidují 300 zájemců a prvních 56 nováčků složilo slib dne 25.8.2007 na Budínském hradě. Poté měl začít hromadný nábor do gard. Tajné služby označují Maďarskou gardu za militantní extrémně pravicovou organizaci. Slavnosti se též zúčastnili členové partnerské organizace **Národní stráž** (Nemzeti Rendőr, NR) z východu Maďarska. Ti nosí uniformy barvy khaki s páskami, připomínající meziválečné maďarské nacisty z hnutí Šípových křížů.

Spolek Maďarské gardy (Magyar Garda Egyesület, MGE) slavnostně přijal dne 20.10.2007 v Budapešti dalších 600 nových členů, mezi nimiž jsou údajně i slovenští občané, napsala dne 19.10.2007 agentura APA. Slavnost byla provázena řadou štvavých projevů proti Slovensku, Srbsku, Rumunsku a někdy i proti Francii.

V Budapešti u příležitosti 51. výročí protikomunistického povstání došlo opět k pouličním srážkám. Policie rozháněla slzným plynem, vodními děly a gumovými projektily až 3 tisíce krajně pravicových odpůrců vlády. Při střetu bylo zraněno několik lidí, napsal dne 23.10.2007 český list Mladá fronta Dnes. Protestující se sešli k povolené demonstraci v centru metropole. Pak se ale vydali na zhruba kilometrový pochod k budově opery, který jim již policie zakázala. Podle médií šlo o příslušníky několika krajně pravicových sdružení (převládali extrémní nacionalisté z Hnutí za lepší Maďarsko), nebo z Mládežnického hnutí 64 žup.

Maďarské úřady již chtějí ukončit činnost sdružení Maďarská garda, jehož vznik ostře kritizovaly vlády okolních států. „Vrchní státní zastupitelství v Budapešti dne 17.12.2007 podalo návrh k soudu, aby uskupení krajních nacionalistů rozpustil,“ řekl téhož dne Attila Morvai, mluvčí vrchního státního zastupitelství, agentuře MTI. Hlavním důvodem je podle zastupitelství to, že gardisté svými antisemitskými a protiromskými výroky a akcemi podněcují k rasové nesnášenlivosti. Podle Morvaie porušila Maďarská garda hned několik zákonů, které se týkají činnosti politických uskupení. Podle vyjádření vůdce gardy Gábora Vony ze dne 18.12.2007 se však zákaz gardy nepodaří uskutečnit, neboť za ní stojí tzv. všechny zdravé síly země, jak uvedlo téhož dne Rádio Slovensko.

VI. Závěr

V roce 2007 nedošlo v České republice v oblasti extremismu k takovým změnám, které by mohly být vnímány jako potencionální bezpečnostní hrozba. Stejně jako v předchozím roce 2006, ani v roce 2007 nebyly zaznamenány aktivity, které by signalizovaly reálné ohrožení demokratických základů státu. V obecné rovině lze konstatovat, že v českém extremistickém spektru jako celku i nadále přetrvávala nejednotnost, provázená absencí výrazných osobností, které by byly s to oslovit širší veřejnost a získat její podporu.

Z hlediska bezpečnostních složek byly i v roce 2007 nejmilitantnějšími uskupeními neonacistická organizace Národní odpor (NO) a levicově extremistická Antifašistická akce (AFA).

Pro vývoj na extremistické scéně v roce 2007, ve srovnání s rokem 2006, byla příznačná určitá míra radikalizace. V r. 2007 došlo k nárůstu jak počtu demonstrací pořádaných ultrapravicovými skupinami, tak počtu účastníků na těchto akcích. Dalším signifikantním jevem byla radikalizace jejich chování, projevující se např. aktivním odporem proti zásahům Policie ČR, ať již při demonstracích, anebo neonacistických koncertech. Dalším, neopomíjitelným faktorem byl nárůst zadržovaných chladných zbraní Policií ČR při zásazích, svědčící o častějším ozbrojování účastníků těchto akcí. Přetrvávajícím rizikem, konstatovaným ostatně již v předchozím roce, byly i jejich vzájemné střety s levicovými extremisty, poznamenané nemalou vzájemnou brutalitou. Aktivity levicové části extremistického spektra byly v r. 2007 víceméně soustředěny na boj s neonacisty. Levicoví extremisté se účastnili jejich akcí připraveni na násilnou konfrontaci, a to nejenom se svým ideologickým protivníkem, ale i s Policií ČR, a i u nich bylo zaregistrováno ozbrojování. Tyto nové prvky, zaznamenané v r. 2007, vypovídají o možném nástupu radikalizačních tendencí v rámci extremistické scény. Nakolik se jednalo o jev příznačný pouze pro r. 2007, či o jev, který bude pro vývoj české extremistické scény a její aktivity symptomatický i v budoucnu, se ukáže v následujícím období. Zpravodajské služby, Policie ČR a Ministerstvo vnitra ČR budou i nadále věnovat zvýšenou pozornost extremistické scéně jako celku a především jejím aktivitám.

Při vyhodnocení trestné činnosti lze konstatovat, že v roce 2007 byl, ve srovnání s rokem 2006, zaevidován výraznější pokles zjištěných trestných činů s extremistickým podtextem, který činil přibližně 21% (196 tr. činů – r.2007; 248 tr.činů – r. 2006). Objasněno bylo 119 tr. činů, tj. 60,7 %. Rovněž se snížil počet pachatelů, a to o 25,2% (181 osob v r. 2007; 242 osob v r. 2006). Z teritoriálního hlediska bylo nejvíce těchto trestných činů zaznamenáno v hl. městě Praze (44, tj. 22,4%) a v krajích Severomoravském (40, tj. 20,4 %) a Jihomoravském (29, tj.14,8%). Policejní vyšetřování pachatelů trestných činů s extremistickým podtextem bylo nejčastěji ukončeno návrhem na podání obžaloby (NPO), a to u 87 pachatelů, tj. 48,1%. Ve skladbě trestných činů výrazně převažovaly v r. 2007 tr. činy dle § 260, § 261, § 261a tr.zákona (podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka) – 57,1%, zatímco podíl tr. činy dle § 198 tr.z. (hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení) byl mnohem nižší (14,3%; 28 tr.činů).V r. 2007, stejně jako v r. 2006, nedošlo ke spáchání trestného činu vraždy s rasistickým podtextem (§ 219g tr. zákona). Ve spojitosti s extremismem nedošlo k páčání teroristické trestné činnosti. Výrazných změn, ve srovnání s r. 2006, nedoznala ani struktura pachatelů této trestné činnosti. Byli jimi jak aktivisté a příznivci pravicově extremistických hnutí, tak příslušníci majoritního obyvatelstva bez zjevné vazby na pravicově extremistické subjekty. Z hlediska dosaženého vzdělání mezi nimi převažovali, stejně jako v r. 2006, absolventi základní školy, z hlediska věkových kategorií mezi nimi dominovaly osoby ve věku 21 – 29 let (42%) a 18-20 let (22,7%). Cizinců – pachatelů bylo zaevidováno 8.

Oběťmi verbálních a fyzických útoků byli v prvé řadě Romové, kteří jsou v České republice nejviditelnější menšinou. Dále se jednalo, stejně jako v r. 2006, o cizince tmavší barvy pleti, asijského původu, anebo jiné státní příslušnosti. Další potencionálně ohrožené osoby se mohou rekrutovat z minoritních skupin, které jsou demonizovány v proklamativních vyjádřeních různých pravicově extremistických subjektů, nacionalistickou scénou nevyjímaje. Jedná se např. o imigranty, dealery drog a drogově závislé, osoby s odlišnou sexuální orientací, pedofily, ale i o bezdomovce označované za „odpad společnosti“. Cílem xenofobních útoků pravicových extremistů se mohou stávat i zahraniční dělníci či osoby z majoritní části obyvatel pro jejich např. náboženskou či politickou příslušnost. Trestná činnost zaměřená vůči výše uvedeným minoritním skupinám může zůstat v latentní podobě, nemusí být navenek manifestována jako trestná činnost s extremistickým podtextem a nemusí být proto lehce pro Policii ČR identifikovatelná.

V r. 2007, stejně jako v r. 2006, byla situace v České republice v oblasti extremismu srovnatelná s obecnou situací na území Evropské unie. Podle vyhodnocení Agentury EU pro lidská práva (EU Fundamental Rights Agency – FRA), která je nástupnickou organizací Evropského monitorovacího střediska rasismu a xenofobie (EUMC) patřila ČR nadále mezi ty unijní státy, jejichž mechanismus sběru dat pro evidenci rasistických a jinak xenofobních incidentů byl hodnocen jako dobrý. Stávající protiextremistická politika reflektuje postoje EU a mezinárodních organizací a patří mezi priority bezpečnostní politiky. Nadále vychází z řady opatření trvalého či dlouhodobého charakteru, směřujících jak do řady preventivních programů, tak do oblasti represivní. V této souvislosti lze zmínit aktivity poradních orgánů působících v rámci Ministerstva vnitra či pracovní skupiny k problematice pravicově extremistických hudebních produkcí, řešení aktuálně vyvstalých aplikačních problémů spjatých se zákonem o právu shromažďovacím a řady dalších dílčích problémů, zpracování Strategie prevence kriminality na léta 2008 až 2011, ale např. i pilotní výzkum integračního procesu muslimů v České republice, jehož výsledky byly v r. 2007 zveřejněny a využity při školení policistů, anebo realizaci Strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám pro léta 2006 – 2007. Problematika extremismu je rovněž trvalou součástí řady vzdělávacích programů všech resortů, bezpečnostní složky nevyjímaje. Nositeli širokospektrálních preventivních aktivit, směřovaných do oblasti vzdělávání, osvěty, multikulturality zůstávaly především Rada vlády pro lidská práva a resorty školství, mládeže a tělovýchovy a kultury.

Prioritou protiextremistické politiky nadále zůstává úsilí o důsledné odhalování a postih projevů extremismu a snaha o eliminaci jak jeho viditelných, tak i latentních forem. V této souvislosti bude kladen důraz na tvrdý postih šíření idejí a projevů neonacismu, rasismu, antisemitismu, xenofobie a intolerance, včetně šíření nenávistných idejí počítačovou sítí internet, které, ostatně jako v ostatních unijních státech, zůstává problematickou oblastí.

Tabulková část

Extremistická kriminalita na území ČR v delším časovém horizontu z pohledu policejních a soudních statistik

Tabulka č. 1

ROK	Zaevidováno TČ	Podíl na celkové kriminalitě (%)	objasněno TČ	stíháno osob
1996	131	0,03	58	152
1997	159	0,04	132	229
1998	133	0,03	100	184
1999	316	0,07	273	434
2000	364	0,09	327	449
2001	452	0,1	406	506
2002	473	0,1	374	483
2003	335	0,09	265	334
2004	366	0,1	289	401
2005	253	0,07	191	269
2006	248	0,07	196	242
2007	196	0,05	119	181
CELKEM ČR	3426	-	2630	3964

Celkový počet trestných činů s extremistickým podtextem zaevidovaných na území ČR v letech 1996 – 2007

(dle Evidenčně statistického systému kriminality Policejního prezidia ČR – ESKK)

Tabulka č. 2

§	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
§196 odst. 2	85	76	85	80	41	61	71	41	45	29	59	18
§ 198	62	46	69	85	111	86	105	71	101	63	63	28
§198 a	11	11	15	18	11	16	18	11	13	14	23	13
198 b	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0
§219 odst.2g	0	2	3	1	0	1	0	0	0	0	0	1
§221 odst.2b	20	19	23	7	11	8	6	14	9	7	7	7
§222 odst.2b	4	10	10	4	5	7	4	7	5	11	2	4
§235 odst.2f	0	5	0	3	1	3	2	1	4	1	0	0
§ 236	5	1	2	0	1	1	1	0	0	0	0	0
§ 238 a	28	30	28	0	1	1	0	1	0	0	0	0
§257 odst.2b	82	51	82	38	11	6	14	4	4	0	0	2
§ 259	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 260	33	20	32	70	53	88	95	77	50	35	29	47
§ 261	50	62	104	107	95	174	123	123	87	73	72	63

Přehled extremistických trestných činů, u nichž byl veden útok na národ, národnost nebo rasu či pro příslušnost k nim nebo hlásáním národnostní nebo rasové zášti - celkový nápad v letech 1996 – 2006

podle skutkových podstat (dle Evidenčně statistického systému kriminality Policejního prezidia ČR – ESKK)

Tabulka č. 3

Počty případů evidovaných Probační mediační službou v jednotlivých soudních krajích v letech 2002 –2007

Soudní Kraje	Celkem případů 2002	z toho s rasistickým podtextem	celkem případů 2003	z toho s rasistickým podtextem	celkem případů 2004	z toho s rasistickým podtextem	Celkem případů 2005	z toho s rasistickým podtextem	Celkem případů 2006	Z toho s rasistickým podtextem	Celkem případů 2007	Z toho s rasistickým podtextem
Praha	3 229	16 (0,5%)	3 207	7 (0,2%)	2 698	3 (0,1%)	2 215	6 (0,3%)	1 879	2 (0,1%)	2 076	3 (0,1%)
Stčk	2 993	9 (0,3%)	2 812	8 (0,3%)	2 558	5 (0,2%)	2 415	11 (0,5%)	2 326	4 (0,2%)	2 664	3 (0,1%)
Jčk	1 970	2 (0,2%)	1 993	4 (0,2%)	2 208	8 (0,4%)	2 216	4 (0,2%)	1 982	2 (0,1%)	2 276	3 (0,1%)
Zčk	3 329	7 (0,2%)	3 242	4 (0,1%)	3 328	11 (0,3%)	3 128	14 (0,4%)	2 467	3 (0,1%)	2 912	7 (0,2%)
Sčk	5 106	2 (0,0%)	4 284	21 (0,5%)	4 212	14 (0,3%)	3 957	20 (0,5)	4 024	10 (0,2%)	4 696	9(0,2%)
Včk	2 834	14 (0,5%)	2 931	12 (0,4%)	2 791	12 (0,4%)	2 609	2 (0,1%)	2 384	1 (0,0 %)	2 742	5 (0,2%)
Jmk	4 284	7 (0,2%)	4 503	19 (0,4%)	4 970	18 (0,4%)	4 455	8 (0,2%)	4 621	8 (0,2%)	4 990	12 (0,2%)
Smk	5 546	18 (0,3%)	5 393	27 (0,5%)	5 638	16 (0,3%)	5 225	15 (0,3%)	4 876	9 (0,2%)	5 010	13 (0,3%)
Celkem ČR	29 291	69 (0,3%)	28 365	102 (0,4%)	28 403	87 (0,3%)	26 220	80 (0,3%)	24 559	39 (0,2%)	27 366	55 (0,2%)

Tabulka č.4

Trestné činy rasově či jinak nenávislně motivované (v letech 1995 – 2006)	Stíháno celkem osob	Obžalováno celkem osob
1995	508	461
1996	616	552
1997	569	495
1998	535	439
1999	580	510
2000	535	451
2001	529	369
2002	467 (+51 ZPŘP)	435 (+50 ZPŘP)
2003	325 (+44 ZPŘT)	286 (+44 ZPŘT)
2004	351 (+48 ZPŘT)	326 (+47 ZPŘT)
2005	294 (+46 ZPŘT)	264 (+45 ZPŘT)
2006	221 (+52 ZPŘT)	192 (+51 ZPŘT)
2007	204 (+36 ZPŘT)	197 (+36 ZPŘT)

Počty stíhaných a obviněných osob státními zástupci za rasově či jinak nenávislně motivované trestné činy v letech 1995 – 2007

/Zdroj: Nejvyšší státní zastupitelství, Brno)

Tabulka č.5

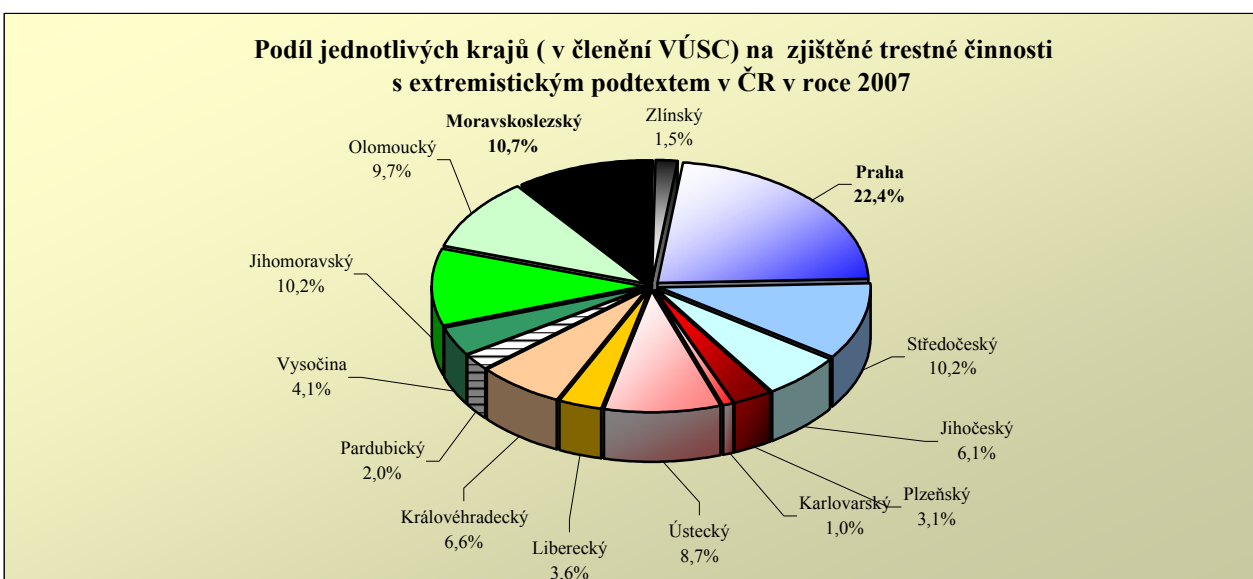
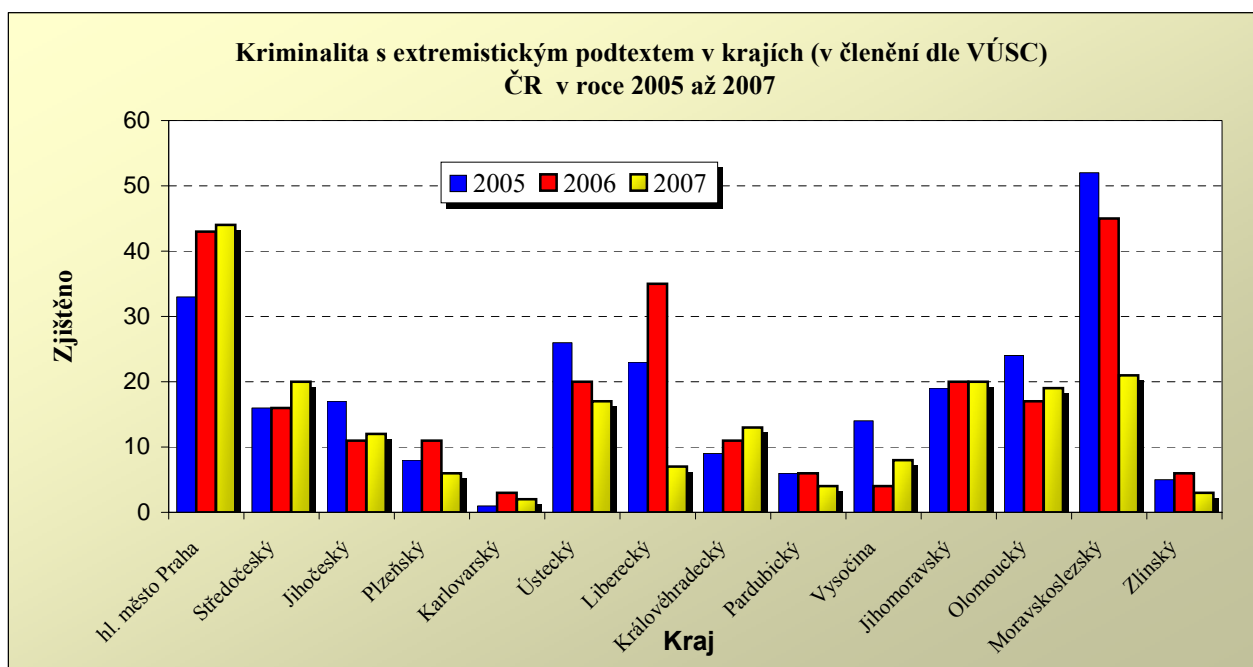
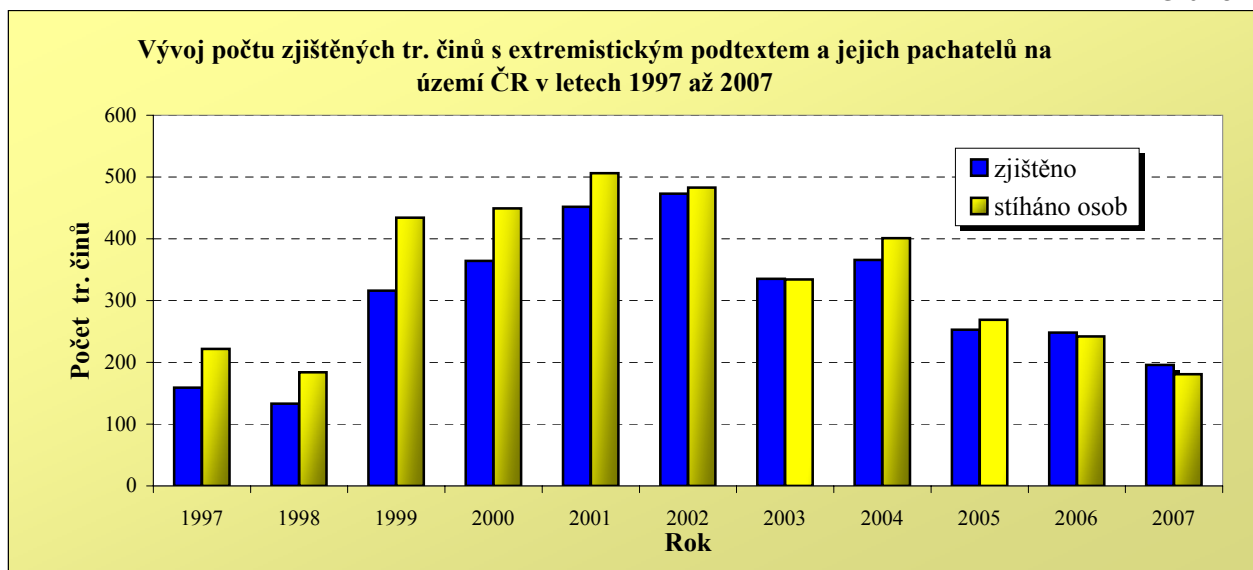
Přehled o stíhaných a obžalovaných osobách pro trestné činy spáchané z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek

(Zdroj: Nejvyšší státní zastupitelství, Brno)

ČR	§ 196/2		§ 196/3		§ 198		§ 198a		§ 219/2g		§ 221/2b	
	stíháno	obžal.	stíháno	obžal.	stíháno	obžal.	stíháno	obžal.	stíháno	obžal.	stíháno	obžal.
1989	0	0	0	0	44	25	0	0	0	0	0	0
1990	0	0	0	0	14	1	0	0	0	0	0	0
1991	0	0	0	0	6	4	0	0	0	0	0	0
1992	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	3	2
1993	0	0	0	0	15	9	8	4	0	0	1	0
1994	0	0	0	0	40	36	13	12	0	0	3	3
1995	177	162	18	17	112	108	28	22	0	0	13	12
1996	210	179	18	17	74	66	30	29	1	1	90	82
1997	150	119	29	19	107	103	25	20	0	0	56	55
1998	126	111	3	0	124	90	7	6	3	2	40	36
1999	139	123	24	24	103	91	12	11	2	2	42	42
2000	98	84	24	24	150	129	19	14	0	0	22	13
2001	95	92	0	0	127	118	19	16	0	0	28	27
2002	85	81	3	3	105	98	4	3	2	2	21	20
2003	64	56	0	0	81	77	8	7	0	0	28	27
2004	67	63	8	8	105	101	5	5	1	0	21	21
2005	74	67	0	0	90	81	3	2	3	3	18	18
2006	48	45	0	0	58	50	3	1	0	0	11	11
2007	33	31	0	0	37	35	24	24	0	0	24	24
+/- 2006	-31,3%	-31,1%	0,0%	0,0%	-36,2%	-30,0%	700%	2300%	0,0%	0,0%	118,2%	118,2%

ČR	§ 222/2b		§ 235/2f		§ 257/2b		§ 260		§ 261		§ 261a	
	stíháno	obžal.	stíháno	obžal.	stíháno	obžal.	stíháno	obžal.	stíháno	obžal.	stíháno	obžal.
1989	0	0	0	0	0	0	6	4	33	30	0	0
1990	0	0	0	0	0	0	3	1	7	2	0	0
1991	0	0	0	0	0	0	1	0	3	1	0	0
1992	0	0	0	0	0	0	2	0	14	12	0	0
1993	3	1	0	0	0	0	8	5	11	6	0	0
1994	13	12	0	0	0	0	34	32	13	13	0	0
1995	23	23	0	0	6	5	13	11	118	101	0	0
1996	42	41	1	1	27	25	30	27	93	84	0	0
1997	45	43	5	5	18	15	29	18	105	98	0	0
1998	28	28	6	6	16	16	27	15	155	129	0	0
1999	30	28	1	0	16	16	52	37	159	136	0	0
2000	12	12	0	0	7	6	79	67	124	102	0	0
2001	6	6	3	3	2	2	51	41	198	164	1	0
2002	24	24	2	2	3	3	75	67	143	132	1	1
2003	13	13	0	0	6	4	28	17	96	84	1	1
2004	9	5	4	4	1	1	31	25	96	90	3	3
2005	7	7	0	0	2	2	23	18	73	65	1	1
2006	3	3	0	0	2	2	16	11	78	69	2	0
2007	3	3	0	0	5	5	14	12	63	62	1	1
+/- 2006	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	150,0%	150,0%	-12,5%	9,1%	-19,2%	-10,1%	-50,0%	100%

Graf č. 1

Tabulka č. 1, Graf č. 2

Počet trestných činů s extremistickým podtextem v ČR v letech 2006 a 2007

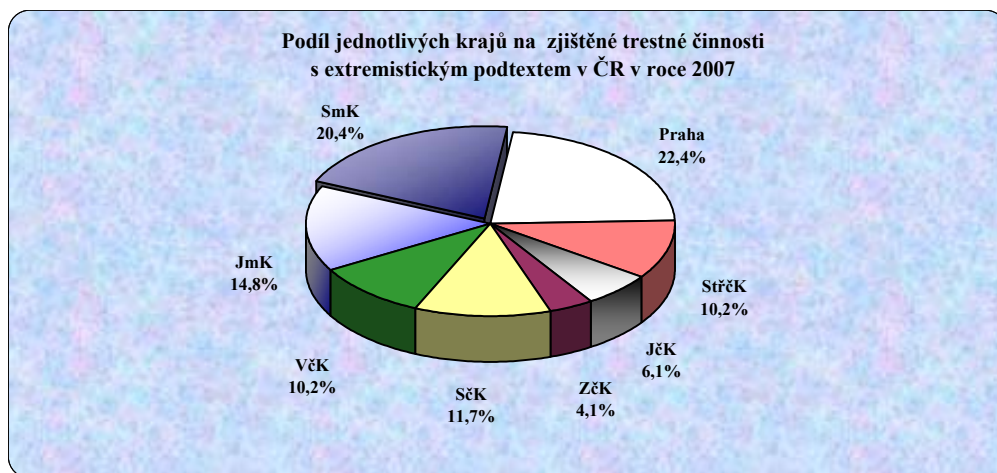
rok		2006	2007	změna fakt.
kraj	okres	počet tr. činů	počet tr. činů	
Praha	Praha	43	44	1
	celkem	43	44	1
Střek	Benešov	0	1	1
	Beroun	1	1	0
	Kladno	1	4	3
	Kolín	0	2	2
	Kutná Hora	1	1	0
	Mělník	3	3	0
	Mladá Boleslav	0	0	0
	Nymburk	3	1	-2
	Příbram	6	3	-3
	Rakovník	1	0	-1
	Praha - venkov ¹⁾	0	4	4
	celkem	16	20	4
	Jek	České Budějovice	3	5
Český Krumlov		3	1	-2
Jindřichův Hradec		1	0	-1
Pelhřimov		0	0	0
Písek		0	1	1
Prachatice		0	2	2
Strakonice		3	2	-1
Tábor		1	1	0
celkem		11	12	1
Zpek		Domažlice	1	0
	Cheb	3	0	-3
	Karlovy Vary	0	1	1
	Klatovy	2	0	-2
	Plzeň - město	3	4	1
	Plzeň - jih	0	0	0
	Plzeň - sever	1	0	-1
	Rokycany	3	2	-1
	Sokolov	0	1	1
	Tachov	1	0	-1
celkem	14	8	-6	
Svek	Česká Lípa	5	1	-4
	Děčín	0	4	4
	Chomutov	2	2	0
	Jablonec n. Nisou	22	1	-21
	Liberec	6	4	-2
	Litoměřice	3	0	-3
	Louny	1	0	-1
	Most	10	6	-4
	Teplice	3	3	0
	Ústí n. Labem	1	2	1
	celkem	53	23	-30

rok		2006	2007	změna fakt.	
kraj	okres	počet tr. činů	počet tr. činů		
Vech	Havlíčkův Brod	0	2	2	
	Hradec Králové	3	3	0	
	Chrudim	1	0	-1	
	Jičín	0	0	0	
	Náchod	3	3	0	
	Pardubice	4	3	-1	
	Rychnov n. Kněžnou	0	0	0	
	Semily	2	1	-1	
	Svitavy	0	0	0	
	Trutnov	5	7	2	
	Ústí n. Orlicí	1	1	0	
	celkem	19	20	1	
	Jmk	Blansko	0	2	2
		Brno - město	13	12	-1
Brno - venkov		0	1	1	
Břeclav		1	2	1	
Zlín		3	1	-2	
Hodonín		5	1	-4	
Jihlava		2	3	1	
Kroměříž		0	2	2	
Třebíč		2	2	0	
Uherské Hradiště		2	0	-2	
Vyškov		1	0	-1	
Znojmo		0	2	2	
Žďár n. Sázavou		0	1	1	
Vsetín ²⁾		1	0	-1	
celkem	30	29	-1		
Svmk	Bruntál	5	1	-4	
	Frydek - Místek	4	1	-3	
	Karviná	9	6	-3	
	Nový Jičín	4	0	-4	
	Olomouc	6	6	0	
	Opava	3	3	0	
	Ostrava	20	10	-10	
	Přerov	4	4	0	
	Šumperk	5	7	2	
	Jeseník	2	1	-1	
	Prostějov ²⁾	0	1	1	
celkem	62	40	-22		
Česká republika celkem		248	196	-52	

Vysvětlivky:

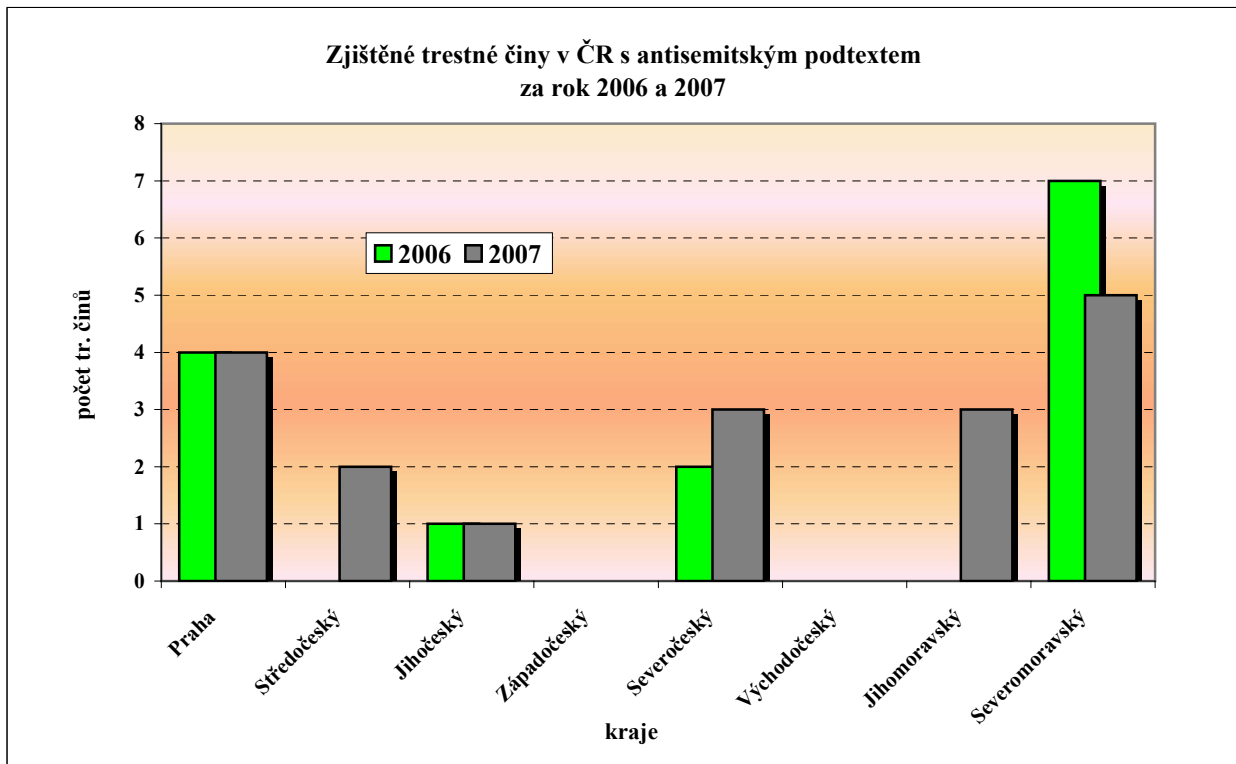
¹⁾ V roce 2007 byla sloučena OŘ PČR Praha-východ a Praha-západ do okresního ředitelství PČR Praha-venkov.

²⁾ OŘ PČR Vsetín se přesunulo pod Správu PČR Jihomoravského kraje a OŘ PČR Prostějov se přesunulo pod Správu PČR Severomoravského kraje.

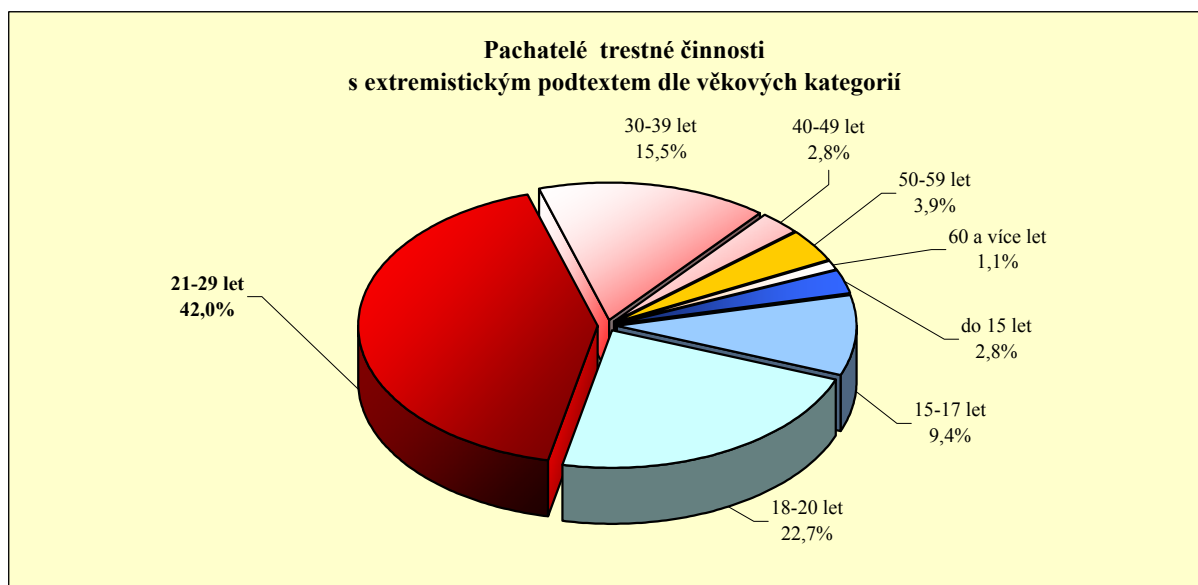
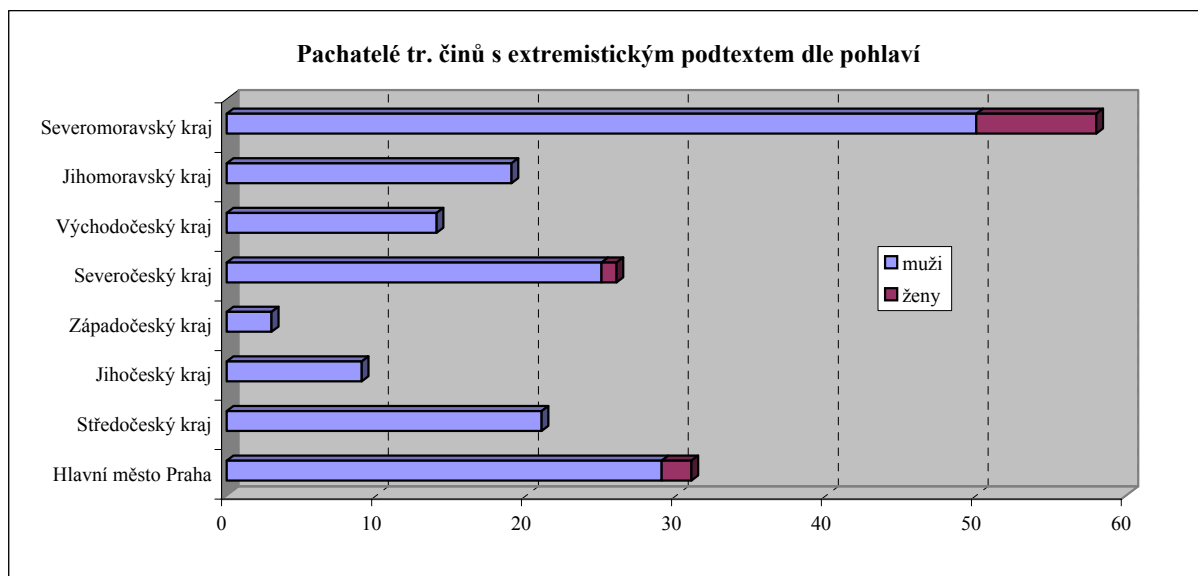
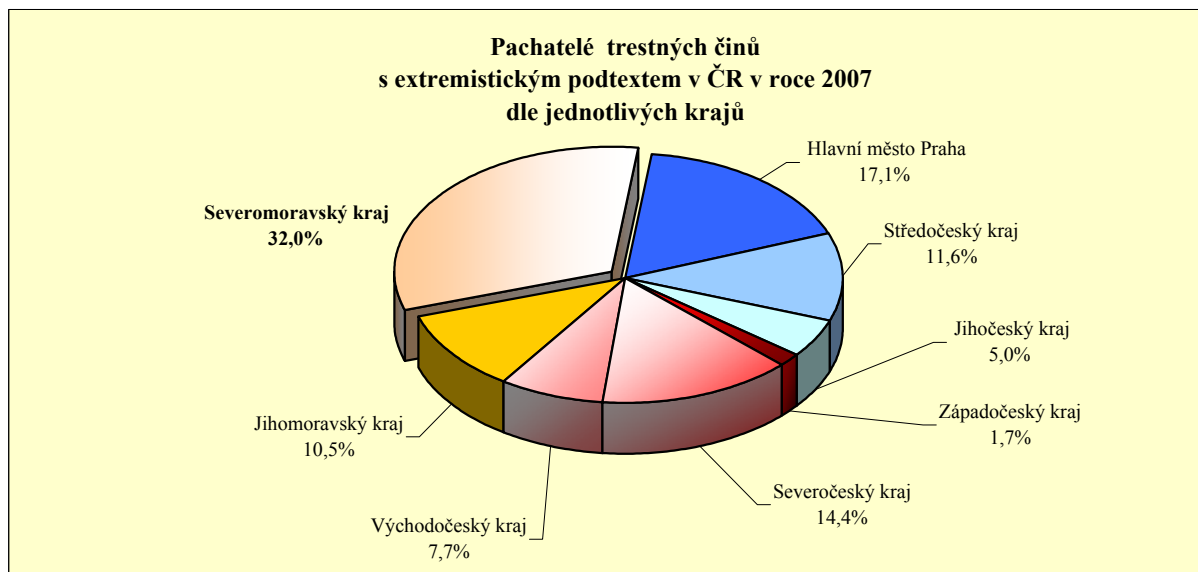

Zjištěné trestné činy v ČR s antisemitským podtextem za rok 2006 a 2007

§ tr. zák.	název	2006 kraj					2007 kraj					ČR celkem
		Praha	Jihočeský	Severočeský	Severomoravský	ČR celkem	Praha	Středočeský	Jihočeský	Severočeský	Jihomoravský	
196 odst. 2	násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci	1				1						
198 odst. 1a	hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení	3			1	4	1			1	1	3
198 a	podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod							1	1			2
260	podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka		1		1	2	2	1	1	2	1	7
261	podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka			2	4	6	2		1		2	5
261a	podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka				1	1					1	1
Celkem		4	1	2	7	14	4	2	1	3	3	18

Pachatelé trestných činů s extremistickým podtextem v ČR v roce 2007

LEGENDA K MAPCE

KRAJ	ZNAČKA	OKRES
StřčK	BN	Benešov
	BE	Beroun
	KD	Kladno
	KO	Kolín
	KH	Kutná Hora
	ME	Mělník
	MB	Ml.Boleslav
	NB	Nymburk
	PY	Pha - vých.
	PZ	Pha - záp.
	PB	Příbram
	RA	Rakovník
JčK	CB	Č. Budějovice
	CK	Č. Krumlov
	JH	J. Hradec
	PE	Pelhřimov
	PI	Písek
	PT	Prachatice
	ST	Strakonice
	TA	Tábor
ZčK	DO	Domažlice
	CH	Cheb
	KV	Karlovy Vary
	KT	Klatovy
	PM	Plzeň
	PJ	Plzeň - jih
	PS	Plzeň - sever
	RO	Rokycany
	SO	Sokolov
	TC	Tachov
	SvčK	CL
DC		Děčín
CHO		Chomutov
JN		Jablonec n.N
LI		Liberec
LT		Litoměřice
LO		Louny
MO		Most
TP		Teplice
UL		Ústí n.L.

KRAJ	ZNAČKA	OKRES
VčK	HB	Havl. Brod
	HK	Hr. Králové
	CR	Chrudim
	JC	Jičín
	NA	Náchod
	PU	Pardubice
	RK	Rychnov n.K
	SM	Semily
	SY	Svitavy
	TU	Trutnov
	UO	Ústí n.O.
	JmK	BK
BM		Brno
BI		Brno-venkov
BV		Břeclav
ZL		Zlín
HO		Hodonín
JI		Jihlava
KM		Kroměříž
PV		Prostějov
TR		Třebíč
UH		Uh. Hradiště
VY		Vyškov
ZN		Znojmo
ZR		Žďár n.S.
SmK		BR
	FM	Frýdek- Míst.
	KI	Karviná
	NJ	Nový Jičín
	OC	Olomouc
	OP	Opava
	OV	Ostrava
	PR	Přerov
	SU	Šumperk
VS	Vsetín	
JE	Jeseník	

Legenda

k trestným činům dle paragrafovaného znění zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů

§ 152 Porušování autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi

§ 155, § 156 Útok na veřejného činitele

§ 174 Křivé obvinění

§ 196, § 197a Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci

§ 198 Hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení

§ 198a Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod

§ 199 Šíření poplašné zprávy

§ 202 Výtržnictví

§ 219 Vražda

§ 221, § 222 Ublížení na zdraví

§ 234 Loupež

§ 235 Vydírání

§ 236 Omezování svobody vyznání

§ 238 Porušování domovní svobody

§ 257 Poškození cizí věci

§ 260, § 261, § 261a Podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka

Seznam zkratek

AFA	Antifašistická akce
B& H DB	Blood&Honour Division Bohemia
B& H DH	Blood&Honour Division Hungaria
BHS	Bohemia Hammer Skins
BIS	Bezpečnostní informační služba
BZÖ	Bund für zukunfftige Österreich (Svaz pro budoucí Rakousko)
CERD	Committee on Elimination of Racial Discrimination (Výbor pro odstranění rasové diskriminace)
CVI	Centrum včasné intervence
ČHNJ	České hnutí za národní jednotu
ČR	Česká republika
ČSAF	Československá anarchistická federace
ČSF	České sociální fórum
ČVS	číslo vyšetřovacího spisu
DVU	Deutsche Volksunion (Německá lidová unie)
ENAR	European Network against Racism
ESF	Evropské sociální fórum
ESSK	evidenčně statistický systém kriminality
EUMC	European Monitoring Centre on Racism and Xenophobia (Evropské monitorovací středisko rasismu a xenofobie)
EU	European Union (Evropská unie)
FARE	Football Against Racism in Europe
FAS	Federace anarchistických skupin
HNS	Hnutí národního sjednocení
IGG	Islamische Glaubengemeinschaft (Společenství islámských věřících), Rakousko
ISF	Iniciativa za sociální fóra
JN	Junge Nationaldemokraten
KSČ	Komunistická strana Československa
KSČ-SČSP	Komunistická strana Československa – Československá strana práce
KSM	Komunistický svaz mládeže
KSS	Komunistická strana Slovenska
KSZ	Krajské státní zastupitelství
MIEP	Strana maďarské spravedlnosti a života
MNA	Magyar Nemzeti Arcvonal (Maďarská národní fronta)
MK	Ministerstvo kultury
MO	Ministerstvo obrany
MOP	místní oddělení policie
MP	městská policie
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MS	Ministerstvo spravedlnosti
MSZ	Městské státní zastupitelství
MSZP	Maďarská socialistická strana
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MW	Młodzież Wsechpolska (Všepolská mládež)
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
NATO	North Atlantic Treaty Organization
NO	Národní odpor
NMV	nařízení ministra vnitra
NPD	Nationaldemokratische Partei Deutschlands (Nacionálně demokratická strana Německa)
NPO	návrh na podání obžaloby
NS	Národní strana
NSJ	Národní sjednocení
NSZ	Nejvyšší státní zastupitelství
NSDAP/AO	Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei/Auslands – und Aufbauorganisation (Národně socialistická německá dělnická strana/zahraniční a základní organizace)
NPÖ	Nationaldemokratische Partei Österreichs (Národně demokratická strana Rakouska)
NSEC	National Socialist Education Centre (Národně socialistické vzdělávací centrum)

NSJ	Národní sjednocení
OBOZ	odbor pro boj s organizovaným zločinem
OBP MV ČR	odbor bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra České republiky
OBSE (OSCE)	Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (Organisation for Security and Cooperation in Europe)
OŘ	okresní ředitelství
OSN	Organizace spojených národů
OSZ	Okresní státní zastupitelství
PA	Pravá alternativa
PCP	Komunistická strana Portugalska
Policie ČR	Policie České republiky
PMS	Probační a mediační služba
PP ČR	Policejní prezidium ČR
RMS	Republikáni Miroslava Sládka
SKPV	Služba kriminální policie a vyšetřování
SP – NS	Slovenska pospolitost' - Národná strana
tr.čin, tr.č.	trestný čin
tr.ř., tr.řád	trestní řád
tr.z., tr.zák	trestní zákon
ÚOOZ	Útvar pro odhalování organizovaného zločinu Služby kriminální policie a vyšetřování
USA	United States of America (Spojené státy americké)
ÚSKPV	Úřad služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia ČR
ÚZSI	Úřad pro zahraniční styky a informace
VF	Vlastenecká fronta
WPM	white power music
ZOP	zájmové osoby policie
ZP PP ČR	Závazný pokyn policejního prezidenta ČR

**Informace
o problematice extremismu na území České republiky v roce 2007**

Editor PhDr. Ladislava Tejchmanová, CSc.
Přílohová část (tabulky, grafy, mapka) Jiří Beneš
Vydalo Ministerstvo vnitra ČR, Odbor bezpečnostní politiky
Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7 - Letná

I. vydání

Praha 2008